

บทที่ 8 ปัญหามีอยู่

ความนำ

จากการพินิจศึกษา ปรากฏการณ์ที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม พบร้า โดยทั่วไปนั้น มนุษย์มีความต้องการทั้งทางกายภาพ และจิตวิทยาและความต้องการดังกล่าวจะได้รับการสนองตอบจากต้องมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเป็นเบื้องต้น เพื่อสร้างสรรค์มิติต่างๆ ขึ้นมา อันได้แก่ วัฒนธรรมตามเนื้อทางสังคมศาสตร์ ภายใต้เงื่อนไขของปัจจัยสิ่งแวดล้อมของสังคมนั้นๆ เป็นสำคัญ

ปรากฏการณ์ดังกล่าวจัดเป็นปรากฏการณ์ที่พบได้เป็นปกติของทุกสังคม เช่นเดียวกัน กับปรากฏการณ์ที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ภายใต้ภาวะแบบเมืองที่เรียกโดยทั่วไป ว่า สังคมเมือง

ภายใต้ปรากฏการณ์ที่เป็นปกติของทุกสังคม จักต้องมีปรากฏการณ์อปปอดิ นอกเสีย จากว่าสังคมนั้นเป็นสังคมในอุดมคติ (utopia) เท่านั้น ดังนั้นในสังคมเมืองก็เช่นกัน จักพบปรากฏการณ์อปปอดิหรือผิดปกติ (Abnormality Phenomenon) ในรูปแบบที่ เรียกว่า ปัญหาเมือง (Urban Problems) หรือพยาธิวิทยาเมือง (Urban Pathology)

โดยที่สังคมแต่ละสังคม มีความแตกต่างกันไม่มากก็น้อย นั้นแต่ปัจจัยเกี่ยวกับ (1) มนุษย์ (2) ชีวิทัศน์มนุษย์สร้างชีวิทัศน์ที่เรียกว่า "วัฒนธรรม" รวมถึง (3) ลักษณะสังคม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางชีวิทยา ภูมิศาสตร์และประชาราชศาสตร์ เป็นต้น การดังกล่าว จึงยังผลให้สังคมเมือง ซึ่งเป็นการที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกัน ที่เรียกว่า "ชาวเมือง" หรือ "คนเมือง" (urban man) และสร้างชีวิทัศน์ที่เรียกว่า "วัฒนธรรมเมือง" (urban culture) ภายใต้ "สภาพแวดล้อมแบบเมือง" (urban environments) มีความแตกต่างตามไปด้วยเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับ "ปัญหา" (Problems) กล่าวคือ

"ปัญหานั้นเมืองแต่ละแห่งแตกต่างกัน และแม้แต่เมืองเดียวกันมีกาลเวลาเปลี่ยนไป ปัญหานั้นย่อมแตกต่างตามไปด้วย" และความแตกต่างของปัญหาดังกล่าวขึ้นอยู่กับระดับอุตสาหกรรม ภูมิศาสตร์ และมหภาค ที่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน ทำให้การแก้ไข เป็นสิ่งยากยิ่งที่สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า "บุ่งเมือนลิงแก้เหง"

ปัญหาเมืองมีทั้งที่เกิดจาก มนุษย์ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นทั้งระดับ "จุลภาค น้ำเชิงภาค และมหาภาค"

ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรมรูปแบบต่างๆ เช่น การช่าคนตาย โศกนา การใช้บารุงถึงยาเสพติด การซื้อขันกระทำชำเรา พิษสุรา โรคจิตโรคประสาท โรคเอดส์ สมองเสื่อม สมองเปลือย อัตโนมานาคกรรม ปัญญาอ่อน ทุพพลภาพ ปัญหาครอบครัว การศึกษา ศาสตรา นักงานการ สาธารณสุขและการแพทย์ การควบคุมทางสังคม เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ชนดั้งเดิม ความไม่เท่าเทียม อดีต ปัญหาที่อยู่อาศัยในรูปชุมชนและอัต ปัญหาการ ทำงาน ความยากจน ซ่องว่างระหว่างรายได้ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจ (การได้มาซึ่งอำนาจและ การใช้อำนาจ) โดยเฉพาะอำนาจทางการเมือง ขบวนการทางการเมือง การก่อการร้าย การฉ้อ ราชภูมิบังหลวง ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบหรือผลพิษทั้งที่เกี่ยวกับน้ำ อากาศ เสียง ขยะมูลฝอย อาหารปัญหาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมล้าหลังหรือความ ล้าทางวัฒนธรรม ปัญหาที่เกี่ยวกับการกระทำการระหว่างกันทางสังคม หรือกระบวนการทาง สังคมนับถ้วนแต่การร่วมมือ การแข่งขัน การขัดแย้ง การปรับปรุง และการผสมกลมกลืน การจัด ระบบสังคมที่เกี่ยวเนื่องกับ บรรทัดฐาน สถานภาพ บทบาท และการบังคับใช้หรืออิทธิพล ทางสังคม ว่าด้วย การให้รางวัล และการลงโทษ รวมถึงปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยทางชีวิทยาน้ำจั้ยทาง ภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางประชากรศาสตร์ เป็นต้น

มนุษย์กับปัญหาในเขตเมือง

จากปัจจัยทางชีวิทยา ที่ได้มุ่ยไปใน เชื้อเย็นส์ (*homo sapiens*) ทุกสายพันธุ์ สามารถผสมผสานชาติพันธุ์ ที่ได้เกิดความแตกต่างทางภายนอกมากมาย นอกเหนือจากการ จำแนกเป็นกลุ่ม (categories) ในรูปแบบของ คอเรชอยด์ มองไกลอยด์ และนิกรอยด์ ที่ได้ เกิดมนุษย์ลูกครึ่ง และคนขายของมากมาย โดยเฉพาะในสภาวะแวดล้อมแบบเมืองทั้งในอดีต และสลับซึ้งกันมากขึ้นในสังคมแบบเมืองในปัจจุบัน ประกอบกับปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มนุษย์ สร้างขึ้นมาประกอบความเป็นมนุษย์ในรูปของ เพศ (ชาย หญิง และเพศที่ 3 ฯลฯ) อายุ การ จัดลำดับช่วงชั้นทางสังคม (เป็นแบบวรรณะ ฐานนศร และชนชั้น ฯลฯ) รวมถึง เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ฯลฯ การดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียม อดีต และการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน ระหว่าง การเป็นคนเมืองหรือชน รวมถึงที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมชีวิตอันได้แก่ การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตาย เป็นต้น

สิ่งที่มนุษย์ในสังคมหรือสังคมมนุษย์สร้างขึ้นหรือ “วัฒธรรมตามนัยทางสังคมศาสตร์” กับ ปัญหาเมือง

มิติต่างๆ ที่ “ชาวเมือง” สร้างขึ้นมาเพื่อรองรับการสนองตอบต่อความต้องการทางภาษาภูมิและจิตวิทยาของ “คนเมือง” ที่มายู่ร่วมกันเป็นสังคมเมือง นับตั้งแต่กลไก การกระทำระหว่างกัน ทางสังคมหรือกระบวนการทางสังคม ซึ่งเริ่มด้วยการจัดระเบียบสังคม ที่เป็นการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมต่างๆ (social norms) อันได้แก่ การสร้างกฎเกณฑ์ (rule making) เพื่อบังคับใช้ (rule enforcing) โดยทั่วไป (rule transmitting) ในรูปของวิดีโอประชาจาริค และกฎหมายรวมถึงสถานภาพ

บทบาทและสิทธิฐานมุติทางสังคม ในสังคมเมืองปัจจุบันจะเกิดขึ้นในรูปของทวิมาตรฐาน (double standards) หรือทวินบรรทัดฐาน (double norms) หรือพหุบรรทัดฐาน (plural norms) ที่ก่อให้เกิดการขัดกัน การตั้งกล่าวนำไปสู่ความสัมพันธ์ในรูปแบบของการขัดแย้งระดับต่างๆ ที่รุนแรงปราศจากดึง扯กัน การก่อการร้าย และสองความกลางเมือง ซึ่งอาจลุกຄามเป็นสองความระหง่านประเทศ เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การใช้กลไกในการควบคุมทางสังคมต่างๆ (ตั้ง เช่น ดอกไม้หหากลีฟ เป็นต้น) หลักทรัพย์ขับขันตามมา

นอกเหนือจากมิติ การจัดระเบียบสังคมที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำระหว่างกันทางสังคม การจัดระเบียบสังคม (social order) และการกระทำระหว่างกันทางสังคม (social interaction) หรือกระบวนการทางสังคม (social process) ยังไปเกี่ยวข้องกับมิติอีนๆ ท่าให้มิติตั้งกล่าวมีการเคลื่อนไหว (ในรูปของการร่วมมือ การแข่งขัน การขัดแย้ง การปรับปรุง การผสมกลมกลืน ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเงื่อนไขเวลา) อย่างมีระเบียบตามที่สังคมคาดหวัง คือ ภายใต้ความรับของบรรทัดฐานทางสังคม (social norms) ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ (status) บทบาท (role) โดยมีสิ่งสนับสนุนหรือเห็นว่าดี ที่ได้แก่การบังคับใช้ทางสังคม หรือสิทธิฐานมุติทางสังคม ด้วยการให้รางวัล (rewards) และการลงโทษ (punishments) มิติอีนๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ มิติทางสังคม, มิติทางเศรษฐกิจ, มิติทางอำนาจ, มิติเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จาก “มนุษย์” ที่เรียกว่า “ชาวเมือง” กับสิ่งที่สังคมเมืองสร้างขึ้นมาที่เรียกว่า “วัฒนธรรม (แบบ) เมือง” เกิดปรากฏการณ์ในรูปแบบที่เป็นต่างอย่างกัน (abnormality) ที่ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1) สาเหตุอันเป็นที่มาของปัญหาเมืองโดยทั่วไป ได้แก่ “การขาดความสมดุลระหว่างชาวเมืองกับการสนองตอบทางวัฒนธรรมของชุมชนแบบเมือง ภายใต้สภาวะแวดล้อมนั้นๆ” กล่าวคือ การที่มนุษย์มายู่ร่วมกัน ที่เรียกว่า ชาวเมืองในสังคมเมือง มนุษย์หรือชาวเมืองแต่

จะคนมีความต้องการทั้งด้านกายภาพ อันได้แก่ อากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยา รักษาโรค เพศสัมพันธ์ และความปลอดภัยในชีวิต เอกซ์เรน สรรพลตัวโดยทั่วไป และด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความรัก การยอมรับ นับถือ เกียรติยศ ชื่อเสียง อ่านใจ ฯลฯ และมนุษย์ที่มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมนั้นเอง ซึ่งกันและร่วมมิตรต่างๆ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ อ่านใจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดิจิทัลล์ รวมถึง กระบวนการต่างๆ ทางสังคม อารีเซ่น การร่วมมือ การแข่งขัน การปรับปรุง การกลืนกลายซึ่งกัน การขัดแย้งรูปแบบต่างๆ และกลไกทางสังคมที่ประกอบด้วยบรรทัดฐาน หรือมาตรฐานต่างๆ สถานภาพและบทบาท สิทธิมนุษย์ทางสังคม อันได้แก่ การให้รางวัลและการลงโทษ การต่างๆ มีการส่งผ่านถ่ายทอดด้วยกระบวนการสังคมกรณี (Socialization process) ด้วยเหตุจากกระบวนการคิด ดังกล่าวข้างต้น ยังมีเหตุอื่นๆ เช่น 2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี 3) การเดินระบบทางสังคมหรือสังคมพิการ 4) การเบี่ยงเบนทางสังคม 5) โครงสร้างและกลไกทางสังคม 6) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ สัตว์ แมลง จุลชีววิทยา และ ประชากรด้วยกันเอง ที่เป็นปัจจัยการณ์แบบบวกติดกันในสังคมเมือง ซึ่งผลทำให้เกิดเป็นปัญหาเมืองตามมา

สิ่งแวดล้อมกับปัญหาเมือง

สิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางชีววิทยา (biological factors) ภูมิศาสตร์ (geographic factors) และประชากรศาสตร์ (demographic factors) ปัจจัยต่างๆ ล้วนบังพลให้เมืองประสบปัญหาแตกต่างกันไป ทำให้บางเมืองมีโรคภัยไข้เจ็บน้อย มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้ง อาณาจักรสัตว์ และอาณาจักรพืช ส่วนเมืองอีกส่วนหนึ่งมีลักษณะในทางกลับกัน ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ในบางครั้งถึงกับสัมฤทธิ์ เหลือเพียงซากปรักหักพัง ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ทำให้บางเมือง ถูกทำลาย พินาศอยู่ด้วยอำนาจของศัตรุ น้ำ ลม ไฟ ส่วนปัจจัยทางประชากรศาสตร์ บังพลให้บางเมืองที่มีประชากรมาก เดิมไปด้วยความสัมสุน รุนแรง ขัดแย้ง แข่งขัน และนำปัญหาต่างๆ ตามมา สำหรับบางเมือง จากการที่มีประชากรน้อย ทำให้มีพละอำนาจ (force) ที่เกี่ยวกับประชากรน้อย ถึงกับต้องพ่ายแพ้เสียเมืองไป เป็นดัง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า “ปัญหาน้องเมืองแตกต่างกัน” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมืองในประเทศโลกที่สาม (สังคมต้องพัฒนา พัฒนาไม่หยุดหรือกำลังพัฒนา) กับเมืองในประเทศโลกที่หนึ่ง (สังคมพัฒนาแล้ว)

สำหรับความสมดุลย์ระหว่างประชากรกับชุมชนและสภาพดูแลรักษาที่ไม่มาซึ่งปัญหา เมืองเป็นดังนี้

จาก (1) ปัญหาเมืองที่เกิดจากการไม่มีความสมดุลย์ระหว่างประชากรกับชุมชน

ชุมชนเล็กเกินไปการบริหารสาธารณูปโภคไม่ครบ เช่น โรงพยาบาล พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ หอศิลป์ ฯลฯ

หากชุมชนขยายใหญ่เกินไปคนมากอยู่รวมกันมากทำให้เมืองมีลักษณะเอกสาร (Primate city) หรือมีความเป็นเมืองเกินไป (Over urbanization) จักนำไปสู่ วิกฤตเมือง (Urban crisis)

สาเหตุสำคัญที่นำมาซึ่งความไม่สมดุลอันก่อให้เกิดปัญหาของเมือง คือ

(1) การอพยพกลุ่มน้ำหนักจากชนบทเข้าเมือง และ (2) อัตราการขยายตัวของประชากรในเขตเมืองจากอัตราการเพิ่มความ稠รวมชาติที่ขยายตัวสูงขึ้น โดยลำดับ (1) และ (2) ทำให้เมืองเกิดการขยายตัวอป่ากงกระทันหัน ก่อให้เกิดภาวะต่างๆ อันไม่พึงประสงค์อย่างรุนแรง

ปัญหาของเมืองส่งผลต่อภาวะที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ ปัญหาการใช้ที่ดิน การคุณภาพ การชนสังการกำจัดสิ่งปฏิกูล ตลอดจนบริการสาธารณูปโภค เพราะสังคมเมืองไม่อาจสนองความต้องการ (needs) ของประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ส่วนปัญหาของเมืองในประเทศโลกที่สาม (ด้อยพัฒนา) และโลกที่หนึ่ง (พัฒนาแล้ว) เป็นดังนี้

ปัญหาของเมืองในประเทศด้อยพัฒนา เนื่องจากเมืองมีปัญหามาก เพราะการก่อสร้างขยายขนาดเมืองไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ ความเป็นเมืองและการขยายขนาดของเมืองเป็นไปในอัตราสูงกว่าการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม และผลการเพิ่มของประชากร稠รวมชาติ รวมถึงการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าเมือง อันเนื่องมาจากการบังคับดัน (Push Factors) ที่เกี่ยวกับการ

เกษตรกรรมที่พึ่งธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ ความยากจน เป็นต้น

ปัญหาของเมืองในประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากเมืองมีปัญหาน้อย เพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองเป็นไปที่จะช้าลง สามารถเปลี่ยนแรงงานส่วนเกินในชนบทให้เป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวทางอุตสาหกรรมในเมือง การก่อสร้างและขยายขนาดเมืองเกิดความคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ .

จาก (2) ปัญหาเมืองที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมร่วม เป็นที่ยอมรับทั้งโลกตะวันออกและตะวันตก การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งวัฒนธรรมทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ ในอดีตจาก สัตว์และอาณาจักรพืช ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงเป็นทั้งแบบที่ไม่มีการวางแผน (อันเกิดจาก ดิน น้ำ ลม ไฟ ฯลฯ) และหรือ

แบบที่การวางแผน (อันเกิดจากการขึ้นเดือน หรือกำหนดการเปลี่ยนแปลง ที่มีชื่อเรียกเฉพาะว่า "การพัฒนา") การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังผลให้เกิดการขัดแย้งตามมาแบบไม่มีการวางแผน ตั้ง เช่น อุทกภัย วาตภัยที่น้ำไปสู่การขัดแย้งเกี่ยวกับอาณาเขตที่ดิน การได้รับการช่วยเหลือ ที่แตกต่าง ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงแบบที่มีการวางแผน ตั้ง เช่น การพัฒนา ก่อให้เกิดการขัดแย้ง ระหว่าง "ของเก่า" กับ "ของใหม่" เช่น การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจาก "ทุนนิยม" ไป เป็น "ลัทธนิยม" หรือในทางกลับกัน การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จาก "ระบอบ สมบูรณ์ยาสิทธิราชย์" ไปเป็น "ประชาธิปไตย" จาก "ประชาธิปไตย" ไปเป็น "คอมมิวนิสต์" ฯลฯ ทางสังคม จากที่มีเพียง "ศาสนาหนึ่งเดียว" ไปเป็นแบบ "พหุศาสนา" หรือจากระบบ "ครอบครัวขยาย" ไปเป็น "ครอบครัวเดียว" ฯลฯ การดังกล่าวมีทั้งประโยชน์และหรือโทษ ก่อให้เกิดทั้งการแข่งขัน และการขัดแย้ง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งน่าไปสู่สิ่งที่ไม่พึงปรารถนาในรูปของ ปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การเปลี่ยนแปลงในมิติทางเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมไปเป็นอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน ความจน ซึ่งว่างระหว่างรายได้ อาชญากรรมทางเพศ เช่น ไสเกณ์ การล้าส่องทางเพศ อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงในมิติ ทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว ศาสนา การศึกษา นักทนาการ ผู้สูงอายุ เรื่องชาติ แห่งพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย การเปลี่ยนแปลงในมิติทางยานพาณิชย์ ก่อให้เกิดความขัดแย้งในอุดมการณ์ ทางการเมืองต่างๆ ระหว่างระบบพระมหากษัตริย์ ประชา-ธิปไตย คอมมิวนิสต์ ชาตินิยม เป็น ต้น การเปลี่ยนแปลงในมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ขาดสิ่ง ดูด อันเป็นการนำตัวของมนุษยชาติ ในท้ายที่สุด การจัดระเบียบสังคมมีความยุ่งยากและเกิด ปัญหาต่างๆ ตามมา เพราะเกิดห่วงมาตรฐาน หรือ พหุมาตรฐาน ที่ยังผลให้เกิดการแข่งขันและ ความขัดแย้งที่รุนแรงในรูปของการสองค่ายตามมา

องค์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี บังส่งผลมิติต่างๆ ที่มีอยู่แต่ก่อน และ ผลกระทบบางส่วนก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การเสียระบบทางสังคม การเบี่ยงเบนทาง สังคม และทำลายบทบาทโครงสร้างสังคม ที่เคยมีหน้าที่แต่เดิมให้ก้าหน้าที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม และยังผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม และผู้คนหรือพฤติกรรมรวมหมู่ รูปแบบต่างๆ ตามมา

จาก (3) ปัญหาเมืองที่เกิดจาก การเสียระบบทางสังคมหรือสังคมพิการ

โดยทั่วไป "ท่านเมือง" หรือ "ชาวเมือง" นักเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ใน ระดับชาติรัฐ เป็นกลุ่มแรก เพราะเมืองเป็นแหล่งแรกที่แพร์ และรับการแพร์กระจายทาง วัฒนธรรม รวมถึงเป็นสถานที่ฯ เป็นปื้นที่ของ "นัดกรรม" เป็นส่วนใหญ่ การดังกล่าว ยังผลให้เขตเมืองเป็นสถานที่แรกที่เกิด ห่วงมาตรฐาน หรือพหุมาตรฐาน (การมีมากกว่า

หนึ่งมาตรฐานก็จะมีอันกับการไว้มาตรฐานหรือการไว้บัตรทัศน์ ทวิมาตรฐานทำให้เกิดการแผลงแยกออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่ต้องการรักษาสถานะเดิม (status quo) และฝ่ายที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็นที่ต่างกันนี้ทำให้เกิดความแตกแยกทางสังคม และแสดงให้เห็นปัญหา “การเสียระบบทางสังคม” หรือสังคมพิการต่างๆ ในรูปแบบของ การเสียระบบทางสังคม (social disorganization) การเสียระบบทางเศรษฐกิจ (Economics disorganization) การเสียระบบทางอำนาจ (Power disorganization) เช่น การเสียระบบทางการเมือง (Political disorganization) การเสียระบบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในรูปของผลกระทบทางห้องพิษทางด้านต่างๆ อาทิ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย เสียงดัง ผลกระทบทางอาหาร และขยะมูลฝอย เป็นต้น

การเสียระบบต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหา ครอบครัว ผู้สูงอายุ ประชาชน ชนกลุ่มน้อย การว่างงาน ความยากจน ซ่องว่างระหว่างรายได้ และผลกระทบต่างๆ ฯลฯ

จาก (4) ปัญหาเมืองที่เกิดจากการเบี่ยงเบนทางสังคม

พฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม (non conform behavior) หรือ พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม (deviant behavior) เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตเมือง เป็นส่วนมากโดยเฉพาะเมืองสมัยใหม่ ที่มีความลับซับซ้อนในมิติต่างๆ เช่น เมืองอุตสาหกรรม เมืองหลังอุตสาหกรรม หรือเมืองมหานคร หรือ อภิมหานคร (เป็นต้น) พฤติกรรมเบี่ยงเบน ได้แก่ แหwagon (innovators) เจ้าระเบียนพิธีหรือเทราตร์ (ritualism) หนีโลก (retreatism) และท้าทายโลกหรือผู้ปฏิวัติ (rebellion) (ดูรายละเอียดใน Ward กับพาก 1994 หน้า 26 อ้างถึง Merton, 1938)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ เป็นทั้งพฤติกรรมที่เป็นไทย และพฤติกรรมที่เป็นประ邈ชน์ พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เป็นไทยมักเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมรูปแบบต่างๆ เช่น อาชญากรรมฆ่าคนตาย โจรเก็บ ข่มขืนกระทำชำเรา พิษสุราเรื้อรัง ยาเสพติด การปลดด้วย การฉ้อราษฎร์บังหลวง ฯลฯ

ส่วนพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เป็นประ邈ชน์ พบได้จาก “ผู้ที่มีความคิดต่างไปจากความคิดโดยทั่วไปในขณะนั้น และความคิดดังกล่าวได้รับการยอมรับในการต่อมา” หากปราศจากความคิดที่เบี่ยงเบน โลกมนุษย์คงอยู่กับที่เหมือนกับสังคมยุโรปยุคกลางที่ไว้บรรยายทางปัญญาที่อยู่กับที่ภายใต้ศรัทธาในมัคคุชลิก โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงนับเป็นพันปี จากพฤติกรรมเบี่ยงเบนทำให้เกิดองค์ความรู้ว่าโลกกэм เกิดบุคคลร่วม ระบบทุนนิยม และการปฏิวัติอุตสาหกรรมตามมา

ในสังคมเมือง ปัญหาที่เกิดจากการเบี่ยงเบนทางสังคม จึงเป็นปรากฏการณ์ที่มีเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นชุมชนหรือสังคมที่มีลักษณะต่างๆ อื่อๆ นานาย นับตั้งแต่เป็นสถานที่แรกของสังคมที่รองรับการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและท่าน้ำที่เผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งที่เป็นป้อมเกิดของ "นวัตกรรม" อันประกอบด้วยการ "ค้นพบ" และ "ประดิษฐ์" เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ชุมชนเมืองยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะ เมืองหลังการปฏิรูปอุดหนุนธรรม ที่มีความทันสมัย ทางการคุณภาพ (ห้องทำงาน ห้องรถไฟ ห้องรักบันทึก ห้องอากาศและօวกาศ) และความทันสมัยในข้อมูล ข่าวสาร จำกัดต่างๆ ที่เข้มข้นอย่างมาก ทั่วโลกให้เป็นเสมือนเป็นเมืองเดียวกัน พฤติกรรม เปียงเบน จึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปในเขตเมือง ทั้งที่เป็นประโยชน์ และที่เป็นโทษ ดังเช่น

การเบี่ยงเบนตามทฤษฎีดังเครียดในสังคมเมือง

ความไม่เท่าเทียมในสังคมเมือง ที่เกิดจากเพศ อายุ เรื่องชาติ ผ้าพันธุ์ นำไปสู่การเกิดช่องว่างเกี่ยวกับรายได้ ก่อให้เกิดคนรวย กับคนจน โดยเฉพาะคนจนที่ต้องโอกาส เป็นจำนวนมาก ขณะที่คนจนมีอุดมสุขห่วงในชีวิตเช่นเดียวกับคนรวย แต่ความต้องโอกาสทางสังคม ทำให้คนจนต้องมีพฤติกรรมเปียงเบน (ค้ายาเสพติด เป็นโอลเกตี จีบลัน ฯลฯ) เพื่อมิเงินทองใช้สอยเหมือนคน(อื่นๆ ในสังคม) ที่ร่ำรวย

การเบี่ยงเบนตามทฤษฎีของเมอร์ตัน (Robert K. Merton)

ในสังคมเมือง ประกอนไปด้วย "ค่านิยม" จำนวนมากที่มีความต้องการทั้งทางกายภาพและจิตวิทยาหลากหลาย ประกอนกับการกระตุ้นให้เกิดความอยาก ความต้องการด้วยการโฆษณาชวนเชื่อรูปแบบต่างๆ ภายใต้เศรษฐกิจแบบทุนนิยม สังคมให้ คนเมือง มีทั้งการตั้งหา ภารตันหา และวิภาตันหา เป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดแบบปรับตัว (modes of adaptations) ซึ่งเป็นผลมาจากการความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อุดมสุขห่วงในชีวิต (cultural goals) หรือค่านิยมทางวัฒนธรรม (cultural values) กับมิติต่างๆ ในสังคม (institutionalized means) ที่จัดเป็นพฤติกรรมเปียงเบนนำมาซึ่ง ปัญหาเมืองรูปแบบต่างๆ ทั้งแหวกแนว (innovator) เช่น โอลเกตี ซึ่งขึ้นกระทำการอาชญากรรมฝ่าคนด้วย จีบลัน ฉ้อราษฎร์บังหลวง ค้ายาเสพติด ค้ามนุษย์ ฯลฯ เจ้าระเบียบพื้นที่หรือเกรตติง (ritualism) ที่ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง ปฏิเสธสิ่งใหม่ (ที่เป็นประโยชน์) หนีโลก (retreatism) เช่น การติดยาเสพติดเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง รวม

ถึงการฝ่าตัวตาย และท้ายทายโลก (rebellion) ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่มีทั้งประโยชน์และโทษ

การเบี่ยงเบนตามทฤษฎีขัดแย้งในสังคมเมือง

โครงสร้างสังคมเมืองในปัจจุบัน ประกอบขึ้นมาจากการแปรปักษ์ทางหลัก-หลักยิ่งตั้งแต่ มหุษย์ ที่มาอยู่ร่วมกันเป็น คุณเมืองหรือชาวเมือง มีความแตกต่างทางเพศ อาชญากรรม เศรษฐกิจ ศาสนา ระดับการศึกษา อารชิพ อ่านใจ ฯลฯ ซึ่งดังกล่าวล้วนเอื้ออำนวยต่อการขัดแย้ง และนำไปสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นอย่างมาก รวมถึงการที่สังคมเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการดังกล่าวล้วนนำไปสู่การขัดแย้ง “ทั้งนี้ แหล่งที่มาของ การเปลี่ยนแปลงจากนานา ทั้งหมด ได้แก่ 1) ดาว์เรนดอร์ฟ (Dahrendorf) การขัดแย้งเป็นผลมา จากอ่านใจ 2) โซโลคิน (Solokin) ความขัดแย้งเกิดจากการท้าหน้าที่ของระบบสังคม 3) คาร์ล มาrx (Karl Marx) ความขัดแย้งเกิดจากชนชั้นมีผลประไบชนชั้นกัน 4) นักทฤษฎีการหน้าที่ (Functionalism Theory) ความขัดแย้งเกิดจากทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก 5) คัมเมเยอร์กับพาก (Kammeyer, กับพาก) การขัดแย้งเกิดจาก (ก) เทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ที่ก่อให้เกิดทั้งประไบชน์และไทย (โดยเฉพาะในเมืองอุตสาหกรรม) ประไบชน์ คือ ความทันสมัย (modernization) ต่างๆ ที่เป็นไทย พนไดจาก วัฒนธรรมล้า หรือ ความล้าของวัฒนธรรม (Cultural Lag) ที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ขึ้นมารวมกัน การใช้อาวุธที่มีอาวุภัค (ดังเช่น ระเบิดปรมาณู) ในการทำสงคราม (ข) อุดมการณ์ต่างๆ ทั้งทาง สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ฯลฯ เป็นทั้งสิ่งส่งเสริม และต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็น การส่งเสริมความขัดแย้ง (ค) การแข่งขันในทุกมิติของสังคม (ทางสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง ฯลฯ) ล้วนส่งเสริมสร้างความขัดแย้งในสังคมทั้งสิ้น” (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 143 -148)

ดังนั้น พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ส่วนหนึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมเมือง จึงเป็นที่ปราศจาก โดยทั่วไปของชุมชนภายในได้สภาวะแวดล้อมแบบเมือง และเป็นที่น่าสังเกต คือ 1) การลงโทษผู้ มี พฤติกรรมเบี่ยงเบน มักเกี่ยวข้องกับการขัดลำดับชั้นทางสังคม (วรรณะ ฐานันดร ชนชั้น ฯลฯ) กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในลำดับชั้นทางสังคมสูง มักเป็นผู้กำหนด “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” หรือ “พฤติกรรม (สองคดล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม คือ) “ไม่เบี่ยงเบน” เพราะบุคคลหรือกลุ่ม ดังกล่าว มีความมั่งคั่ง อิทธิพล อ่านใจ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง บุคคล หรือกลุ่ม ดังกล่าว จึงเป็นผู้ที่กำหนดวิถีสังคมทั้ง จริยธรรม คุณธรรม กฏหมาย ผ่านช่องทางต่างๆ ของ สังคม และตั้งที่พาก เขากำหนดมักจะห้อนถึงผลประโยชน์ของผู้มีอ่านใจในสังคมเมือง ดังพบ ได้จากการมีการผูกขาด (monopoly) ต่างๆ ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับสัมภาระ “ได้รับการกำหนดให้มี พฤติกรรมไม่เบี่ยงเบน ส่วนผู้อื่นที่ไม่ได้รับสัมภาระ จะได้การกำหนดให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม เบี่ยงเบน พนไดจาก กรณี สุรา ยาสูบ ลสากกิจแปรปักษ์ ฯลฯ (2) การเบี่ยงเบนของชนชั้นผู้นำ (เอ)

ลีท ดิวเอนซ์ (Elite deviance) ที่เป็นชนชั้นสูงของสังคม กระบวนการลงโทษมักจะเป็นไปโดยยากลำบาก เพราะเป็นชนชั้นที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองรวมถึงการมีพ沃กมาก ดังค่ากล่าวที่ว่า “ไม่ย่าน้องไม่พ่องนาย ไม่ขายเพื่อน” หรือ “นกมีชนคนมีเพื่อน” ดังนั้นอาชญากรเสื้อคอกป้าขาวหรืออาชญากรเสื้อนอก (white collar criminal) จึงมีให้เห็นเป็นปกติ เกิดขึ้นเมื่อ ได้ยกเว้นเมืองในโลกที่ 3 ที่กำลังพัฒนา พัฒนาด้วย หรือ ด้วยพัฒนา

การเบี่ยงเบนตามทฤษฎีตัวในสังคมเมือง

ความหลากหลายของวัฒนธรรมและประชากรที่เกิดจากการอพยพเข้ายังดิน โดยเฉพาะจากชนบทเข้าเมือง หรือการย้ายถิ่นระหว่างประเทศและผู้เข้าเมือง รูปแบบต่างๆ ทั้งนักห่องเตียว พวกร่วงหาโอกาสที่(คิดว่า)ตึกว่า รวมถึง ผู้ลี้ภัย ฯลฯ การดังกล่าว ทำให้เกิดการติดตราระหว่างคนต่าง เขื้อชาติ เม่าพันธุ์ รวมถึง เขื้อชาติเม่าพันธุ์เดียวกัน แต่แตกต่างในดินที่อยู่อาศัย การติดตรามีทั้งแบบปกติ และแบบบุนแวงในรูปของตราบาป (Stigma)

ทั้งนี้ การติดตรา (Labeling) จักพบได้จากคำว่า “บ้านนอก” “แขก” “ผีร่าง” “เจ๊ก” “นาว” “ลาว” ฯลฯ สำหรับตราบาป (Stigma) ที่พบมากในเมืองเช่น “โซเกนี” “ล้าห่อน” “มาเพีย” “วิตดาน” “กบฎ” ฯลฯ

การเบี่ยงเบนตามทฤษฎีตัวผู้ติดตรา (Labeler) โดยทั่วไป คือ ตัวแทนควบคุมทางสังคม (social control agents) ที่มีอำนาจต่างๆ ในสังคม นับตั้งแต่บิ全面建成ในสังคม ครอบครัว ครู อาจารย์ในโรงเรียน มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ในที่ทำงาน รวมถึง ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา ผู้คุ้มครอง ผู้บัญชาการเรือนจำ ฯลฯ รวมถึงปฏิกริยาสังคม (social reaction) ในสภาวะแบบเมืองเป็นปราภู-การณ์ที่เกิดขึ้นมากมาย สำหรับผู้ได้รับการติดตรา (Labeler) หรือเหยื่อ (victim) ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ด้อยอำนาจในเกือบทุกมิติเป็นส่วนมาก เช่น บุตร ชีด้า ในสังคมครอบครัว นักเรียนในโรงเรียน ลูกน้องในที่ทำงาน รวมถึงผู้ต้องสงสัยว่ากระทำการผิด และผู้ที่ได้รับการตัดสินว่ากระทำการผิด

สำหรับในเขตเมือง “การติดตราแบบไม่เป็นทางการ” คือมีนิยามว่าจะมีผลต่อเหตุไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับชนบท (ยกเว้นผลกระทบทางจิตในของเหยื่อเอง) ทั้งนี้ เป็นเพราะลักษณะพิเศษ ของชุมชนแบบเมือง ที่ต่างจากชุมชนบท ในที่ทำงานของค่ากล่าวที่ว่า “ใหม่ที่นี่” ส่วน “น่าจากที่อื่น” ซึ่งไม่มีครรภ์ เพาะปลูกเมืองไม่มีลักษณะของ “วิสาหะ ปริมา ญาติ” (ความใกล้ชิดเป็นญาติ อป่างยิ้ง) หรือความตั้งพันธ์แบบปฐมภูมิที่ “รู้จักทั้งหัวบ้านท้ายบ้าน” หรือ “รู้จักทั้งหัวคลองท้ายคลอง” เหมือนกับชุมชนชนบท

ผลที่เกิดจากการตีตรา หรือตราบานปัจจัยเป็นรายมหินหรือความอับปอดดู ส่งผลให้ เห็นไปสัมพันธ์กับผู้อื่นมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาส่วนตัว ปัญหาในการดำเนินชีวิต และสังคมตั้ง เป็นตนในนานัปการท่าให้เห็นถึงต้องสร้างสังคมของเห็นขึ้นมาของรัฐ เกิดปรากฏการณ์ “ชุมชน ในสังคมเมือง” (community in the city) ขึ้นมา ดังเช่น “ชุมชนขอทาน” “ชุมชนของโภเกนี” ฯลฯ นอกจากนี้จากชุมชนภาคโดยทั่วไปที่เกี่ยวกับกลุ่มน้อย ดังเช่น “เมืองจีน” (China Town) หรือบ้านเยาวราช “เมืองแขก” (Indian Town) หรือ บ้านพาหุรัด “เมืองเวียดนาม” (Vietnam Town) หรือบ้านแทบทบาท “นครพนม” “หนองคาย” “ข่าวยร” จังหวัดสกกลนคร เป็นต้น

จาก (5) ปัญหาเมืองที่เกิดจากโครงสร้างและกลไกทางสังคม

โครงสร้าง (Structure) “องค์ประกอบที่มีส่วนต่างๆ สัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบและ ต่อรองอยู่ได้ตามสมควร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจะเกิดขึ้น เมื่อลักษณะและความสัมพันธ์ ของส่วนประกอบต่างๆ นั้นเปลี่ยนไป ในวิชาสังคมวิทยา โครงสร้างสังคม คือ ระบบความ สัมพันธ์ของสถาบันต่างๆ ของสังคมในขณะใดขณะหนึ่ง” (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน 2524, หน้า 303)

ระบบความสัมพันธ์ (Relation system) “การต่อเนื่องกันหรือเกี่ยวพันระหว่างบุคคล กับบุคคลระหว่างกลุ่มกับกลุ่ม หรือระหว่างบุคคลกับกลุ่ม.....ทั้งทางตรงหรือโดยทางอ้อมที่แท้จริงหรือในจินคนากา เช่น มีความคิดถึงกันก็ได้ทั้งสิ้น” (พจนานุกรมศัพท์สังคม วิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524, หน้า 303)

จากความหมายตามนัยข้างต้น สถาบันต่างๆ ปรากฏในรูปที่เป็นทั้งนามธรรมและหรือ รูปธรรมที่สังคมมนุษย์ โดยเฉพาะสังคมเมืองสร้างขึ้นมา เพื่อสนับสนุนต่อการดำเนินบัตความ ต้องการหรือจุดมุ่งหวังในชีวิต (cultural goals) หรือ ค่านิยมทางวัฒนธรรม (cultural value) ของชาวเมือง (Urban man) ดังที่เมอร์ตัน (Robert K.Merton) เรียกว่าสถาบันวิธีการต่างๆ เพื่อบังความสำเร็จแก่มนุษย์ (Institutionalized means) อันได้แก่ มิติต่างๆ เช่น ทางสังคม ทางเศรษฐกิจ ทางอำนาจ ทรัพยากรและตั้งแวดล้อม การจัดระเบียบสังคม และกระบวนการทางสังคม ฯลฯ ทั้งนี้มิติต่างๆ ในสังคมเมืองมีเป็นจำนวนมาก และมีลักษณะซับซ้อน ตาม ขนาด และความเจริญเติบโตเมื่อความล้ำดับ

สำหรับความสัมพันธ์ โดยก่อร่างประภากองด้วย การร่วมมือ การแข่งขัน การขัดแย้ง การ ปรับปรุงและการผสมกลมกลืน และแต่ละรูปแบบยังจำแนกแยกย่อยได้มากหลายหลายชนิด ดังนั้น ระบบความสัมพันธ์ของทั้งบุคคลและโครงสร้างในสังคมเมือง จึงมีมากมายและสับ-

ขั้นซ้อนกระทิ้งน้ำไปสู่การเกิดปัญหาเมือง ตามมา ในระดับบุคคลพบได้จาก ผู้อพยพเข้ามาใหม่ อุปสรรคเบื้องต้นก็คือ ภาษาที่เป็นลัญลักษณ์สำคัญในการกระทำระหว่างกันทางสังคม ผู้มาใหม่จักต้องเรียนรู้ ซึ่งจัดเป็นปัญหาอย่างมาก เพราะผู้ที่อยู่ก่อนก็ยังประสบปัญหาเกิดความเข้าใจไม่ตรงกันที่นำไปสู่การขัดแย้งในที่สุด

นอกจากนี้ ระบบความสัมพันธ์ของชาวเมืองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange) ซึ่งเน้น “ต้นทุนกับรางวัล” (costs and rewards) การตั้งกล่าวทำให้เกิดปัญหาในระบบความสัมพันธ์โดยง่าย โดยเฉพาะการเกิดขึ้นของความสัมพันธ์ที่เป็นแบบความขัดแย้งอย่างรุนแรง ที่มีการใช้กำลังบังคับที่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือปัญหาตามมา

และจากการที่สังคมเมืองมีโครงสร้างมากมาย จากทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Structural-Functional Theory) นักทฤษฎีตั้งกล่าวในยุคแรก เชื่อว่า “โครงสร้างสังคมทุกสิ่งมีหน้าที่อันก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ในเชิงปฏิฐาน (งานที่เป็นคุณประโยชน์) ต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง” (Kammeyer, กับพวก 1994 หน้า 24 อ้างถึง Malinowski, 1925/1955) โครงสร้างที่มีเป็นจำนวนมากมากในสังคมย่อมเกิดความขัดแย้งแห่งขั้นระหว่างกัน ทั้งโดยเจตนาและโดยไม่ได้เจตนา เช่น ในทางการเมืองในระบบอนประชาธิปไตย มีการจำแนกอาณาเขตออกเป็นนิติบัญญัติ บริหาร และดูแลการ เจตนาเพื่อตั้งค่าดูแลอาณาเขตอยู่ในเดียวกัน ภาระ การตั้งกล่าวเป็นที่มาของ การแบ่งชั้นและ การขัดแย้งโดยเจตนา หรือ กรณีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ส่วนหน้าที่แต่ในทางปฏิบัติกับปัญหาตามมา

ในปัจจุบันนักทฤษฎีการหน้าที่ นอกจากจะสนใจการหน้าที่ในเชิงปฏิฐานหรือในทางที่ เป็นประโยชน์แล้ว ยังสนใจการหน้าที่เชิงนิสัย หรือในทางที่เป็นไทย ที่เป็นอันตรายต่อสังคม เนื่องจาก “การหน้าที่อปกติ” หรือ “ความผิดปกติของ การหน้าที่” (dysfunctional) (เช่น การมีบุคคลมากมายต่อการอยู่อาศัยของสังคมบุษย์ในปัจจุบัน) ที่มีเป็นจำนวนมากในสังคมเมือง

นอกจากนี้ “ความผิดปกติของ การหน้าที่ ที่ตั้งกล่าวแล้วในสังคมเมืองยังมีปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับการหน้าที่ขัดแย้งกับการหน้าที่แฝง (manifest and latent functions) ที่เป็นปัญหาเมืองจำนวนมาก นั่นคือ “อาชญากรรมต่างๆ เป็นเสมือนโครงสร้างของสังคม ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการต่างๆ อันเป็นที่ต้องการใช้บริการของผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคม จากมุมมองนวนี้ อาชญากรรม (เป็นเสมือนโครงสร้าง) คือ การมีการหน้าที่” (Kammeyer, กับพวก 1994 หน้า 25)

ดังนั้น โครงสร้างสังคมเมืองที่มุ่งยึดรับขึ้น (อย่างน้อย 8 มิติ) นอกจากก่อให้เกิดประโยชน์ ยังได้ให้ผลในทางกลับกัน คือ ในทางที่เป็นไทยอันเป็นที่มาของปัญหาสังคมเมือง ดังพูดได้จากด้วยย่างกรณี ดังนี้

(1) การขัดกันของบรรทัดฐาน (norms conflict) (2) สถานภาพและบทบาทขัดกัน (statuses and role conflict) (3) การปลูกฝังความมุ่งหวัง (cultural goals) และไม่ได้ปลูกฝังทางออกเมื่อพิเศษ (4) การบังคับใช้ทางสังคมหรือสิทธิชานุமัติทางสังคม (social sanctions) ที่ไม่เท่าเทียมกัน ฯลฯ

จาก (1) การขัดกันของบรรทัดฐานทางสังคม (social norms conflict) บรรทัดฐานทางสังคม "แนวทางหรือวิถีทางของ การกระทำหรือความประพฤติเฉพาะอย่าง ซึ่งเป็นที่ยอมรับ กันทางสังคมตามความคาดหมายของกลุ่ม หรือตามค่านิยมของสังคมนั้นๆ" (พจนานุกรมศัพท์ สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524, หน้า 253) ในสภาวะของสังคมเปลี่ยนผ่าน (Transitional society) จักษพบการขัดกันของบรรทัดฐานมาก เพาะระเกิดทวิมาตรฐาน (double standards) เป็นดังนี้

จาก (2) สถานภาพและบทบาทขัดกัน(statuses and role conflict) สถานภาพ (status) คือตำแหน่ง ในทุกสังคมมีการสร้างตำแหน่งให้สมาชิกสังคม และทำการสร้างบทบาท (role) ท้ากับสถานภาพ บทบาทจักเป็นอย่างไร ขึ้นกับ บรรทัดฐาน (norms)

จากการที่สมาชิกสังคมเมืองแต่ละคนมีหลายตำแหน่ง ส่งผลให้มีหลายบทบาท การดังกล่าวทำให้เกิดปรากฏการณ์สถานภาพและบทบาทขัดกัน ยังผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ข้อห้ามในการสมรส (incest taboo) เป็นต้น

จาก(3) การปลูกฝังความมุ่งหวังในชีวิต (cultural goals) และไม่ได้ปลูกฝังทางออกเมื่อพิเศษ

Cultural goals หรือ "cultural values" ค่านิยมทางวัฒนธรรม เกิดจากสังคมกรณี (socialization) ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสังคมครอบครัว เป็นเบื้องแรก และสังคมรูปแบบ อื่นทั้งระดับท้องถิ่น ชาติ ระดับชาติ และระดับโลก เป็นสำคัญต่อสังคมไป แต่การดังกล่าว ทำ การปลูกฝังทางออกเมื่อพิเศษ ไม่มากเท่าที่ควร จึงเกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมาเมื่อ พิเศษ ดังเช่น โรคจิต โรคประสาท การฝ่าตัวตาย และอาชญากรรมต่างๆ ฯลฯ สถิติดังกล่าว ปรากฏมากในสังคมเมืองที่มีขนาดใหญ่ ทันสมัย และเข้มข้นทางวัฒนธรรม

จาก (4) การบังคับใช้ทางสังคมหรือสิทธิชานุமัติทางสังคม (social sanctions) ที่ไม่เท่าเทียมสิทธิชานุมัติทางสังคม "การซู่ว่าจะลงโทษ หรือ การสัญญาไว้จะให้รางวัล ที่กลุ่มกำหนดไว้ สำหรับความประพฤติของสมาชิก เพื่อซักนำให้กระทำการตามข้อบังคับและกฎหมายที่ของกลุ่ม สิทธิชานุมัติ ทางกฎหมายที่เป็นรูปหนึ่งของสิทธิชานุมัติทางสังคม" (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524, หน้า 361-362)

สิทธิชานมีติกาสังคมเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสังคม สถานภาพและบทบาท ซึ่งองค์ประกอบนั้นตั้งแต่วันเป็นการจัดระเบียบสังคม (social order)

ปัญหาที่เกิดจากสิทธิชานมีติกาสังคม คือ ความไม่เท่าเทียมในการใช้ ช่องพื้นที่จากผู้ที่สถานภาพดี มักได้รับรางวัลน้อยแต่ได้รับการลงโทษสูง ส่วนผู้ที่มีสถานภาพดี มักได้รับการลงโทษต่ำ แต่ได้รับรางวัลสูง สำหรับผู้ที่มีสถานะทางสังคม เป็นผู้ด้อยโอกาสในทุกด้าน จึงเป็นการยากที่พากเนาจักมีความสามารถในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ ในสังคมเมืองเป็นปากกฎหมายที่ได้รับการเผยแพร่กระจายผ่านสื่อต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ และอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

จาก (6) ปัญหาเมืองกับสิ่งแวดล้อม

โดยทั่วไปการกำหนดสถานที่ตั้งเมือง มักได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเดียว ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของคนในเมือง ความต้องการของมนุษย์ที่เป็นชาวเมืองได้ทั้งหมด อาทิเช่น สถานที่ตั้งมีศักยภาพในการป้องกันภัยโจรตัวต่อตัว เพราะตั้งอยู่บนที่สูงชัน ข้อเสีย ก็คือ ปัญหาการขาดแคลนน้ำในการอุปโภคและบริโภค การล่าเสียงสิ่งอุปโภคบริโภคเป็นไปอย่างมาก ล่ามาก การตั้งในที่ราบลุ่มจะสะดวกต่อการเดินทาง แต่ก็เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ดังนั้น สิ่งแวดล้อมจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหากับเมืองและชาวเมือง

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมตามแนวความคิดของเบอร์สเต็ดท์ (Bierstedt) ได้แก่

- (1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (The Geographic Factors)
- (2) ปัจจัยทางชีววิทยา (The Biological Factors)
- (3) ปัจจัยทางประชากร (The Demographic Factors) (Bierstedt, 1974 หน้า 35-94)

จาก (1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (The Geographic Factors) ได้แก่ ก. การหมุนรอบด้วย หมุนรอบดวงอาทิตย์ของโลก ทำให้เกิดกลางวัน กลางคืน ลมมรสุม ฤดูกาล อุริบุปราชดา จันทรุปราชดา ฯลฯ ผลงานให้เมืองที่ตั้งอยู่ในส่วนต่างๆ ของโลกไม่เหมือนกัน เกิดความแตกต่าง ในมิติต่างๆ (8 มิติ)

ปัญหาเมืองที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เช่น อารசฎ្រกรรมบางประเภท มีอัตราสูงในช่วงเวลากลางคืน เมืองที่กันดารประสมปัญหา การร่วงงาน ความยากจน ความแตกต่างระหว่างชนบทเมือง การเคลื่อนย้ายประชากร ชนกลุ่มน้อย

เมืองชายทะเลที่สามารถประสบภัยจาก ดิน น้ำ ลม ไฟ จากน้ำ เช่น ชีนา米 (Tsunami) จากภูเขาไฟระเบิด เช่น เมืองปอมเปอี ถูกเต้าส่วนจากการระเบิดภูเขาวิสกุเวียตทันกุน เมือง

ต่างๆ ตามรายสั่งมหาสมุทรแอคแนลลิติกของประเทศไทย เช่น เมืองนิวโอลิน ประเทศ
ปัญหาจากพายุเขอวิเคราะ เป็นต้น

ข. พื้นดินและพื้นน้ำ ส่งผลให้เกิดเมืองประมง เสียงสัตหีบ เกษตรกรรม ค. อากาศ ทำ
ให้เกิดเมืองหนาว เมืองอบอุ่น เมืองทึมๆ และเมืองร้อน ซึ่งในสังคมหรือประเทศที่มีลักษณะ
ภูมิอากาศต่างกัน ง. ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้สังคมรวมทั้งเมืองเข้มแข็งหรืออ่อนแอ ทั้งนี้
เบร์คสเดิร์ฟ เห็นว่า ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ มีผลต่อ สองคราม ภาระธรรมและอิทธิพลของสังคมที่
มีต่อกันและกัน

จาก (2) ปัจจัยทางชีววิทยา (The Biological Factors) ก. สังคมเปรียบเหมือนกับ
ร่างกาย "ร่างกายพิการเท่ากับสังคมพิการ" ข. เชื้อชาติ เม่าพันธุ์ วรรณะ นำไปสู่ปัญหา อดีต
เดียดจันท์ ชนกลุ่มน้อย ค. ลักษณะมนุษย์มีเพียง Species เดียว ซึ่งเป็นทั้งข้อดีและข้อเสีย
ง. ขนาดมันสมองและสติปัญญาให้ทั้งประเทศไทยและไทย จ. ลักษณะทางภาษาภาพເຊື້ອຕ່ອງກາ
ປະກອນອາຊີພ ດ. สัตว์แมลงและจุลชีววิทยา การดังกล่าวมีทั้งประเทศไทยและไทยในรูปของ
ปัญหาสังคมเมือง จากจุลชีววิทยา พบได้จากปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งในสภาวะแบบเมืองที่มี
การใกล้ชิดทางภาษา โรคนาตาจึงเป็นสิ่งนำกลัวของชาวเมือง

จาก (3) ปัจจัยทางประชากร (The Demographic Factors) กับปัญหาเมือง (Urban
Problems) เกี่ยวข้องกับ "การมีประชากรมากเกินไป" หรือ "การมีประชากรน้อยเกินไป" หรือ
"การขาดสมดุลโครงสร้างประชากร" การดังกล่าวส่วนมีผลต่อเมืองในเชิงที่เป็นโทษทั้งด้าน
ประชากรมาก ทำให้ประสบปัญหาอุดอย่าง ตั้งพับได้จาก ทوثุกภูมิลักษณ์ (Thomas Robert
Malthus; 1776-1834) ประชากรน้อยเกินไป ในอัตราที่ต่ำกว่าอัตรา自然 force ที่เป็นโทษทั้งด้าน
เชื้อท่านของภาษีด้วยว่า "น้ำหนักอยู่บนแพไฟ" การขาดสมดุลโครงสร้างประชากร ได้แก่ การที่
สัดส่วนประชากรวัยเด็ก วัยแรงงาน และวัยชาวไม่อยู่ในสมดุลหรือ "ไม่อยู่ใน ภาวะเสถียร"
(population unstaabilized) ได้แก่ การมีเด็กมากเกินไป มีคนแก่มากเกินไป หรือมีหนุ่มสาว
มากเกินไป ซึ่งจะบังคับให้เกิดปัญหาตามเงื่อนไขของกาลเวลา

จากการที่เมืองมีปัญหาต่างๆ มากนับหลายสาเหตุ ดังได้กล่าวมาแล้ว จึงเป็นการยาก
ที่จะนำปัญหาทั้งหมดมาถ่วงในที่นี้ ซึ่งจำกัดด้วยข้อมูลและเนื้อหาของกระบวนการวิชา

ดังนั้น จึงขอยกตัวอย่างปัญหาเมืองขึ้นมาให้ท่าการพินิจศึกษาพอสังเขป โดยแต่ละ
ปัญหาจักนำเสนอ 4 ประเด็น คือ (1) ลักษณะทั่วไปของปัญหา (2) ความหมาย ค่าจำากัด
ความ ทothu (3) สาเหตุของปัญหา และ (4) แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา

ปัญหาที่ยกมาเป็นแนวทางในการพินิจศึกษา คือ

1. ปัญหามลภาวะหรือมลพิษ

2. ปัญหาผู้สูงอายุ
3. ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด
4. ปัญหาอัคคีภัยและการไฟฟ้า
5. ปัญหานกสุนัข

1: ปัญหามลภาวะหรือมลพิษ (Pollution or Pollutant)

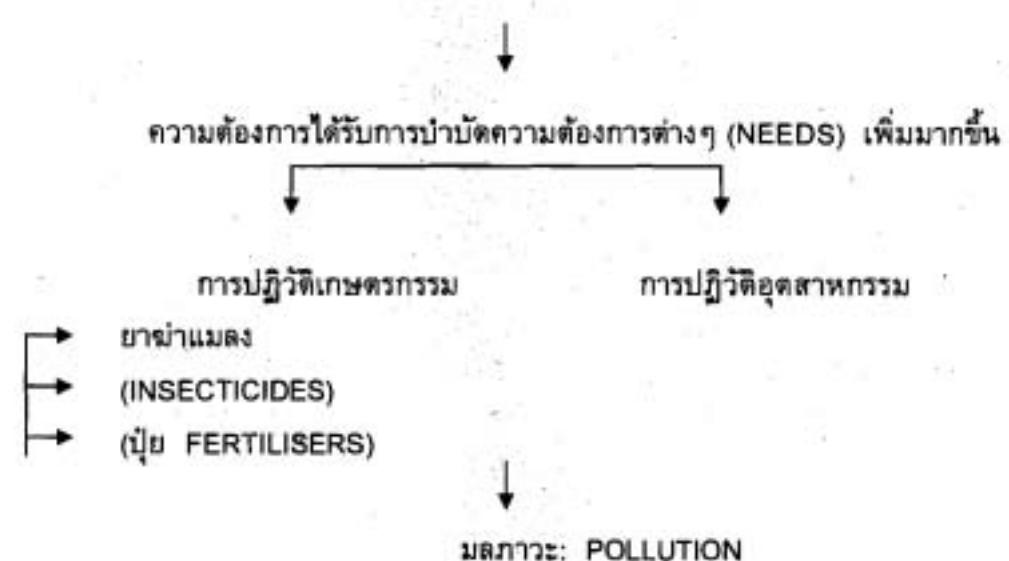
สำหรับปัญหามลภาวะหรือมลพิษ จัดเป็นปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกับคลื่นอุ่นที่สองที่เปลี่ยนแปลงมนุษยชาติอันเกิดจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม นับตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา โดยเฉพาะเนื้อมลภาวะหรือมลพิษที่เกิดจากการกระทำการท่าทางของมนุษย์ ที่ส่งผลเป็นอันตรายต่อมนุษย์ซึ่ง ประกอบด้วย ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเสีย ปัญหาเสียงรบกวน ปัญหายาเสพติด และมลภาวะเกี่ยวกับอาหาร เป็นต้น

ทั้งนี้ มลภาวะหรือมลพิษเป็นสารอันตรายที่เกิดจากการกระทำการท่าทางของมนุษย์ ปล่อยเข้าสู่ธรรมชาติทั้งทาง ดิน น้ำ ลม ไฟ awan มลพิษมีทั้งสารเคมีที่เป็นสารประกอบทางเคมีชนิดเดียว เช่นสารตะกั่ว สารปรอท เป็นต้น สารประกอบทางเคมีหลายชนิด เช่น ต.ต.ก. คาร์บอนมอนอกไซด์ น้ำเสีย เสียงรบกวน ความร้อน กัมมันตรังสี เป็นต้น ทั้งมลภาวะและมลพิษ ก่อให้เกิด อันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทั้งในอาณาจักรตัวร์ และอาณาจักรพืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาณาจักรตัวร์ที่ เกี่ยวกับมนุษย์ เช่น มีผลต่อกลุ่มพัฒนาชีวภาพมนุษย์ ทำลายพืชพันธุ์ชั้น quýหารสินค้า และบริการ ทำลายดุลย์ ภาพธรรมชาติ เป็นต้น

สำหรับสาเหตุของมลภาวะหรือมลพิษ ที่เป็นสารอันตรายที่เกิดจากการกระทำการท่าทางของมนุษย์ ปล่อยเข้าสู่ธรรมชาติทั้งทางดิน ดิน น้ำ ลม ไฟ จัดเป็นปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของประชากรรวมถึงสาเหตุอื่นที่เกี่ยวข้องกัน คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอันเป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม และสิ่งที่สมมติว่าเป็นความเจริญ ทั่วหน้าจากการตั้งถิ่นฐาน ตามลำดับ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรมด้าน หรือความล้าหลังวัฒนธรรม (cultural lag) การเรียบเรียงทางสังคม การเบี่ยงเบนทางสังคม เป็นต้น

ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้เกิดปัญหามลภาวะ (Pollution; A Problem caused by population growth) มีลักษณะเป็นไปตามแผนภูมิคือไปนี้

ผลกระทบ เป็นปัญหานึงที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของประชากร
 POLLUTION; A PROBLEM CAUSED BY POPULATION GROWTH
 ประชากรเพิ่มขึ้น

จากแผนภูมิตั้งกล่าว พบว่า การที่ประชากรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการต่างๆ (needs)เพิ่มขึ้น ทั้งทางกายภาพและทางจิตวิทยา ทำให้ต้องเพิ่มผลผลิตเพื่อสนองความต้องการ ทั้งทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ในรูปของปลูกพืชชนิดเดียว เป็นจำนวนมาก (mono-cropping) ที่ต้องมีการใช้ยาฆ่าแมลง และปรับตัวรู้พิชรวมถึงการใช้ปุ๋ยประเภทต่างๆ อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิวัติเกษตรกรรม นอกเหนือนั้น เพื่อสนองตอบ ความต้องการสิ่งอุปโภค และสาธารณูปโภค นำไปสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในประเทศ งานอุตสาหกรรมและบริการ

การตั้งกล่าวแล้วนั้น ล้วนส่งผลให้เกิดทั้งผลกระทบและมลภาวะ ทั้งสิ้น เมื่อได้พิจารณา ปรากฏการณ์ต่างๆ ดังที่ผ่านมา

ปัญหาน้ำเสีย (Pollution of Water)

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหาน้ำเสีย

1.1 พินดา (Pinda) กล่าวว่า "Water is the best of all things" ความสำคัญของน้ำโดยทั่วไปต้องมากว่า 7 วัน อดน้ำได้ 3 วัน ตาย แต่ทว่าปริมาณน้ำจืดมีน้อย คือ เพียง 3% ของปริมาณน้ำทั่วโลก และจาก 3% พบว่า 77% อยู่ในรูปของแกรนิตหรือภูเขาหินแกรนิต

(Iceberg) ในแบบข้าวโลก โดยเฉพาะในแอนตาร์กติกและกรีนแลนด์ (คณาจารย์วิชาดังคุณวิทยาฯ, สังคมวิทยาและมนุษย์-วิทยาเบื้องต้น 2547, หน้า 399) ดังนั้น เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ปัญหาการแย่งน้ำจึงเกิดขึ้น โดยเฉพาะการแย่งน้ำของชาวเมืองที่ชาวชนบทขณะที่ทั้งชาวเมืองและชาวชนบทตัวเป็นส่วนหนึ่งของด้านเหตุปัญหาน้ำเสีย

1.2 ปัจจัยบันประเทศพัฒนาแล้ว (โดยเฉพาะเขตเมือง) ในสังคมโลกที่ 1 ที่เศรษฐกิจเน้นอุดมการณ์เป็นหลัก และกำลังเป็นสังคมเมืองภายหลังอุดมการณ์ จากการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการแก้ปัญหาน้ำเสีย และการใช้กูญหมายที่เข้มงวด รวมคุณภาพของประชากร ทำให้ลดปัญหาน้ำเสียไปได้เป็นอันมาก ส่วนโลกที่ 3 ที่กำลังพัฒนา ต้องกลับมาเผชิญปัญหาดังกล่าว ที่มากกว่า เพราะทั้งผู้นำและประชากรส่วนใหญ่ขาดความสำนึกในเรื่องดังกล่าว

2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎี

ปัญหาน้ำเสีย โดยทั่วไปใช้เกณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพของมนุษย์เป็นเครื่องวัด ดังนั้น น้ำเสียจึงได้แก่น้ำที่นำมาซึ่งโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ เช่น ไข้ฟอยต์ อหิวาตอกโรค ไขคหางเดินอาหาร เป็นต้น

3. สาเหตุของปัญหาน้ำเสีย

สาเหตุของปัญหาน้ำเสีย มี 3 ประการ คือ

(1) ผลกระทบที่เกิดจากการเจือปนของน้ำเสียที่เป็นอันตราย ซึ่งถูกย่อขยายให้จะเป็นคัวการลดออกซิเจนและเพิ่มขึ้นโรคในน้ำ (2) ผลกระทบที่เกิดจากการเจือปนของสารเคมีหรือสารมีพิษที่ย่อขยายไม่ได้ เช่น D.D.T. ปรอท ตะกั่ว สารหนู ทองแดง สังกะสี แอดเมิร์น (3) ผลกระทบที่เกิดจากการดันเหตุการณ์ภาพและน้ำมัน

ต้นเหตุของน้ำเสียและน้ำเป็นพิษ

(1) ฝันจะสารเคมีบันดาลลงสู่แม่น้ำสำคัญ ซึ่งเป็นสาเหตุที่น้อยมาก

(2) ต้นเหตุน้ำเสียเป็นพิษตามแหล่งชุมชนใหญ่มาจากการกระทำของมนุษย์ ทั้งสิ้น

น้ำเสียและน้ำเป็นพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่

(1) การระบายน้ำใส่ครกจากบ้านเรือนลงสู่แหล่งน้ำ (2) น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม (3) การใช้สารเคมีเพื่อการเกษตร

ปัญหาน้ำเสียในประเทศไทย จัดพันได้จาก ประเทศไทย รวมเมือง ประเทศอังกฤษ ประเทศไทย เป็นต้น

ในประเทศไทยที่พัฒนาแล้วในปัจจุบัน เช่น ประเทศไทยอังกฤษและประเทศไทยหรือ อเมริกาเคยประสบปัญหาภูมิภาคในขณะเริ่มพัฒนาในอดีตซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นของการปฏิวัติ ทางด้าน อุตสาหกรรม ในปัจจุบันเทคโนโลยีและการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด ทำให้ ปัญหานี้เสียหาย น้อยลง

ประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานครกำลังเผชิญปัญหาน้ำ เน่าและน้ำเป็นพิษมาก ซึ่งต้นเหตุของน้ำเสียและน้ำเป็นพิษมี 3 ประการ คือ (1) การทิ้งขยะ มูลฝอยลงคลอง แม่น้ำ (2) การระบายน้ำໄสโตรกจากบ้านเรือน (3) การปล่อยน้ำเสียของ โรงงานอุตสาหกรรม

จาก (1) ขยะมูลฝอย ขยะมูลฝอย ได้แก่ เศษเหล็ก กระป่อง ขวด ฝ้าจุก รถยก ท่อ ก่อ กล่อง ลัง ถุง กระดาษ ถุงพลาสติก เศษอาหาร คนหนึ่งจะทิ้งขยะมูลฝอยวันละประมาณ 1 กิโลกรัมเศษน้ำและเศษอาหารที่ต้องการทิ้ง 70% ที่เหลืออีก 30% ทิ้งโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำลายโดยโรงงาน อุตสาหกรรมและประชาชนแต่บางส่วนถูกทิ้งลงในแม่น้ำสำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดน้ำเสีย ถ้าสมมติ ให้ประชากร กทม. 5,500,000 คน ปริมาณขยะมีถึงวันละ 5,500 ตัน

จาก (2) น้ำโสโครกจากบ้านเรือน "ไม่สามารถจัดให้บริบูรณ์ซึ่งปล่อยลงแม่น้ำ ลักษณะ น้ำโสโครก 154 ลิตร (41 ลูกบาศก์เมตร) ต่อคน ต่อวัน x จำนวนประชากร กทม.=? ลูกบาศก์เมตรต่อวัน (หรือแยกออกต่อวัน)

จาก (3) น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณของน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม มีประมาณ 1 ใน 4 ของน้ำโสโครกจากบ้านเรือน จากการประมาณการของกรมอนามัย

4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.1 ขั้นตอนกระบวนการที่เกิดจากการเจือปนของเสียที่เป็นอินทรีย์สาร สารเคมี และจาก กายภาพ และน้ำมัน

4.2 ป้องกันการกระทำของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางน้ำ ทั้งจากน้ำทิ้งจาก บ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรม และการใช้สารเคมีในทางการเกษตร รวมถึง การขจดขยะมูล ฝอยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อากาศเสีย (Pollution of the Air)

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหาอากาศเสีย

1.1 คนที่อาศัยอยู่ในเมืองจะรู้สึกว่ามีอากาศเสีย เมื่อทำให้แสงอาทิตย์และปอดเกิด ปัญหาสุขภาพ เช่น หายใจ รู้สึกเหนื่อย และการเสียสุขภาพที่ได้รับมีคุณภาพในอากาศ

1.2 ปัญหาอากาศเสียจากอต็อกถึงปัจจุบัน บรรพบุรุษของมนุษย์สมัยที่อาศัยถ้าเป็นที่อยู่อาศัยเพริญปัญหาอากาศเสีย กรุงโรม เมื่อ 2,000 ปีที่แล้ว (1969) ได้มีการร้องทุกข์เกี่ยวกับอากาศเสีย

ประเทศไทย อ่อนดอน วัชสมัยพระเจ้าอีดเวอคที่ 1 (พ.ศ. 2359 : ค.ศ. 1816) มีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอากาศเสียครั้งแรก กฎหมายอนุญาตให้ใช้ถ่านหินบางอย่างเท่านั้น พ.ศ. 2386 : ค.ศ. 1843 วัชสมัยพระเจ้าวิชาคราชที่ 3 ออกกฎหมายเรียกเก็บภาษีถ่านหินสูงเพื่อเป็นการไม่สนับสนุนให้ใช้ถ่านหิน ต้นศตวรรษที่ 19 เชอร์รีเขียนว่า "นราก็คือเมืองที่เหมือนอ่อนดอน ซึ่งมีประชากรอยู่อย่างหนาแน่นและเติบโตตัวบวบ" ต้นศตวรรษที่ 20 อากาศเสียซึ่งเกิดจากการเผาถ่านหินทำให้ประชาชน 1,150 คนถึงแก่ความตาย ดร.ชาโรล อังควน เคเวล ก่อไว้ว่า อากาศเสียในอ่อนดอนนั้นเกิดจากการผสมของควัน (SMOKE) กับหมอก (FOG) เกิดเป็นหมอกควัน (SMOG) วันศุกร์ที่ 5 ธันวาคม ค.ศ. 1952 เกิดหมอกควัน (SMOG) ปกคลุมกรุงอ่อนดอน ทำให้คนประมาณ 4,000 คนเสียชีวิต อันเนื่องมาจากการเสีย (AIR POLLUTION) ผู้ที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ได้แก่ เด็กทางเด็กและคนชรา ประเทศไทยสรุปเมริค วิพัฒนาการทางด้านการอุดสាតกรรมก่อให้เกิดอากาศเสีย อากาศเสียมีเกิดจากภูมิประเทศและเครื่องยนต์ต่างๆ มากกว่าการเผาถ่านหิน เพราะอากาศเสียเกิดขึ้นที่เมืองคานาวรัฐเพนซิลเวเนีย พ.ศ. 2491 : ค.ศ. 1948

2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎี "อากาศเสียหมายถึง อากาศที่เป็นอันตรายต่ออาณา-จักรสัตว์และอาณาจักรพืช โดยเฉพาะมนุษย์ในอาณาจักรสัตว์"

3. สาเหตุของอากาศเสีย ตัวโน้ตถูกเกิดจากธรรมชาติ เช่น ภูเขาไฟ ไฟไหม้ป่า พายุ ฝุ่น การเน่าของลักษณะ หนอง มีง ฝุ่น เกิดจากมหาสมุทร การขับอากาศของพืช ซึ่งกระจายในบริเวณแคนสามารถก่อจัดเองตามธรรมชาติและการใช้สารเคมี

อากาศเสียที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ กระจายเป็นบริเวณกว้างและก่อจัดเองตามธรรมชาติจะมีผลดังนี้ เช่น

การขนส่ง	55%
โรงงานผลิตงาน	17%
อุตสาหกรรม	14%
ขยายมูลฝอย	4%
อื่นๆ	10%

ในสังคมวิทยาศาสตร์ (SO 345) หน้า 86 จำแนกแหล่งของอากาศเสียออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การเผาไหม้เชื้อเพลิง
2. การชนส่าง
3. การเผาสิ่งปฏิกูลและหูถ่า
4. กระบวนการอุตสาหกรรมเคมี

ส่วนประกอบของอากาศ ในประเทศไทย 78% ออกซิเจน 21% อินจ 1% (อาร์กอน, คาร์บอน-ไออกไซด์, ไอน้ำ และแก๊สอื่นๆ)

อากาศรอบตัวเราระบุสิ่งสกปรกต่อเวลา เพราะอากาศเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง อากาศเสีย (AIR POLLUTION) คือ ส่วนผสมทั้งหมดในอากาศที่จะผลิตสิ่งซึ่งเป็นอันตรายต่อ ชีวิต ดังได้แก่ มนุษย์ สัตว์ พืช และสิ่งไม่มีชีวิตอื่นๆ อากาศเสียส่วนใหญ่มักพบในช่วง อากาศที่สูงจากผิวโลกประมาณ 5-12 เมตร การวิจัยพบว่า คนอเมริกันรับอากาศเสียเข้าไป ถึงวันละ 3.5 กก. ต่อวัน (7.4 ปอนด์) มากกว่า 41 เมตริกตันต่อปี อาจกล่าวอย่างเป็นทางการ ว่า "ไม่มีใครหายใจอากาศเสียโดยตรงเว้นแต่ปราบกรุงสมอง (SMOG) ในกรุงลอนדון (LONDON) แต่อากาศเสียได้เป็นสาเหตุสำคัญของการตายอันเนื่องมาจากการระเบิด (ในปอด กระเพาะ) หัวใจ เส้นเลือด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง"

ส่วนประกอบของอากาศเสียจำแนกออกเป็น 3 ประเภท

ของแข็ง ที่ลอยปะปนอยู่ในมวลอากาศ เช่น ตะกั่ว ปรอท ออกซิเมเนียม และเหล็ก เป็นต้น

ของเหลว ได้แก่ ไอน้ำ หมอก

ก๊าซ เช่น คาร์บอนมอนอกไซด์, คาร์บอนไออกไซด์, ซัลเฟอร์ไออกไซด์,

ในประเทศไทย, ไอโอดิคราร์บอน

อากาศเสียอาจจำแนกออกเป็น 3 ชนิด คือ

อากาศเสียซึ่งเกิดจากบุคคล (PERSONAL AIR POLLUTION) เช่น การสูบบุหรี่

อากาศเสียซึ่งเกิดจากอาชีพ (OCCUPATIONAL AIR POLLUTION) โดยเฉพาะอย่าง ยิ่งการอุตสาหกรรม

อากาศเสียในชุมชน (COMMUNITY AIR POLLUTION) เป็นสภาวะที่ชุมชนประสบ และต้องแก้ไข เช่น คอมปาร์เชน สภาพภูมิศาสตร์ มีส่วนทำให้อากาศดีขึ้นหรือแยลง ดังนั้น ปัญหาและวิธีแก้ไขของชุมชนแต่ละแห่งจึงแตกต่างกันไป

ปัญหาเสียงรบกวน (NOISE POLLUTION)

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหาเสียงรบกวน

1.1 ในเขตเมือง ประชาชนชาวเมืองจะถูกเสียงรบกวนจากเทคโนโลยีและสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในและหรือแวดล้อมวิธีชีวิตของเขานั้นเอง เสียงรบกวนเกิดตลอดเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่ในบ้าน การเดินทาง โรงเรียนและที่ทำงาน เป็นต้น

2. ความหมาย คำจำกัดความ กาลุญจ์

2.1 เสียงรบกวน คือ เสียงที่ไม่ต้องการ (UNWANTED SOUND) ซึ่งขึ้นอยู่ กับการดัดสินของแต่ละบุคคลกับเสียงซึ่งดังเกินไป อาจก่อให้เกิดอันตรายโดยตรง เสียงรบกวน จึงจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1 เสียงดัง

2.2.2 เสียงที่ไม่ชวนสนุก

2.2.3 เสียงที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด

2.2 เศรษฐกิจ เป็นหน่วยบัดความดังของเสียง เกิน 85 เศรษฐกิจก่อว่าเป็นอันตราย ต่อกาพมนุษย์

สถานที่	ระดับความดังของเสียงไม่ควรเกิน....เศษฐกิจ
ห้องพัก	40 - 50
ห้องนอน	30
ห้องทำงาน	30

3. สาเหตุของเสียงรบกวน

3.1 แหล่งของเสียงรบกวน เช่น เครื่องบิน SUPER SONIC BOOMS รถบรรทุก (สิบล้อ) เครื่องยนต์ ยาง เบรก แคร์ วิทยุ เครื่องจักรกล รถไฟ รถราง เครื่องผลิตอาหาร เครื่องเป่าลม ดูดฝุ่น เครื่องซักผ้า ชักโครก เติกร่อง ส้วมเสียง พิมพ์พิมพ์ กระติงรถ ขยะ ไชเรน และคอนติเน้น ฯลฯ

3.2 เสียงรบกวนทำให้คนเกิดความเครียด (STRESS) และความเครียดหรือคัน เครียด (STRAIN) ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นแมลงในระบบอาหารและความตันโลหิตสูง เป็นต้น

4. แนวทางป้องกันเสียงรบกวน กระทำการโดยการจัดสภาพ

ปัญหาอาหารเป็นพิษ (THE POLLUTION OF FOOD)

การใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรนอกจากทำให้เกิดปัญหามลภาวะทางน้ำ (POLLUTION OF WATER) ยังก่อให้เกิดปัญหาอาหารเป็นพิษ (THE POLLUTION OF

FOOD) อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมต้อยหรือกำลังพัฒนา ที่พยายามเร่งรัดเพื่อผลผลิตทางด้านการเกษตร เมื่อเกิดความล้าทางวัฒนธรรม (CULTURAL LAG) ผลผลิตจากภาคเกษตรกรรมจะยังผลให้ประชากรทั้งเขตชนบทและเมืองประสบปัญหาอาหารเป็นพิษดังแผนภูมิต่อไปนี้

ชาวสวนฉีดยาฆ่าแมลงในสวนผัก

คนกินผัก

พิษจะสะสมในร่างกายคน

ชาวนาฉีดยาฆ่าแมลงกันโรคดันข้าว

ฝนตกช่วยนำแมลงลงบนพื้นนาและให้ลงสู่แม่น้ำลำคลอง

พิษถูกสะสมในปลา

พิษจะสะสมในคน เมื่อกินปลา

ปัญหายาขยะมูลฝอย (RUBBISH PROBLEMS) ขยะมูลฝอยเป็นที่อยู่อาศัยของพืชต้นรุขของลัคก์และแมลงต่างๆ เช่น หนู แมลงสาบ เมื่อเผาไฟเกิดมลภาวะทางอากาศ (AIR POLLUTION) ฝนตกจะเกิดมลภาวะทางน้ำ (WATER POLLUTION) น้ำสกปรกและอุดตันการระบายน้ำ เมื่อประชากรหนาแน่นมากขึ้น ปัญหางานขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเชื่อมโยงกับความตัวของมนุษย์จึงเป็น ปัญหาคู่กันเมืองตลอดมา โดยเฉพาะเมืองในปัจจุบัน

2. ปัญหาผู้สูงอายุ (Eldery)

1. สังคมที่ทิ้งไปของผู้สูงอายุและปัญหา

1.1 ผู้สูงอายุปรากวัยในทุกสังคม ที่เป็นปัญหาพบมากในสังคมตะวันตกที่มีระบบครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดียว ขณะที่สังคมตะวันออกประสบปัญหาน้อยกว่า เพราะครอบครัวเป็นแบบขยาย และเศรษฐกิจเป็นแบบเกษตรกรรม อย่างไรก็ตามการพยายาม

เปลี่ยนแปลงสังคมไปเป็นแบบตะวันตก ส่งผลให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในระบบสังคมเปลี่ยนผ่าน

1.2 ปรากฏการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุ พนักงานจากการให้บริการต่างๆ เช่น สถานเดียวศูนย์คนชรา การสาธารณูปโภค ในการรักษาพยาบาลที่สาม เพื่อชักจักรห้องวัฒนธรรมและการให้บริการเกี่ยวกับศาสนาและสุขภาพแพทย์ เป็นต้น

1.3 ผู้สูงอายุประสบปัญหาทั้งทางกายภาพและจิตใจ จำแนกได้เป็น (1) สูงอายุโดยอาชญากรรม (2) โดยสังหาร (3) โดยจิตใจ (4) โดยสังคม

1.4 ผู้สูงอายุ (old age) แต่มีความสุข ประสบปัญหาน้อย คือ ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพจิตดีรู้เท่าทันความชรา

2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎีของผู้สูงอายุ (1) ได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือจัดลำดับช่วงชั้นทางสังคม นอกเหนือจากเศรษฐกิจ อ่านใจ เรื่องชาติ เผ่าพันธุ์ เช่น ในรูปแบบของ “อัตราการพึงพิงวัยชรา” (2) อายุยังสัมพันธ์กับ สังคม หน้าที่ ผลประโยชน์ การกระทำระหว่างกันทางสังคมในแต่ละระดับอายุแตกต่างกันในแต่ละสังคม แม้สังคมเดียวกัน เมื่อเวลาเปลี่ยนไป การปฏิบัติบ่อมแตกต่างตามไปด้วย

2.1 เอจิซิซึม; Ageism ได้แก่ ผู้ที่มีอายุระหว่างวัยกลางคนกับวัยชรา เอลเดอร์; Eldery คนวัยชรา

2.2 ไซซิส เจอวันกอลโลยี (Social Gerontology) ศาสตร์ที่เกี่ยวกับคนชราเป็นการศึกษาผู้สูงอายุกับผลกระทบจากการที่ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น

2.3 ประชากรผู้สูงอายุ (ดี เอลเดอร์ พอยพิวเจชัน; The Eldery Population) อายุ ไม่ได้เป็นเพียงตัวเลข เพาะะอายุเกี่ยวข้องกับสังคมหลายอย่าง รวมถึงอายุ ในเฉลี่ย ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละสังคม แม้สังคมเดียวกันยังแตกกันตามกาลเวลา ด้วยเงื่อนไขชีวิตกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

ผู้สูงอายุ ในประเทศไทยและอเมริกา ได้แก่ ผู้ที่มีอายุครบ 65 ปี ในวันเกิด (65th birthday ซึ่งจัดเป็นวันเริ่มต้นของการสูงอายุ (old age) ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย (legal) และประเพณีสังคม (social custom) (Kammeyer, กับพวง 1994, หน้า 351).....หลายอาชีพ สถาบันการศึกษา กำหนดวัยทำงานให้ถึงอายุ 70 ปี (Kammeyer, กับพวง 1994, หน้า 351) ที่เรียกเป็นอย่างอื่น เช่น

วัยที่สาม (Third quarter of life) 50 - 75 ปี

วัยที่สี่ (Fourth quarter of life) 75 - 100 ปี และ "เริ่มพ่อแม่ใหม่" (young old) 65 - 74 ปี "วัยแรกเย้ม" (old old) 75 - 100 ปี

สำหรับประเทศไทย ผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี (ปีงบประมาณภายในวันที่ 30 กันยายน) ส่วนในบางอาชีพได้มีการออกกฎหมาย ขยายอายุเป็น 65 ปี นั่น 70 ปี โดยมีเงื่อนไขก้ากัน

3. สาเหตุ (อันเป็นที่มาของ) ปัญหาผู้สูงอายุ

3.1 ปัจจัยทางกายภาพและจิตใจ

สำหรับทางกายภาพและรูปพรรณสัณฐาน จัดเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเป็น "ผู้สูง อายุ" แต่ในแต่ละสังคมมีตัวชี้วัดอันได้แก่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงปัจจัยอื่น แตกต่างกันที่เรียกว่า โซเชล เอกอัลกอริโม (Social gerontology) ทำให้การกำหนดอายุแตกต่างกันในแต่ละสังคม ดังได้กล่าวถึงแล้วในประเด็นที่ 2

3.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี (1) ทำให้ผู้สูงอายุ "ต้องอยู่一人 ตาม สำเพ็ง" เพราะระบบ (ครอบครัว) บังคับ (2) ผู้สูงอายุ "หมุดหน้าที่" เป้าบ้าน เสียงหกาน ทำงานเบาๆ เพราะระบบ (ครอบครัว) บังคับ (3) ครอบครัวเป็นหน่วยบริโภค (จากที่เคยเป็นหน่วยผลิตและหน่วยบริโภค) ผู้สูงอายุจึงเป็นปัญหาของครอบครัว (4) ผู้สูงอายุต้องประสบปัญหาภาระงานจากการที่อายุไปเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้หญิง

3.3 การเบี่ยงเบนทางสังคมกับผู้สูงอายุ มิได้เป็นเพียงด้านเลข เพราะอายุเกินวัย ตั้งพันธุ์กับมิติอื่นๆ ของสังคม (อย่างน้อย 8 มิติ) เช่น ความแตกต่างระหว่างอายุ นำไปสู่ช่องว่างระหว่างวัยอายุกับการเบี่ยงเบน จึงปรากฏในทฤษฎีต่างๆ อาทิ เช่น ทฤษฎีดึงเครียด การเบี่ยงเบนของเมอร์ดัน ทฤษฎีขัดแย้ง ทฤษฎีเรียนรู้ และทฤษฎีดิตร้า เป็นต้น

3.4 โครงสร้างทางสังคม การจัดระเบียบสังคม เช่นเดียวกันกับ การเสียระบบทางสังคม ซึ่งต่างส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตรองผู้สูงอายุ

3.5 ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ จุลชีวิทยาและประชาการ ภาระเวดต้อม สังคม ผลกระทบต่อผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเชิงนิสัย เช่น ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากผลกระทบหรือผลพิษ เพราะมีภูมิคุ้มกันทางค่า

4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา ปัญหาผู้สูงอายุ เป็นปัญหาสังคมทุกระดับเล็กใหญ่ ได้แก่ สังคมครอบครัวถึงใหญ่สุด คือ สังคมโลก โดยเฉพาะเป็นภาระของผู้ที่อยู่

ในกองกำลังงาน ภารกิจที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การสร้างสมดุลโครงสร้างประชากร และการหน้าที่ให้แก่ผู้สูงอายุ

จากทฤษฎีวัสดุสสาร “การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตาย” เป็นทุกชีวิต สามารถนำมาใช้เป็นแนวทาง “จำกัดสมาชิกที่เกิดใหม่ได้” แต่เนื่องจากสังคมปัจจุบันประกอบด้วยหลักวัฒนธรรม

ดังนั้น หากวัฒนธรรมอื่นใช้ทฤษฎี “มีลูกมากจักเป็นคุณ” ผลสุดท้ายสามารถนำไปใช้เป็นหลักที่สำคัญที่สุด ไม่ใช่ “มีลูกมากจักเป็นคุณ” แต่เป็น “มีลูกน้อยจักเป็นคุณ” ที่สำคัญกว่า

นอกจากนี้ การป้องกันแนวทางแบบธรรมชาติ คือ “ปล่อยให้อายุขัยเฉลี่ย” ด้วยปัจจัยเกี่ยวกับสังคม โรคภัยไข้เจ็บ ฯลฯ

การตั้งกล่าวจัดเป็นสิ่งที่ยากจะปฏิบัติ ดังนี้จึงต้องหาวิธีการ ให้ผู้สูงอายุอยู่ร่วมกับวัยอื่นๆ ได้เป็นปกติสุข เพราะหนึ่งในนั้นยอมมีเรา กล่าวคือ

4.1 ทำความเข้าใจกับผลที่เกิดตามมาจากการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการทำให้เป็นอุดสาหกรรม การทำให้เป็นแบบเมือง และความทันสมัยเพื่อรู้เท่าทัน และเดริบการเกี่ยวกับผลดังกล่าวไว้ล่วงหน้า

4.2 พยายามทำให้เกิดการยอมรับว่า “อายุเป็นเพียงตัวเลข” เท่าที่จะทำได้ เพื่อขัดปัญหา “ช่วงว่างระหว่างวัย” และการ “ติดตรา” รูปแบบต่างๆ

สำหรับแนวทางป้องกันปัญหาผู้สูงอายุ เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันทั่วโลก ตะวันตกและโลกตะวันออก ซึ่งเริ่มตระหนักรึ่งความสำคัญของผู้สูงอายุ ได้แก่

4.3 สร้างเสริมสุขภาพจิตคนชราด้วยธรรมะ

4.4 สร้างเสริมสุขภาพกายคนชราด้วยการ(1) การออกกำลังกาย(2) การรับประทานอาหาร (3) สภาพแวดล้อม เช่น อากาศ (4) การพักผ่อน (5) เป็นผู้มีอารมณ์ดี พูดจาไฟแรง (ณ จ.ส.ค. 2530 หน้า 239)

4.5 การจัดสวัสดิการให้คนชราเกี่ยวกับ (1) การพักผ่อนหย่อนใจ (2) การใช้เวลาว่าง (3) การให้บริการทางกฎหมาย เช่น การทำพิ�ัยกรรม (4) ส่งเสริมคุณค่า โดยการให้เป็นผู้นำทางสังคมวัฒนธรรม ศิลปะ ถ่ายทอดสิ่งที่อวัฒนธรรมต่างๆ

3: ปัญหาอาชญากรรมการฆ่าคน (Criminal Homicide)

1. ลักษณะที่สำคัญของปัญหาอาชญากรรมการฆ่าคนหรือการฆ่าคนตาย

1.1 การพำนักกรรมหรือการฆ่าคน (homicide) หรือการฆ่าคนตาย (criminal homicide) จัดเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรง ประเภทที่

1 ของกลุ่มที่ 1 จากการเข้าแผนกประจำของ F.B.I. (Federal Bureau of Investigation)

กลุ่มที่ 1 (1) ผ่าคนตาย ก. โดยเจตนาและไม่เจตนา ข. โดยประมาท (2) ข่มขืน (3) ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ (4) ทำร้ายร่างกายโดยเจตนาฆ่า (5) ลักทรัพย์โดยเจาะจัดไปเก็บไว้ในอาคารสถานที่ (6) ลักทรัพย์ธรรมดា (7) ลักรถยนต์

กลุ่มที่ 2 มีความร้ายแรงน้อยกว่ากลุ่ม 1 มี 20 ประเภท เช่น ทำร้ายร่างกาย ปลอมแปลงเอกสารและเงินตรา ขักขอก ฉ้อโกง วันของใจ พกพาอาวุธหรือมีอาวุธไว้ในครอบครอง โดยมิได้รับอนุญาต ความผิดทางเพศนอกจากข่มขืน ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดพระราชบัญญัติสุรา...การพนัน...ครอบครัวและเด็ก และด้องอาการเป็นที่รับทราบปกติทุกของผู้อื่น ขับรถขณะเมาสุรา ความผิดต่อพระราชบัญญัติจราจร เป็นต้น (อคุลย์ ต้นปะบูร 2526 อ้างถึง พ.ศ.๒๕๑๗ เหตุการณ์ 2517)

ประเทศไทย จำแนกคดีอาชญากรรมเป็น 2 ประเภท คือ คดีอุกฉกรรจ์และคดีธรรมดា คดีอุกฉกรรจ์มี 5 ประเภท (1) ผ่าคนตายโดยเจตนา (2) ปล้นทรัพย์ (3) ชิงทรัพย์ (4) วางแผนเพลิง (5) ใจหลัด นอกเหนือจากนี้ถือเป็นคดีธรรมดា ((อคุลย์ ต้นปะบูร 2526 อ้างถึง พ.ศ.๒๕๑๗ เหตุการณ์ 2517)

อาชญากรรม (Crime; Crime) "อาชญากรรมการละเมิดกฎหมายอาญา" หรือการฝ่าฝืนประมวลข้อกำหนดความประพฤติที่รัฐประกาศสั่งไว้ โดยมีองค์กรนิติการกำหนด ความหมายของอาชญากรรม และไทยทั้งหมดและใช้องค์กรบริหารจังทุกพื้นท้อง และลงโทษผู้ฝ่าฝืนคำว่า ไตรมา (Crime) นั้นมากใช้กันมีผลต่อ ค่าดูแลคดี่อน ให้หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างที่เป็นอันตรายต่อสังคม ถึงแม้มิได้ก่อเหตุให้ในประมวลกฎหมายอาญาที่ความ (ราชบันฑิตย์-สถาบัน พจนานุกรมพัทท์สังคมวิทยา ฉบับ 2524)

ผู้ประกอบอาชญากรรม จะได้รับการพิเคราะห์ อาชญากร (Criminal) "บุคคลผู้ได้ประกอบอาชญากรรม ในเชิงสกัดหมายถึง ผู้ที่ได้ถูกตัดสินลงโทษ เพราะได้ประกอบอาชญากรรมมาแล้ว (ราชบันฑิตย์-สถาบัน พจนานุกรมพัทท์สังคมวิทยา ฉบับ 2524)

1.2 อาชญากรรม จากอดีตถึงปัจจุบัน จัดเป็นสิ่งที่คู่กับสังคม เพราะมนุษย์เป็นทั้งผู้สร้าง รักษา และทำลายสังคม เป็นปรากฏการณ์การกระทำการทารุณรุนแรง ที่ปรากฏทั้งในสังคม โซเชียล และโซเชียล จะแตกต่างกันในเชิงปริมาณและลักษณะความรุนแรง กล่าวคือ ในอดีตมีจำนวนน้อยทั้งปริมาณและความรุนแรง เพราะสังคมไม่เข้มร้อน มีกลไกการวัฒนธรรมที่

เห็นว่า สมาร์ทสั่งคอมพิวเตอร์ตู้ฐานน้อย และข้อจำกัดของเทคโนโลยีที่อยู่ในระดับต่ำ ส่วนในปัจจุบันจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นพร้อมกับความซับซ้อนของสังคม กลไกกระบวนการที่เข้ามาแทนที่ และเทคโนโลยีที่เพิ่มความรุนแรง

1.3 การศึกษาอาชญากรรมในทางสังคมวิทยา มีหลายแนวทาง เช่น (1) เน้นปัจจัยทางกายภาพ (Physical factors or Somato type or Body type) และปัจจัยทางด้านจิตใจ (Mental factors) ที่เรียกว่า ชีววิทยาอาชญากร (Criminal biology) (ดังเช่น การศึกษาของ ลอมโบโร่ โซซูลัสตัน เป็นต้น) หรือการศึกษาจากเหตุภายในชีววิทยาอาชญากร (Criminal biology) “การศึกษาทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะการทางกายภาพที่เป็นพันธุกรรม ซึ่งสัมภันธ์กับลักษณะของอาชญากร เช่น ความโน้มเอียงโดยกำเนิดไปในทางที่อาจก่ออาชญากรรมได้” (ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับ 2524)

สรีระอาชญากร (Criminal constitution) “ลักษณะ โดยกำเนิดของค่านิยมคุณค่าที่ส่อว่าจะให้พฤติกรรมคนหรือค่านิยมชีวิตทางอาชญากรรม” (ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา, 2524)

การสืบทอดอาชญาภาพทางพันธุกรรม (Inheritance of criminality) “ทฤษฎีที่เคยถือกันมาก่อนที่จะเข้าใจกลไกทางชีววิทยาของพันธุกรรมกับนักเดินทางทุรกีนีเรื่อว่า อาชญากรรมเป็นมรดกตกทอดกันได้ทางพันธุกรรม ทั้งนี้ เพราะเห็นว่า บางครอบครัวมีการท้าอาชญากรรมติดต่อกันมาหลายชั่วคน” (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524)

การศึกษาดังกล่าวจัดเป็น อาชญากรโดยเหตุภายใน (Endogenic criminal) ซึ่งนักอาชญาวิทยาในยุโรปใช้ศัพท์นี้หมายถึง “ผู้กระทำผิดทางอาชญา เพาะะปัจจัยทางพันธุกรรมหรือทางสัมภาร (ทั้งทางร่างกายและจิตใจ) เป็นเหตุ” (ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา, 2524)

หรือสาเหตุโดยกำเนิดตั้งในภาคของ ลอมโบโร่ (Lombroso) ที่เรียกว่า อาชญากรโดยกำเนิด (born criminal) “เป็นในภาพที่ลอมโบโร่กำหนดขึ้นให้หมายรวมถึง บุคคลที่มีรูปลักษณะชีววิทยานางอย่างที่จะต้องถูกมองเป็นอาชญากรอย่างแน่นอนหรืออาชญากรโดยพันธุกรรม

(2) การศึกษาที่เน้นอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม หรือการศึกษา “อาชญากรรมโดยเหตุภายนอก” (Exogenic criminal) เช่น การเรียนรู้ทางสังคม การอาชญากรรมย่างการคุกคาม การพิงพาบารมี การตอบแทนบุญคุณ การเปลี่ยนแปลงทาง

ทางสังคมฯลฯ ซึ่งนักอาชญากรทั้งหลายในปัจจุบัน หมายถึง "ผู้กระทำมิจฉาชีวิตทางอาชญาเพราะมูดเหตุที่ดำเนินโดยปัจจัยของสถานการณ์แวดล้อม" (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524)

1.4 ประเภทอาชญากร ผู้ที่อาชญากรรมต่อเมื่อคิดถึงที่สุดแล้ว มีความคิดจริง จะได้รับการติดตราว่า "อาชญากร" ตามกระบวนการยุติธรรมของแต่ละสังคม ซึ่งเมื่อถึงที่สุดแล้ว ตามปกติจักเป็นที่ยอมรับ และจัดเป็นความชอบธรรมของสังคม กระบวนการดังกล่าว อธิบายไว้ว่า "ความยุติธรรมทางอาชญา" (Criminal justice) ในความหมายว่างานนี้ใช้ หมายถึง กลไก กระบวนการวินิจฉัยคดี และวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการดำเนินการต่อผู้กระทำมิจฉาชีวิตทางอาชญา ความยุติธรรมเป็นเรื่องของกฎหมายอาชญา การดำเนินการจับกุม การพิจารณาคดีในศาล การตัดสินลงโทษ และการรับโทษของผู้กระทำมิจฉาชีวิต กระบวนการด้านยุติธรรมทางอาชญาจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การออกกฎหมาย กำหนดความคิดและลงโทษ ระบบค่าธรรมะ การสอบสวน อัยการ ศาล สถานแห่งประเทศไทย การคุ้มประพุตดิ การพักรถลงโทษ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายค้านๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องเหล่านี้" (ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับ 2524) ความรุนแรงของอาชญากรรมขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของแต่ละสังคมที่จะให้คุณค่าหรือค่านิยม (Value) มากน้อย สูงต่ำ แตกต่างกันไป แม้แต่สังคมเดียวกันเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลงไป ความรุนแรงของอาชญากรรมอย่างเดียว ก็อาจจะไม่สามารถอธิบายได้ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการค่านิยม ที่เปลี่ยนไปจากเดิมหนึ่งเอง อาชญากรรม อาชญากร มีหลายประเภท เช่น

- (1) อาชญากรรมไทยถึงปะหาร (แคพ'พิเทิล 'ไครม'; Capital crime)
- (2) อาชญากรชั้นคุณกิจการ (ไวท์ คอลล์ คิริม' มาเนลล; white collar criminal)
- (3) อาชญากรโดยนิสัย (อะบิช'ชัวล คิริม' มาเนลล; Habitual criminal)
- (4) อาชญากรวิชาชีพ (โพรเฟส'ชั่นแนล คิริม' มาเนลล; Professional criminal)
- (5) อาชญากรรมร่วมสมคบ (คัมแมน'บะนิก 'ไครม'; Companionate crime)
- (6) อาชญากรรมแบบองค์การ (ออร์กะไนซ์ 'ไครม'; Organized crime)
- (7) องค์การอาชญากรรม (คิริม' มาเนลล ออร์กะ ไนซ'; Criminal organization)
- (8) วิกฤติทางอาชญา (คิริม' มาเนลล อินไซน; Criminal insane)
- (9) กระทำการด้วยเหตุบังเอิญ (แคล' ชัลอะเฟนช' เทอร์; Causal offender)
- (10) อาชญากรรมครั้งคราว (อะค' ชั่นเนลล คิริม' มาเนลล; Occasional criminal)
- (11) อาชญากรไม่เจตนามุ่งร้าย (โนนเมลิช' เฮิล คิริม' มาเนลล; Nonmalicious criminal)
- (12) อาชญากรบันดาลไทย (ເອີ້ນ ພິຈີຕິກ คิริມ' มาเนລ; Episodic criminal)

2. ความหมาย คำจำกัดความ หรือทุ俎ภูมิของอาชญากรรมฆ่าคนตายหรือการฆาตกรรม ความหมาย ของคำว่า “อาชญากรรม” (crime) คือ “การละเมิดกฎหมายอาญา หรือการฝ่าฝืนข้อกำหนดความประพฤติที่รัฐประกาศตั้งไว้” โดยมีองค์กรนิติการกำหนดความหมายของอาชญากรรมและไทยพัฒนา แล้วใช้องค์การบริหารจังหวัดพ่องร้อง และลงโทษผู้ฝ่าฝืน คำว่า crime นี้ มักใช้กันพิเศษเฉพาะคดีอาชญากรรมที่เป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งแม้มิได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาที่ตาม” (ราชบันทึกข้อบกต พระราชบัญญัติศัพท์สั้น ศัพท์สั้นคดีอาชญากรรม หมายถึง ผู้ที่ได้ถูกตัดสินลงโทษ เพราะได้ประกอบอาชญากรรมมาแล้ว” (ราชบันทึกข้อบกต พระราชบัญญัติศัพท์สั้นคดีอาชญากรรม, 2524)

อาชญากรรมที่เกือบอาชญากรรมมีหลายแบบ (ดูใน 1.4) แต่แบบที่รุนแรงมากแบบหนึ่ง ซึ่งไม่เป็นที่ต้องการของทุกสังคม ก็คือ อาชญากรรมฆ่าคนตาย (Criminal homicide) หรือ การฆาตกรรม (Homicide) นั่นเอง “การฆาตกรรม” ความหมายของนักวัตถุวิสัย คือ “การที่บุคคลหนึ่งทำการฆ่าบุคคลหนึ่ง หรือการที่ฝ่ายหนึ่งทำการฆ่าอีกฝ่ายหนึ่ง รวมถึงพฤติกรรมทุกประเภท ทั้งที่เป็นเบนและที่ไม่เป็นเบน” การเบนยงเบน คือ ฝันบรรทัดฐานทางสังคม เช่น การฆ่าแบบป่าเดือน (murder) และการฆ่าโดยไม่ได้ไตร่ตรองมาก่อน (manslaughter) จัดเป็นการฆ่าที่เป็นอาชญากรรม การฆ่าโดยเจตนาไทยเข้าคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต และการฆ่าที่จัดเป็นการทำผิดร้ายแรง เช่น ฆ่าคนตาย วางแผน ข่มขืน กระทำชำเรา (felony murder; เฟล' ละนี เมอ' เดอร์) เป็นฆ่าที่เกิดจากการข่มขืน (rape) หรือ ชิงทรัพย์ แม้ไม่ได้ไตร่ตรองก็มีไทยเช่นเดียวกับ murder การฆาตกรรมที่กระทำโดยมิได้ไตร่ตรองไว้ก่อน (manslaughter) เป็นได้ทั้ง นอน, เนก' ลิเจนท์ (non negligent) เป็นการฆ่าที่ปราศจากความมุ่งร้ายหรือผูกพยาบาทอย่างใด และไม่ได้ไตร่ตรอง มา ก่อน เช่น การฆาตกรรมจากเหตุ ความกดดัน และจาก การบันดาลโกรธ (heat of passion) เนก' ลิเจนท์ แมน' NEGLIGENCE (negligent manslaughter) เป็นการฆาตกรรมที่มิได้มีเจตนาหรือ ตั้งใจไว้ก่อน ซึ่งเกิดจากความใจร้อน สะเพร่า ไม่ระวัง ขาดความยั่งคิด จัดเป็นการกระทำความผิดอาญาประเภทไม่รุนแรงที่ไม่เป็นเบนเป็นการฆาตกรรมหรือการฆ่าที่ไม่เป็นอาชญากรรมผู้ฆ่าไม่จัด เป็นอาชญากร ได้แก่ การฆ่าที่พอให้กับได้ (exhusable homicide) เช่น อุบัติเหตุ จากการล่าสัตว์ หรือการฆาตกรรมที่หาเหตุได้ยังไงได้ (justifiable homicide) เช่น การฆ่าเพื่อป้องกันตนเองหรือผู้อื่น ที่เป็นการกระทำตามกฎหมาย เช่น ตำรวจที่วิสามัญมีอำนาจห้ามห้ามน้ำหนารฆ่าตัวตายลงความซึ่ง เป็นการกระทำตามหน้าที่ (legal authorities) ความหมายของ “การฆาตกรรม” ของนักคิด

จิตวิสัย เห็นว่า “เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้คำจำกัดความ มากกว่าลักษณะของพฤติกรรม หรือการกระทำที่เกิดขึ้น เช่น การท้องที่มีปัญหาไม่สูงการทำแท้ง จัดเป็นลักษณะของ พฤติกรรมหรือการกระทำที่เกิดขึ้น จะเป็นการขาดกรรมหรือไม่เป็นการขาดกรรมขึ้นอยู่กับ การให้คำจำกัดความ ถ้าลิขิตในการทำแท้งเป็นลิขิตสตรี (women's right) การทำแท้งไม่ จัดเป็นขาดกรรมอาชญากรรม ทั้งที่เป็นพฤติกรรม การฆ่าเมื่อตนกัน ดังนั้น จากแนวความคิด ของนักจิตวิสัย การฆ่าคนจะเป็นอาชญากรรมที่ต่อเมื่อสังคม “ติดตรา” การกระทำดังกล่าวให้เป็น เช่นนั้น เช่น หน้าที่ของพหุภารกิจ อารมณ์การทำตัว ตามปกติการดังกล่าวไม่จัดเป็นอาชญากรรม แต่ในหลายกรณีจัดเป็นการกระทำที่ไม่ชอบธรรม เช่น การเดินทางบ้านไม่ได้ในสังคมเวียดนาม กรณีหากใน เป็นต้น แม่ค้าอิร์เบอร์ ไอเซ็นเนอร์ ทຽวนัน ที่สั่งการที่จะระเบิดปราบมาญี่ปุ่น คง ได้รับการติดตราเป็นอีกแบบหนึ่ง หาก อิสเทอร์ มุสไสสัน และสมเด็จพระเจ้ากร- พระติญี่ปุ่น ขณะ สังเวยการโlogครั้งที่ 2

อาชญากรรมการฆาตกรรม; ผู้ทำผิดและเหยื่อ

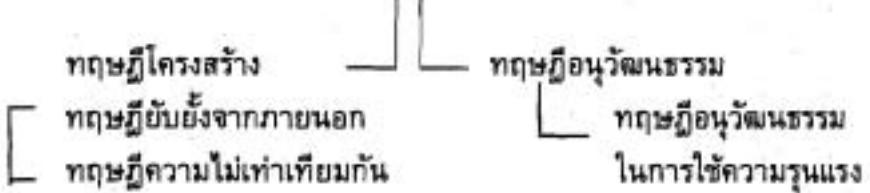
ผู้กระทำความผิด (offenders)	การฆาตกรรม (homicide)	เหยื่อ (victims)
อาชญากร (criminal)	+ นักวัตถุนิสัย	คล้ายกัน
วัยหนุ่มสาว	ทั้งเบี้ยงเบนและไม่เบี้ยงเบน	ผู้กระทำความผิด
ชนกลุ่มน้อย	+ นักจิตนิสัย	<u>ส่วนใหญ่</u>
ฐานะยากจน	ขึ้นอยู่กับการ	วัยหนุ่มสาว
(ด้อยพัฒนา; ฐานะตื้น)	ให้คำจำกัดความ+	ชนกลุ่มน้อย
ผู้มีอิทธิพล นักการเมือง	ที่นำสนใจ	ฐานะยากจน
วัยก่อจลาจล, ชื่นชอบกัน	การฆาตกรรมต่อเนื่อง	เพศชาย
สังคมและเวลา	(serial murder) เช่น ชื่ออยุ	ส่วนน้อยเป็น
	การฆาตกรรมหมู่	ไปในทางกลับกัน
	(mass murder)	ขึ้นอยู่กับสถานที่เวลา

แนวความคิดที่ใช้อินไซด์อาชญากรรมการฆาตกรรม(1) นักวัตถุวิสัยทัพภาค (macro objectivists) ทฤษฎีโครงสร้างและวัฒนธรรม (Structural and Cultural Theories) ความแตกต่าง

ของการมาศกกรรม เกี่ยวข้องกับตัวแปรของมิติทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ชนชั้นสถานภาพทางสังคม สิทธิ อ่านอ่าน และอ่านอ่าน ส่วนทฤษฎีอนุวัฒนธรรม (Subcultur theories) ใช้อธิบายการมาศกกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ค่านิยม บรรทัดฐาน บุคคล กลุ่ม ที่สามารถมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ ทฤษฎีโครงสร้างปะกอบด้วย ทฤษฎียับยั้งจากภายนอก (External restraint theories) ทฤษฎีความไม่เท่าเทียมกันในโครงสร้าง (Structural inequality theory) นำไปสู่การมีโอกาสหรือต้องโอกาส ทฤษฎีอนุวัฒนธรรมในการใช้ความรุนแรง (ของกลุ่ม) หรือภัยภาค

นักวิถุวิสัยทัพภาค

ทฤษฎียับยั้งจากภายนอก (External restraint theories) เฮนรี และ ชอร์ท "การมาศกกรรมคือปฏิกริยาความรุนแรงที่เป็นผลมาจากการค้นข้องใจโดยตรง และอัตโนมานาคกรรม คือ การสนองตอบที่อปฏิกริยาความรุนแรง อันเนื่องมาจากการค้นข้องใจอีกอย่างหนึ่งที่คล้ายๆ กัน" (Henry and Short, 1954)

ทฤษฎียับยั้งจากภายนอก ในระดับที่ซึ่งบุคคลจ่าต้องปฏิบัติ }
ความค้นข้องใจ
ตามอันเกิดจากความคาดหวังของบุคคลอื่นๆ }

การยับยั้งจากภายนอก (สูงหรือต่ำ)
ในระดับที่ซึ่งบุคคลเจ้าต้องปฏิบัติ
 ตามอันเกิดจากความคาดหวังของบุคคลอื่นๆ

การฆาตกรรม

(murder)

จะเกิดกรณีจากภายนอกสูง
 เกิดความคับข้องใจ และตอบ
 สนองไปยังที่มา (บุคคล ก่อตุม)
 โดยตรงในการเป็น criminal
 Homicide

การอัตโนมายาตกรรม

(suicide)

จะเกิดเมื่อการยับยั้งจากภายนอกน้อย
 และมองว่าตนเป็นที่มาของ
 ความคับข้องใจ และตอบสนอง
 ความรุนแรงไปยังภายในตนเอง
 ทำการฆ่าตัวตาย

ระดับขั้นการยับยั้งจากภายนอก มีความสัมพันธ์ต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม กล่าวคือ บุคคลที่มีสถานะต่ำ จะถูกความคุณจากภายนอกมาก นั่นคือ ได้วันการยับยั้งจากภายนอกสูง ทำให้บุคคลตั้งกล่าวคับข้องใจ และแสดงออกพฤติกรรมรุนแรง เช่น อัตราอาชญากรรมประเภท การฆาตกรรมสูงในกลุ่มของชนชั้นต่ำ และซอฟริกันโนเมริกัน ผู้ชายทำการฆาตกรรมมากกว่า ผู้หญิง โกลด์ “การลงโทษ” เป็น “การยับยั้งจากภายนอก” ที่เป็นปัจจัยของ “ความคับข้องใจ” เด็กในชนชั้นต่ำ มีความอาจจะ “ลงโทษทางร่างกาย” (เช่น ตีกัน ตอบหน้า ชกต่อย) ทำให้เด็กเหล่านี้เรียนรู้ให้มีพฤติกรรมรุนแรงไปยังภายในโดยตรง (ซึ่งมีผลต่อการเกิดอาชญากรรม ประเภทการฆาตกรรม)

ทฤษฎีความไม่เที่ยมกันอันเนื่องมาจากการสร้างทางสังคม

“ความไม่เที่ยมกันในทางเศรษฐกิจสังคม เป็นที่มาของการใช้ความรุนแรงในอาชญากรรมเป็นส่วนมาก (ward กับพาก, 1994 หน้า 349 ถัดไป Blau, 1979; Blau and Blue, 1982; Blau and Schwartz, 1984) ความไม่เที่ยมเกิดจาก เพศ อายุ สัมพันธ์ ชาติ ศาสนา การศึกษา ชนด่างวัฒนธรรม ฯลฯ ระดับความไม่เที่ยมกันสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดความคับข้องใจ เกิดอารมณ์ความรู้สึกเบรี่ยนเทียนในช่องว่าง ระหว่างคนกับคนอื่นๆ เกิดความรู้สึกว่ามีโอกาสอยู่กับคนอื่นๆ ดังนั้น ความรู้สึกต่ำต้อยทางเศรษฐกิจสังคมจักนำไปสู่อาชญากรรมประเภทการฆาตกรรมความไม่เที่ยมกัน ก่อให้เกิดพฤติกรรมรุนแรงในการก่ออาชญากรรมรูปแบบต่างๆ แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม

ทฤษฎีความรุนแรงที่เกิดจากอนุวัฒนธรรม (Subculture of Violence Theory)

หรือปฏิวัติธรรม เกิดจาก กลุ่มบ่อยในสังคมได้สร้าง คำนิยม และบรรทัดฐานเกี่ยวกับ พฤติกรรมรุนแรงขึ้นมา เช่น บรรทัดฐานที่ให้อภัยการกระทำแบบรุนแรง หรือ บรรทัดฐาน เรียกร้องความรุนแรง ส่วนใหญ่มักเป็นแบบถัดมา คำนิยมความรุนแรง อาจเป็นทั้งทาง ภาษาพาพ ลัญลักษณ์หรือการใช้ถ้อยคำภาษาที่หม่นเหมือนจันจัง ซึ่งคำนิยมดังกล่าวเกิดจาก การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสังคมกรณี อนุวัฒนธรรมความรุนแรงเกี่ยวกับอัตราการฆาตกรรม ต่างๆ เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางศาสนา และกลุ่มต่างๆ ในสังคม เป็นดัง ดังผลการศึกษาของ ไอลฟิก และเพอร์คูติที่ว่า “อัตราของการฆาตกรรมตามทฤษฎีความรุนแรงอันเกิดจากอนุ วัฒนธรรมสูงในกลุ่มของคนวัยหนุ่มสาว ชนชั้นระดับต่ำ และแอฟริกัน裔เมริกัน” (Wolfgang and Ferruti, 1967) กลุ่มดังกล่าว ถือว่า ความรุนแรงเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิต เป็นที่ ประรรถนาของสมาชิกส่วนมากที่อยู่ในอนุวัฒนธรรมดังกล่าว ซึ่งความเชื่อดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำให้ เป็นการยากที่จะแก้ปัญหา (หรือความบุ่งบากเกี่ยวกับสถานการณ์ของปัญหา) และผล การศึกษาจาก “ทฤษฎีอนุวัฒนธรรมการใช้ความรุนแรงของชาวใต้” (Southern Subculture of Violence Theory) ที่ว่า “บรรทัดฐานของการไม่ตือผิดหรือเอาผิดที่ยอมรับพร้อมลายในภาคใต้ อัตราการฆาตกรรมที่สูง ถือเป็น “ธรรมเนียมของความรุนแรง” (violent tradition) จะเป็น วัฒนธรรมภาคใต้ (Southern culture) ที่ปรากฏในรูปของการป่ากันตายในสถานการณ์ต่างๆ (ward กับพาก, 1994 ถึงถึง Hackney, 1969; Gastil, 1971; Ayers, 1984)

(2) นักวัตถุวิสัยจุลภาค (Micro-Objectivist Theories) เห็นว่า การฆาตกรรมเป็น ผลมาจากการสัมพันธ์ทางสังคมและการกระทำระหว่างกันทางสังคม ดังพบได้จากทฤษฎี (ก) ความ สัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่วันกัน (เอซิมเมทิก ไซเซ็ต รีเลชั่น; Asymmetric Social Relation Theories) (ข) การถล่านของเหยื่อ (วิกติม พรีซิพ'เพท'ติ้ง; Victi,-Precipitating Theories) จาก (ก) ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่วันกัน (ไม่สมส่วน ไม่เท่ากัน ไม่เสมอ) เป็น สาเหตุที่มาของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เช่น จากการจัดลำดับชั้นทางสังคม ระหว่างผู้มี อิอำนาจเหนือกับผู้มีอิอำนาจต่ำ หรือ ระหว่างเจ้าชายกับลูกน้อง ผู้บังคับบัญชา กับใต้บังคับบัญชา ผู้ชายกับผู้หญิง

กล่าวคือ ผู้ที่มีอิอำนาจเหนือ เป็นผู้ที่ใช้อิอำนาจโดยตรงกับผู้ที่มีอิอำนาจต่ำกว่า เพื่อสร้าง ไว้ซึ่งอิอำนาจ (เหนือ) ของเขาราอาไว

ขณะเดียวกันผู้ที่มีอิอำนาจต่ำกว่าจะต่อต้านการใช้อิอำนาจรุนแรงของผู้มีอิอำนาจเหนือ ด้วยการทำการถล่าน (ที่เหนือกว่าของผู้มีอิอำนาจเหนือ) การที่พฤติกรรมรุนแรงจะคงอยู่กับ

ผู้มีอำนาจเหนือเมื่อตนหรือเปลี่ยนไปเป็นของผู้ที่มีอำนาจต่ำกว่า ในระบบความสัมพันธ์ ดังกล่าว ซึ่งอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือรักษาอำนาจไว้ได้ หรือผู้มีอำนาจต่ำกว่าถดอำนาจของผู้มีอำนาจเหนือสำเร็จแล้ว

กรณีดังกล่าวสามารถนำไปปรับใช้กับอาชญากรรมประเภทการฆาตกรรม ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการทำเด็ดขาดได้เป็นอย่างดี ดังผลการศึกษาของ บอลต์ รอคิอิชิ พนวิชา "ผู้มีอำนาจเหนือจัดให้อำนาจเหนือกว่าที่มีอยู่" (ความรุนแรง) ต่อผู้มีอำนาจต่ำกว่า ขณะที่ระดับของอำนาจเหนือที่มีอยู่ลดลง เขายังใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ได้อำนาจกลับคืนมา ในขณะที่ผู้มีอำนาจต่ำ กำลังใช้ความรุนแรงลดอำนาจเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับความสัมพันธ์ ระหว่างเพศกับอาชญากรรมการฆาตกรรม คือ เพศชายคุ้นเคยกับการมีอำนาจเหนือ พวกเขามีแผนการอุบัติกรรมไว้ ซึ่งอำนาจเหนือ และลดอำนาจผู้ที่จะทำให้เขามีอำนาจต่ำ ดังนั้น จากความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงโดยทั่วไปผู้ชายมักเป็นผู้มีอำนาจเหนือ ขณะที่เพศหญิง (เป็นผู้มีอำนาจต่ำ) พนวิชาเห็นว่า ของการฆาตกรรม 9 ใน 10 คนเป็นหญิงที่ถูกผู้ชายฆ่า

ตามทฤษฎีของ บอลต์ รอคิอิชิ การที่ผู้หญิงเป็นผู้ฆ่า การดังกล่าวเป็นอุบัติกรรมหรือ แผนการอย่างหนึ่งของผู้ที่มีอำนาจต่ำ ทำการลดการมีอำนาจเหนือ (ward กับพาก, 1994 หน้า 349 ถึง Ball-Rokeach, 1980)

จาก (ข) ทฤษฎีการถูกฆาตของเหยื่อ การฆาตกรรมที่เกิดขึ้นจากการถูกฆาตของเหยื่อ (Victim Precipitating Theory) (ward กับพาก, 1994 หน้า 353 อ้างถึง Wolfgang, 1958; Curtis, 1974; Luckenbill, 1977) ทั้งนี้ ลัคเคนบิลล์ จำแนกขั้นตอนของการฆาตกรรมจากสาเหตุ ดังกล่าว เป็น 6 ขั้น โดย 1. เหยื่อท้าทายผู้กระทำผิดทางร่างกายหรือสัญลักษณ์ 2. ผู้กระทำผิดคิดว่า เป็นการก้าวร้าว ท้าทาย ชูเชิญ 3. ผู้กระทำผิดจึงได้ตอบเพื่อรักษาหน้า 4. เหยื่อได้ตอบกลับ 5. เหยื่อและผู้กระทำผิดถูกอยู่ในสภาพภาวะของการใช้ความรุนแรง 6. เหยื่อบอกเจ็บป่วยตายหรือตาย ผู้กระทำผิดหนีหรือ ถูกจับกุมหรือพยายามบัวเจ้าหน้าที่ ตามความรุนแรงระหว่างบุคคลไม่จำเป็น จัดต้องจบลงด้วยความตายเสมอไป จากขั้นที่ 1 ถึง ขั้นที่ 5 ส่วนมีทางออกทั้งสิ้น การรักษาหน้า (save face) สามารถกระทำได้ก่อนที่จะจบลงใน ขั้นที่ 6

(3) ทฤษฎีตามแนวความคิดของนักวิสัยมหัพภาค (Macro-Subjectivist Theories) ได้แก่ (3.1) ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group Theories) (3.2) ทฤษฎีองค์กร (Organizational Theories)

(3.1) ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group Theories) นักทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ เน้นกระบวนการของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ยังผลให้เกิดการให้

ค่าจ้ากัดความของการเป็นเบน อาชญากรรมการฆาตกรรม คือ “กระบวนการที่อกกฎหมายบัญญัติ โดยกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ” ซึ่งแสดงถึงความสถานที่และเวลา ดังเช่น การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย และการเป็นเบนรูปแบบต่างๆ ที่มีผลประโยชน์เข้าไปเกี่ยวข้อง ดังที่ นวนาร์กซิสต์ (Neo-Marxistian) กล่าวว่า “การให้ค่าจ้ากัดความของอาชญากรรมประเทกการฆาตกรรมที่เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจมาก กระทำการออกกฎหมายต่างๆ ขึ้นมาปกป้องผลประโยชน์ของชนชั้นสูง” (ward กับพาก, 1994 หน้า 351) นวนาร์กซิสต์ใหม่หรือนวนาร์กซิสม์ (Neo-Marxistian) เห็นว่า การให้ค่าจ้ากัดความของอาชญากรรม ประเทกการฆาตกรรมขึ้นอยู่กับความแตกต่างของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ที่ปรากฏในสังคมทุนนิยม ส่งผลให้เกิดคดีทางชนชั้นในการให้ค่าจ้ากัดความ การให้ค่าจ้ากัดความซึ่งจะห้อนถึงผลประโยชน์ของชนชั้น ซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ชนิด คือ

ความรุนแรงเกี่ยวกับบุคคล (Interpersonal violence)

ความรุนแรงที่เกี่ยวกับองค์การ (Organized violence)

ความรุนแรงที่เกี่ยวกับรัฐ (state violence)

ความรุนแรงที่เกี่ยวกับระบบ (systematic violence)

(ward กับพาก, 1994 หน้า 354 อ้างถึง Michalowski, 1985)

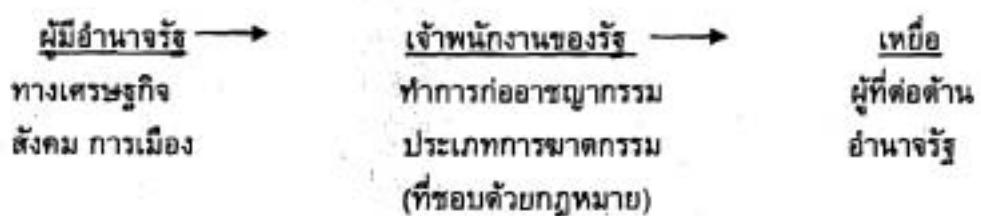
ความรุนแรงเกี่ยวกับบุคคล เกิดจากอารมณ์หันหลังแล่น เกิดขึ้นกระทันหัน ได้แก่ เหี่ยอกที่ถูกฆาตกรรมจากอาชญากร (โจช) ตามถนน

ความรุนแรงที่เกี่ยวกับองค์การ เป็นการกระทำที่ใช้ความรุนแรง โดยบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าเพื่อบรรลุเป้าหมายที่มีการวางแผน เช่น กลุ่มต่างๆ หน่วยปฏิบัติงานต่างๆ ในสังคม ผู้ก่อ การร้าย เป็นการใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ปัญหาตามนโยบาย (ของรัฐ) ที่มีต่อสาธารณะ เหี่ยอกที่ถูกฆาตกรรมกับอาชญากร (ผู้ช่า) ไม่มีลักษณะเกี่ยวข้องสัมพันธ์เป็นส่วนตัว

ความรุนแรงที่เกี่ยวกับรัฐและระบบ เกิดจากการใช้อำนาจรัฐด้วยการออกกฎหมาย ลงโทษ ผู้ที่ (ผลเมือง) ต่อต้านอำนาจรัฐ โดยไม่เว้นแม้แต่การฆ่า จากเจ้าหน้าที่ (ตำรวจ) หรืออื่นๆ ของรัฐ โดยการฆ่าถือว่าเป็น “การทำความเห็นที่” และ “ซ่อนด้วยกฎหมาย” ที่เรียกว่า “การฆาตกรรมโดยชอบด้วยกฎหมาย”

ความรุนแรงเกี่ยวกับบุคคลขององค์การที่เกิดจากชนชั้นล่าง ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่ำ ที่ถึงแก่ความตายในทางกฎหมาย ส่วนใหญ่ก้านดให้เป็นอาชญากรรมประเทกการฆาตกรรม ผู้ช่าได้รับการติดตราว่า “อาชญากร”

ความรุนแรงเกี่ยวกับระบบและรัฐ เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางเศรษฐกิจ (ผู้ประกอบการ; entrepreneur)

การฆ่าคนโดยเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นการรักษาเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ที่เป็นอยู่ เห่ากันเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจ ได้วันการศึกษาว่า "การฆาตกรรม โดยชอบ ด้วยกฎหมาย" ทั้งที่เป็นการฆ่าคนตายเหมือนกัน (คุรายะละอียดใน ward กับพาก, 1994 หน้า 354-355)

(3.2) ทฤษฎีองค์การ (Organizational Theories) แนวความคิดของกลุ่มนี้เห็น ว่า องค์การมีการกำหนดคุณภาพประดิษฐ์ เป้าหมาย นโยบาย และกิจกรรม และการจัดระเบียบ บริหารงานแบบราชการ โดยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในองค์การ องค์การที่เกี่ยวข้อง กับ "การฆ่าคนตาย" ต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม มีทั้ง ตำรวจ อัยการ ศาล หน่วยความ เรือนจำ ฯลฯ ทำหน้าที่ต่างๆ รวมถึงการให้คำจากรักความ รวมรวมสติ๊ติ ซึ่งองค์การต่างๆ มี อิทธิพลต่อการให้คำจากรักความ การฟาร์มแบบต่างๆ เช่น การฆาตกรรม (โดยเจตนา โดยไม่ เจตนา โดยไตร่ตรองก่อนหรือโดยไม่ไตร่ตรองไว้ก่อน หรือโดยชอบด้วยกฎหมาย ฯลฯ) การให้ ความหมายเน้นสิ่งอื่นมากกว่าพฤติกรรมที่เกิดจริง คือ การฆ่าหรือความตาย

(4) ทฤษฎีนักจิตวิสัยอุดลภาศ (Micro-Subjectivist Theories) แนวความคิด เน้น "การให้คำจากรักความหรือการให้ความหมาย" ที่บุคคลหรือสิ่งอื่นๆ กระทำ

บุคคลหรือสิ่งอื่นๆ ที่ให้ความหมายหรือให้คำจากรักความ ได้แก่ สาระและชน พยานหรือผู้รู้เห็น ตำรวจ คดีลูกชุน คุสต้าการ เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่ความ หรือตีตรา พฤติกรรม หรือการกระทำบางอย่าง ว่าเป็น การฆาตกรรม (murder) และตีตราการกระทำบางอย่างว่า เป็นฆาตกร (murderers)

จากที่คนดังกล่าว การฆาตกรรม ซึ่งอยู่กับพฤติกรรมของผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง (เหยื่อและผู้กระทำความผิด) มากกว่าการกระทำของมันเอง (การฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน หรือการฆ่าโดยเจตนา) (คุรายะละอียดใน ward กับพาก, 1994 หน้า 354)

สำหรับนโยบายในการป้องกันอาชญากรรมประเทกการฆาตกรรม มี 2 แบบ คือ การลงโทษที่ถึงแก่ชีวิต หรือการประหารชีวิต (The Death Penalty) และการควบคุมอาวุธปืน (Gun Control) (ward กับพาก, 1994 หน้า 358)

การลงโทษที่ถึงแก่ชีวิตหรือโทษประหาร(The Death Penalty) มีทั้งที่เห็นด้วยกันไม่เห็นด้วย โดยการอ้างถึงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และศีลธรรม (science and morality) ที่เห็นด้วยได้แก่ นักกฎหมายบั้งเป็นการ “เชื่อต้องให้ลงโทษ” ซึ่งจักป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นมาอีกจะส่งผลให้อาชญากรรมดังกล่าว ที่ไม่เห็นด้วย เห็นว่าเป็นการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมการฆาตกรรม (ward กับพวง, 1994 อ้างถึง Bowers and Price 1980 b, Bowers 1984) จากผลที่เกิดตามมาจากการทารุณกรรม (brutalization effect) (ward กับพวง, 1994 หน้า 359) และบังอ้างถึงความเหมาะสมที่จะลงโทษประหารชีวิต ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน (juveniles) โดยอ้างถึงการทารุณให้ร้าย เป็นต้น

การควบคุมอาวุธปืน (Gun Control) การป้องกันการฆาตกรรมด้วยการควบคุมอาวุธปืน ที่เห็นด้วย อ้างถึงการใช้อาวุธปืนในการก่ออาชญากรรมประจำการฆาตกรรม ถึง 64% 5 ปีต่อต้น และปี 1991 77% (ward กับพวง, 1994 หน้า 360-361 อ้างถึงรายงาน FBI 1992) ที่ไม่เห็นด้วย เห็นว่า ผู้กระทำมิจกล้วนว่าเหยื่อก็มีอาวุธปืนเข่นกัน จึงไม่กล้าใช้ งานวิจัยหลายชิ้น พบว่า “กฎหมายควบคุมอาวุธปืน มีผลในการป้องกันอาชญากรรมเพียงเล็กน้อย” (ward กับพวง, 1994 หน้า 361 อ้างถึง Wright, Rossi, and Daly, 1983; O'Carroll, et al., 1991) และจากแนวความคิดตาม ทฤษฎีก่ออาชญากรรมประโยชน์ (3.1) นวนาร์ก ชิล์ฟ์ “การห้ามหรือการควบคุมอาวุธปืน” เป็นการส่งเสริมให้อำนาจรัฐมั่นคงเพราะเจาะปักราก ของรัฐ ซึ่งปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจเป็นเพียงกลุ่มที่มีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง สร้างผู้ด้านหน้าอ่อนแอรัฐ (ถ้ามี) ばかりจากอาวุธปืน การควบคุมอาวุธปืนจึงเป็นการลดอ่อนแอผู้มีอำนาจอยู่เป็นไม่ให้มีอำนาจเลย

(3) สาเหตุของอาชญากรรมประจำการฆาตกรรม

(3.1) ปัจจัยทางกายภาพหรือลักษณะรูปพรรณตัวตนของมนุษย์ (Physical factors, Body type Somato type) พันธุกรรมนำไปสู่การฆาตกรรม เช่น ทฤษฎีพันธุกรรมของลองโบราส (Lomboso) เอิร์นเนล์ ลูตัน ทฤษฎีเชื้อชาติโดย เกอхаร์ด เลนสกี้ (Lenski) แม้ว่าทฤษฎีพันธุกรรมจะได้รับการตัดแย้ง อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจักพบว่า การฆาตกรรมที่มีลักษณะมาจากความแตกต่างทางกายภาพ ยังมีอีกมาก โดยเฉพาะสาเหตุอันเกี่ยวเนื่องกับเชื้อชาติผู้พันธุ์ เช่น ในประเทศเยอรมันนี มีกลุ่มน้ำชาใหม่ (Neo-Nazi) ที่ต่อต้านผิวสี กลุ่มผิวขาว Klan Klan ที่ต่อต้านแอฟริกัน อเมริกัน ชนกลุ่มน้อยในพม่า ปัญหาภาคใต้สุดของประเทศไทย พยัคฆมิหรือแอมในศรีลังกา ฯลฯ

(3.2) สาเหตุจากปัจจัยทางด้านจิตใจมนุษย์ (Mental factors) พนักใจจากการฆาตกรรมต่อเนื่อง (serial murder) การฆาตกรรมหมู่ (mass murder) การนี้ ที่เพื่อ เก็บเพื่อ

(people temple) วิถีจริยธรรมทางอาชญา (Criminal Insane) ได้แก่ อาชญากรรมอปติก (Mentally Abnormal Criminal) ประเทกโรคจิต (Psychoses) และโรคประสาท (Neuroses) รวมถึงผู้บ้าบ่วงทางจิตที่มีภาวะจิตไม่มั่นคง (Psychopath)

(3.3) สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี (Social and Technological Change) ส่งผลให้อาชญากรรมการฆ่าด้วยมีความซับซ้อนตามสภาพลัษณ์ และมีความรุนแรงตามเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนา ดังพบได้จากอาชญาคดีในอาชญากรรม อาชญากรรมและเชื้อโรค มีติดต่อๆ ของสังคมที่เปลี่ยนไปล้วนเป็นองค์ประกอบของสาเหตุมากน้อยตาม ก้าว ดังพบได้จากทฤษฎีผลประโยชน์โดยชั้น ทฤษฎีองค์การ ทฤษฎีดึงเครียด และ

(3.4) สาเหตุจากการเสียระบบทางสังคมหรือสังคมพิการ (Social Disorganization) จากสาเหตุตาม 3.3 ส่งผลทำให้เกิดการเสียระบบทางสังคมในมิติต่างๆ ทั้ง ทางสังคม เศรษฐกิจ อ่านใจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ

3.4.1 จากทฤษฎีโครงสร้างและวัฒนธรรม นำมาใช้อธิบายสาเหตุของ อาชญากรรมการฆ่าด้วยมีความรุนแรง เช่น ทฤษฎียั้บยั้งจากภายนอก (External Restraint Theories) ความไม่เท่าเทียมกันในโครงสร้าง (Structural Inequality Theories) และทฤษฎีอนุวัฒนธรรม (ของการใช้) ความรุนแรง (Subcultural of Violence Theories)

- จากทฤษฎียั้บยั้งจากภายนอก “การยั้บยั้งจากภายนอก (บุคคลอื่นๆ ที่ ไปตั้มพันธ์ตัวย) ถูง บุคคลตั้งกล่าวเป็นสาเหตุของการคับข้องใจ การสนองตอบตัวยังการใช้ ความรุนแรงอันเป็นที่มาของกรรมการฆ่าด้วยมีความรุนแรง” (Henry and Short, 1954) “เด็กที่บิดามารดาลงโทษที่ใช้ความรุนแรง... มีผลต่อการก่ออาชญากรรมการฆ่าด้วย” (Gold, 1958)

- ความไม่เท่าเทียมในโครงสร้าง “ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ สังคมเป็นที่มาของการใช้ความรุนแรงในการก่ออาชญากรรมเป็นส่วนมาก” (Blau, 1979; Blau and Blau, 1982; Blau and Schwartz, 1984 อ้างถึงใน Ward 1994 หน้า 349)

- ทฤษฎีอนุวัฒนธรรม (ของการใช้) ความรุนแรง “การขาดกรรมที่เกิด จากอนุวัฒนธรรมของการใช้ความรุนแรงในกลุ่มคนวัยหกถึงสิบ ชนชั้นระดับต่ำและพริกับ อเมริกัน” (Wolfgang and Ferruti 1967) กลุ่มคนตั้งกล่าวถือว่า ความรุนแรงเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตหรือ “ธรรมเนียมของความรุนแรง”

นอกเหนือจากทฤษฎีตั้งกล่าว ยังพบได้จาก

3.4.2 ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่รับกันระหว่างผู้มีอ่านใจมากที่ พยายามรักษาอ่านใจไว้กับ ผู้ที่มีอ่านใจน้อยที่พยายามต่อต้านหรือลดอ่านใจ จากทฤษฎี

ตั้งแต่ครัวส์ตั้งผลให้ผู้หันหน้า 9 ใน 10 คนทุกผู้ชายฆ่า ส่วนผู้หันหน้าที่ฆ่าผู้ชายหรือให้เห็นถึงผู้หันหน้า (มีอำนาจต่อ) กระทำการลดอำนาจชาย (ที่มีอำนาจสูง) (Ball-Rokeach Rokeach, 1980)

3.4.3 ทฤษฎีการคิดคำของเหยื่อ การเกิดการช่วยเหลือเพื่อ "รักษาหน้า"
(Save-face) โดย Luckenbill, 1977

- ขั้นที่ 1 เหี้ยมห้ามห้ามกระทำผิด
- ขั้นที่ 2 ผู้กระทำผิดตีความว่าก้าวร้าว
- ขั้นที่ 3 ผู้กระทำผิดตีตัวตนเพื่อรักษาหน้า
- ขั้นที่ 4 เหี้ยมตัวตน
- ขั้นที่ 5 3,4 เพิ่มความรุนแรง
- ขั้นที่ 6 เหี้ยมพยายามห้ามห้ามให้จับก่อนถึง
- ขั้น 6 ล้วนเมืองออกที่มิใช่ความดายเสมอไป

3.4.4 ทฤษฎีในมือของเดอร์คิคิม ทฤษฎีดังนี้ "การไว้บวรทัศฐาน"
(Norm-lessness) จัดเป็นการเดียร์บันทางสังคมก็ได้

(3.5) สาเหตุจากการเบี่ยงเบน นักทฤษฎีกลุ่มนาร์กซิสม์ใหม่ หรือนวน-มาร์กซิสม์ เห็นว่า "การให้คำจำกัดความของอาชญากรรมประเภทการช่วยเหลือ การช่วยเหลือที่เพื่อประโยชน์ของผู้มีอำนาจ" ทำภารกิจภูมิภาคต่างๆ ขึ้นมาเพื่อปักป้องผลประโยชน์ของชนชั้นสูง เช่นเดียวกันกับองค์การต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือพัฒนาชั้นสูงในสังคม จึงทำหน้าที่กำหนดว่า การฝ่าแบบใดเป็นการมาตรฐาน (1) โดยเฉพาะ (2) โดยไม่เฉพาะ (3) แบบมีการไตร่ตรองไว้ก่อน หรือ (4) เป็นการมาตรฐานที่ขึ้นตัวยกกฎหมายซึ่งมีตัวอย่างมากmany เช่น กรณีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การต่อต้านอำนาจจักร ภาระรวมรายฝ่าเพื่อประโยชน์ตน โดยใช้หัวหรืออ้างรัฐ

(3.6) การเดียร์บันทางสังคม (Social Disorganization) นำไปสู่การมาตรฐานจาก อโนมี (Anomie Theory) ของเดอร์คิคิม จัดพับได้จากในสภาวะของการไว้บวรทัศฐาน (norm-lessness) สภาวะของการเกิดความอยุติธรรม เช่น การห้ามมืออาชญาเป็นที่ไม่ครอบคลุมถ้วนทั่ว ทำให้เกิดกลุ่มอิทธิพลสามารถทำรายการมาตรฐานโดยง่าย เพราะมีกลุ่มตัวอยู่ส่วนถ้วนเป็นของคนเมือง

จากทฤษฎีดังนี้ (Strain Theory) ที่เกิดความด้อยโอกาสของคนในสังคมที่ยากจน ขาดการศึกษา ไม่ได้รับการสนับสนุนความต้องการ (needs) จากสังคมที่นำไปสู่การมาตรฐาน เช่น เกิดต่อเนื่องหรือสัมพันธ์กัน (การซิง) ทรัพย์ หรือทางเพศ ยาเสพติด

นอกจากนี้ ยังสามารถอธิบายสาเหตุที่เกิดจาก ด้วยปรัชญาทฤษฎีของเมอร์ดัน (Theory of Deviant Behavior by Robert K.Merton) รวมทั้งทฤษฎีที่ตรา ทฤษฎีทราบไป เช่น “คนที่เคยติดคุก หรือโอลเกนี ค้ายาเสพติด” ถูกทราบหน้า หรือทำให้เดินหน้า นำไปสู่การ ฝ่าเพื่อรักษาหน้าและทฤษฎีขัดแย้ง เป็นต้น

(3.7) การขาดกรรมที่มีสาเหตุมาจากการถึงแวดล้อม อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยน-แปลงทางสังคมและเทคโนโลยี (2) การทำให้มีลักษณะเป็นแบบเมือง

(3.8) จากทฤษฎีหลักสาเหตุ

3.7.1 ของมนัยม์ (Manheim's Theory) นักอชญาติทายชาวอังกฤษ สาเหตุของการขาดกรรมเกิดจาก “ปัจจัยทางกายภาพ (Physical factors) และปัจจัยทางสังคม (Social factors) (มัจฉาดา 2530 หน้า 381 อ้างถึง มาร์แซลล์และคิวินนี 1973 หน้า 15)

- ปัจจัยทางกายภาพ... อย่างที่ใช้ (needs, cultural value, cultural goals)
 - ปัจจัยทางสังคม...สถาณเริงรมย์ (Institutionalized means)
- อย่างที่ใช้สถาณเริงรมย์ แต่ไม่มีเงิน ซึ่งปล้น ซึ่งทรัพย์ และฆ่า หรืออย่างที่ลงงานแต่ขาดเงิน ต้นสอด อย่างให้แม่หายจากโรงร้าย แต่ขาดเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา

3.7.2 ทฤษฎีหลักสาเหตุของ กิบบอนส์ (Gibbon's Theory) สาเหตุของการก่ออาชญากรรมประภาค อาชญากรรม ได้แก่ (1) สาเหตุพื้นฐาน (root causes) (2) สาเหตุแทรกซ้อน (Intervening variables) (3) ปัจจัยหนุน (precipitating factors)

จาก (1) สาเหตุพื้นฐาน เช่น ความต้องโอกาส ทั้งทางมิติทางๆ อาทิ สังคม เศรษฐกิจ อำนาจ ฯลฯ เช่น ครอบครัวแตกแยก ยากจน ขาดการได้รับการอบรมจากครอบครัว ศาสนา ไว้ การศึกษา โรคประจำตัว มัวหมองอยู่กับอนาคต อยู่ในสภาพแวดล้อม เช่น ชุมชนแอดดิค ชั้น มือปืน ฯลฯ

จาก (2) สาเหตุแทรกซ้อน ที่ส่งเสริมการขาดกรรม เช่น การเคยมีประสบการณ์ทั้งระดับต่ำ (เช่น เคยถ่านหนังสือ ถูกร้าวทัศน์ ชัมภูภัยน์ เพื่อนเล่าให้ฟัง) ระดับที่สูงขึ้น เช่น เคยไปกับเพื่อน ระดับที่เป็นผู้ร้าย (ผู้ร้าย) หรือระดับลงมือกระทำการ หรือเหตุบังเอิญ เกี่ยวกับสถานที่ (เช่น รัก รัง ว่างเปล่า อยู่ร่วมกันน้อยคน เช่น สองต่อสอง) เกี่ยวกับเวลา จังหวะโอกาส และความจำเป็นที่สำคัญๆ เช่น ติดยา จิตปogติ

จาก (3) ปัจจัยหนุน หรือการล้าเล้าหรือการเร่งให้เกิด เช่น กำลังมีหนี้สิน(จากการพนัน) ขาดเงิน (เก่าเล่าเรียนถูก) โรคภัยไข้เจ็บ รวมถึงการรู้จักผู้ร้ายนำเข้าสู่วงการหรือวงจร ของการก่ออาชญากรรม (การนำคนตาม โอลเกนี ข่มขืนกระทำชำเรา ฯลฯ)

3.7.3 ทฤษฎีหลักยาเสพติดของ เวสตันและเวลล์ (Weston and Well's Theory) การก่ออาชญากรรมด่างๆ (รวมถึงการฆาตกรรม) "นางคุณเกิดจากยาเสพติด" นางคุณเกิดจากยาเสพติดร่วมกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจิตใจเป็นสำคัญ ซึ่งยาเสพติดๆ ได้แก่ (1) ปัจจัยทางร่างกายและจิตใจ (Physical and mental factors) (2) ปัจจัยสิ่งแวดล้อม (environment factors) (3) ปัจจัยสถานการณ์ (situation factors) (นัดฉลาก 2530 หน้า 382 อ้างถึง เวสตันและเวลล์ 1972 หน้า 111-112)

4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมประเภท การฆาตกรรม

ให้ยึดหลัก "อริยสัจ 4" ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ประกอบด้วย ทุกชีวิตรู้สึก นิรอช และมารค หรือหลักเหตุผลของ จอห์น สจ็วต มิลล์ ที่ว่า

- (1) เหตุย่อเมื่อก่อนผล
- (2) เมื่อเหตุเกิดผลย่อเมื่อกตามมา
- (3) เมื่อเหตุเปลี่ยนผลย่อเมื่อเปลี่ยนความไปด้วย
- (4) เมื่อผลมีลักษณะพิเศษจากธรรมชาติ ย่อมคาดได้ว่าเหตุไม่เหมือนเดิม

หากหลักดังกล่าว ทั้งโลกตะวันออก และโลกตะวันตก นับได้ว่าเป็นหลักการที่เป็นวิทยาศาสตร์ นำไปปรับใช้กับกระบวนการ หรือวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมประเภท การฆาตกรรมนั้นดังต่อไปนี้ ดูนตอนของการป้องกัน ตรวจสอบ เปี่ยมแย่ไปให้หนักเป็นเบา เบาหมดไป ด้วยการใช้กลไกต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกันกับการดังกล่าว นับดังแต่ป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดจาก (1) ปัจจัยทางกายภาพ (และจิตใจ) (2) ปัจจัยทางด้านจิตใจ (3) ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี (4) ปัจจัยการเบี่ยงเบน (5) และการเรียบเรียงทางสังคม (6) ดึงเวลาล้อม (7) ตามทฤษฎีหลักยาเสพติดดังปรากฏรายละเอียดในประเด็นที่ 3 ของบทนี้

4 ปัญหาอัตลักษณ์นิเทศ

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหา
2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎี
3. สาเหตุของปัญหา
4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. ความสั่งท้าย

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหาการฆ่าตัวตาย (Suicide; ซูไอซ์ด) การฆ่าตัวตายหรืออัตโนมัติกรรมหรือการจบชีวิตตนเอง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นอกจานี้ยังมีการฆ่าคนอื่นก่อนแล้วฆ่าตัวตายตามที่เรียกว่า "อัตโนมัติกรรม การฆาตกรรม; (homicide-suicide)

1.1 อัตโนมัติกรรม แยกต่างกันในแต่ละสังคม (ทั้งจำนวนและวิธีการ) แม้แต่สังคมเดียวกัน เมื่อเวลาเปลี่ยนไป การตั้งกล่าวบ่อมแยกต่างตามไปด้วย ดังพบได้จากการณ์ ดังๆ

1.2 วิธีการฆ่าตัวตายขึ้นอยู่กับ "วัฒนธรรม" และ "สภาพแวดล้อม" ของสังคมนั้นๆ "ทางวัฒนธรรม" เกี่ยวกับมิติต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการของมนุษย์เอง "ทางแวดล้อม" เกี่ยวกับปัจจัยทางชีววิทยา ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ เช่น ชนบท-เมือง

วิธีการและหรือเครื่องมือในการทำอัตโนมัติกรรม ได้แก่ (1) กินยาตาย (2) ผูกคอตาย (3) ขังตัวตาย (4) ใช้แก๊สพิษ (5) กระโดดจากที่สูง (6) อดอาหาร (7) เผาตัว (8) ใช้ไฟคุก (9) แข็งแจ้ง (10) กระโดดน้ำ (11) ให้รถไฟทับ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการฆ่าตัวตายโดยการหักห้ามหายใจ ไม่สามารถหายใจได้อีก แต่ก็มีวิธีการอื่นๆ เช่น ใช้เชือก勒คอ ใช้กระแทกหัว ฯลฯ

1.3 การฆ่าตัวตายสัมพันธ์กับเงื่อนไขของเวลา อายุ เพศ เชื้อชาติ เป้าพันธุ์ ศาสนา อารีพ สถานภาพ รวมถึงความเชื่อและพิธีกรรม เป็นต้น ที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรม ตัวอย่าง เช่น พิธีสี (Satee) ที่หนุ่งหนายกระโดดเข้ากองไฟตายตามสามี หรือ การอันดับเนื่องจากไม่สามารถหาสินสอดให้อีกฝ่ายหนึ่งได้ เช่น การฆ่าตัวตายของหนุ่งอินเดียที่มีฐานะยากจน

1.4 การฆ่าตัวตายกับสิกขิมโนญาณ (1) มีสิกขิในการฆ่าตัวตาย เพราะสิกขิในการเป็นเจ้าของชีวิต (2) สิกขิที่ควรได้รับการปกป้องยังคง (3) เป็นสิกขิ แต่ควรได้รับการยังคง ห้าม ปราบจากญาติพี่น้อง สังคมและรัฐ (1) (2) และ (3) เป็นประเด็นสาธารณะที่มีการถกเถียงกันอยู่

1.5 การฆ่าตัวตายกับอุดมการณ์ เช่น (1) ปรัชญาชีวิต กรณ์ เชมมิงเวลล์ ผู้เขียน "The Old Man and The Sea" ที่ว่า "คนเราสามารถถูกทำลายสังหารได้ แต่ไม่สมควรจะประสบความพ่ายแพ้แก่ชีวิต" (2) การทำ "อาราครี" เพื่อหนีความอันตราย เป็นการกระทำเพื่อรักษาเกียรติ (3) การจุดไฟเผาตนเอง เพื่อเรียกร้องประท้วงทางการเมืองของชาวเวียดนาม และ เชคโกสโลวาเกีย เป็นต้น (4) การพิชีพ (Live Suicide) จากกรณี "กามิกาเซ่" ถึงจะวันออกกลาง

2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎี

2.1 นักวัตถุวิสัย (Objectivist conception) "การฆ่าตัวตาย เป็นพฤติกรรมที่ผินบerruptedที่ฐานทางสังคม จัดเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนความเชื่อขั้นพื้นฐานของสังคม ที่ว่าชีวิต เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ฟังรักษาไว้" หรือ "การฆ่าตัวตาย ได้แก่พฤติกรรมเบี้ยงเบน" (Ward, Carter, Perrin, 1994 PP. 179-181)

2.2 นักจิตวิสัย เห็นว่า "การฆ่าตัวตายไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นวิธีการตายที่กลุ่มที่เป็นเหยื่อกำหนด" ซึ่งการฆ่าตัวตาย เป็นทางเลือก หรือ เป็นการตัดสินใจเลือกวิธีการตาย (Ward, Carter, Perrin, 1994 PP. 179-181)

2.3 พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524, หน้า ໄได อธิบายไว้ว่า "อัคตินิบัตกรรม (Suicide) การฆ่าตัวตายโดยเจตนา คือ การที่บุคคลฆ่าตัวเอง โดยเจตนาในบางแห่งบางสังคมถือเป็นการผิดกฎหมาย"

2.4 ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) คนเรามีความต้องการที่จะตาย (1) เช่นเดียว กับความต้องการมีชีวิตอยู่ (2) จากการต่อสู้กันระหว่าง (1) กับ (2) Suicide จะเกิดก็ ต่อเมื่อ (1) มีอำนาจเหนือ (2) และ "คนที่ฆ่าตัวตายนั้นมีความต้องการที่จะฆ่าผู้อื่นรวมอยู่ด้วย เพียงแต่ทำไม่ได้จึงฆ่าตัวเองแทน เพื่อเป็นการประชด" รวมถึง "คนที่พ้นความเครียดมากเกลี้ยດ ตนเองว่าเป็นสาเหตุความคับข้องใจต่างๆ จึงแสดงความโกรธด้วยการทำร้ายตนเอง" (ณัจฉล ดา, 2530 อ้างถึง ฟรอยด์)

2.5 เอมมิลี เดอร์คไคเม (Emile Durkheim) Suicide "การจบชีวิตตนเอง ด้วย การทำร้ายตนเองทั้งทางตรงหรือทางปฏิฐาน (ทางบวก) เช่น การต้มยาพิษ การยิงตัวตายหรือ トイบากย้อมหรือหางนิเสธ (ทางลบ) เช่น การเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์ การอดอาหาร ทั้งนี้ปัจจัยทางสังคมมีอิทธิพลต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกสังคม" เช่น พรีสติ หรืออันตราย เพาะภูกั่นปืน (ณัจฉล ดา, 2530) และ เดอร์คไคเม เห็นว่า จากความเชื่อที่ว่า "สังคมบางชนิด เช่น ปลาร้าฟเมืองเสียใจจะฆ่าตัวตาย สัตว์เลี้ยง เช่น ลูกน้ำ แมว เมื่อเข้าของตายจะฆ่าตัวตาย" จากการศึกษาของ เดอร์คไคเม พนวณว่า "ไม่มีสัตว์ชนิดใดในโลกนอกจากมนุษย์ที่ จะทำการฆ่าตัวตายเมื่อประสบกับความไม่สมหวัง" (ณัจฉล ดา, 2530)

ทฤษฎีการฆ่าตัวตาย

2.6 เดอร์คไคเม จำแนกการฆ่าตัวตายออกเป็น 4 ประเภท คือ

- (1) เอก' โภอสติก (Egoistic)
- (2) แอลtruistic (Altruistic)

(3) แอน' นัมมิก (Anomic) และ

(4) ฟ์แทลลิส' กิก (Fatalistic)

(ward, Carter, Perrin, 1994 P. 189 อ้างถึง Durkheim, 1963, P 247) จาก (1) และ (2) เอก' โภอิสทิกและ แอลtruistic กิก เกิดจากสาเหตุเดียวกันคือ "การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางสังคม (social integration)" (ward กับพาก, 1994 P. 189) แต่มีความแตกต่างตรงที่ (1) เป็นการกระทำที่เห็นแก่ตัวเอง หรือ ถือประโยชน์ตนเป็นสำคัญ ส่วน (2) เป็นการกระทำที่เห็นแก่ผู้อื่นหรือเห็นแก่ส่วนรวมหรือเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น หรือส่วนรวมเป็นสำคัญ (ward กับพาก, 1994 P. 189)

การฆ่าตัวตายแบบเห็นแก่ส่วนตัวหรือประโยชน์ตน (เอก' โภอิสทิก ชูอิไซด์; Egoistic suicide) เป็นการฆ่าตัวตายของบุคคลที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้น้อย หรือเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมในระดับต่ำ เช่น การดำเนินชีวิตในหน้าที่การทำงานที่เป็นไปในลักษณะแบบแยกตัว ซึ่งส่งผลให้จบชีวิตตนของ อาทิเช่น คนโสดฆ่าตัวตายมากกว่าคนสมรสแล้ว ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์โปรดสอนเด่นที่ฆ่าตัวตายมากกว่าคาಥอลิกส์ คาಥอลิกส์มากกว่าขึ้น

การฆ่าตัวตายแบบเห็นแก่ส่วนคนอื่น ส่วนรวมหรือประโยชน์ส่วนรวม (แอลtruistic กิก; ชูอิไซด์; Altruistic suicide)

เป็นการฆ่าตัวตายที่ผู้นั้นปรับตัวหรือเข้าไปเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมสูงมาก เช่น ก. การที่กหหารฆ่าตัวตายเมื่อประสบความผ่ายแพ้ เพราะว่าในสมรภูมิ ขัยชนะเป็นสิ่งสูงสุด ของชายชาติทหาร ข. การฆ่าตัวตายเพื่อจะอันอยู่ผู้คน เช่น ผู้ที่มีสถานภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมกระทำการความผิด ค. การฆ่าตัวตายเพื่อขาย ผู้(มีอำนาจ)ปักคอรองหรือผู้บังคับบัญชา จ. ฆ่าตัวตายเพื่อเป็นข้อห้ามทางวัฒนธรรมอย่างรุนแรง จ. ยอมให้ประหารชีวิตเพื่อรักษาภูมิเกณฑ์ของสังคม เช่น การนิพัทธ์หายนรธิงค์

จาก (3) และ (4) แอน'นัมมิก และ ฟ์แทลลิส' กิก เกิดจากเหตุเดียวกัน คือ "กฎข้อบังคับทางสังคม (Social regulation)" แต่มีความแตกต่างตรงที่แบบแอน'นัมมิก เกิดจากสภาวะไร้กฎเกณฑ์ เช่น ภาวะอินเม (Anomie) หรือไร้บรรทัดฐาน (Normlessness) (นอกจากการฆ่าตัวตายยังเป็นด้านเหตุของการหย่าร้าง แยกอยู่ และไม่เกิดเป็นด้าน) ส่วนแบบ ฟ์แทลลิส' กิก เกิดจากสภาพของกการบังคับใช้กฎข้อบังคับทางสังคมที่มากหรือรุนแรง เช่นงวดมากเกินไป (excessive regulation) บุคคลเกิดความตื่นหวัง ไม่มีอนาคตดังเช่น นักโทษฆ่าตัวตายทางมาตุภูมิ (ward, Carter, Perrin, 1994 P. 189 อ้างถึง Durkheim, 1963, P 247)

2.7 ทฤษฎีบัญญัติจากภายนอก (External Restraint Theory) จากแนวความคิดของเคนรีและชอร์ก (Henry and Short 1954) ที่ว่า บุคคลที่ได้รับความผิดหวัง ห่อแท้ใจหรือ

จนครอก (หากหางออกไม่ได้) มีแนวโน้มที่จะแสดงออกความก้าวร้าวอย่างรุนแรง วิธีการแสดงออกจากภายในออกในรูปของการมาตกรรม หรือจากภายใน “ได้แก่ การฆ่าตัวตาย” การขับยึ้งจากภายนอก ได้แก่ ความคาดหวังและความต้องการให้เกิดการปฏิบัติตามของคนอื่นๆ ที่บุคคลไปสัมพันธ์ด้วย ถ้าความต้องการปฏิบัติตามของบุคคลตั้งกล่าวมีสูง การขับยึ้งจากภายนอกจะมีอำนาจหรือมีอิทธิพลให้ปัจจัยบุคคลอ้างเหตุของความผิดหวังไปยังภายนอก และการแสดงออกซึ่งความก้าวร้าวจะมุ่งไปที่ภายนอก คือ การมาตกรรม หากการขับยึ้งจากภายนอกย้อนแย้งหรือทำ ปัจจัยบุคคลจะอ้างถึงความบกพร่องของตนเป็นสาเหตุของความผิดหวัง การแสดงออกความก้าวร้าวจะมุ่งไปที่ปัจจัยภายนอก คือ การฆ่าตัวตาย เอนรีและซอร์ก เห็นว่า “ความก้าวร้าวเกิดจากสถานภาพทางสังคมกับความคาดหวัง” ผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูง ดังเช่น ผู้ชายผิวขาว และผู้มีรายได้สูงจะมีความคาดหวังทางสังคมสูง

2.8 ทฤษฎีการปรับตัวให้เข้ากับสถานภาพ (Status Integration Theory) โดย กิบบส์และมาเรติน (Gibbs and Martin, 1964, P.27) มุ่งตรวจสอบทฤษฎี ของเดอโรคิม มาอกกว่าเป็นทฤษฎีฆ่าตัวตายโดยตรง เขาเห็นว่า “อัตราการฆ่าตัวตายของประชากรเป็นไปในทางกลับกันกับระดับของการปรับตัวให้เข้ากับสถานภาพ” (ward, กับพาก 1994 P. 191 อ้างถึง Gibbs and Martin, 1964, P. 27) กล่าวคือ ผู้ที่มีอาชญากรรมแต่从事ที่แห่งหน้าที่การงานสูง ส่งผลให้การปรับตัวให้เข้ากับสังคมเป็นเรื่องง่ายมาก เพราะผู้ที่มีอาชญากรรม ยอมมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานภาพต่อจึงมีอัตราการฆ่าตัวตายสูง ตัวนี้ผู้ที่มีอาชญากรรม从事ที่แห่งหน้าที่การงานสูง จะมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานภาพมาก สามารถคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างในการบูรณาการ ความสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อประสบปัญหาอยู่ในแนวทางแก้ไขปัญหามาก ส่งผลให้มีอัตราการฆ่าตัวตายต่ำ

2.9 ทฤษฎีวัตถุวิสัยระดับจุลภาค (Micro Objectivist Theories) เน้น เงื่อนไขทางสังคมที่มีต่อสถานการณ์ ชีวิตของแต่ละคนที่ก่อให้เกิดการฆ่าตัวตาย เช่น ปัจจัยทางสังคมที่สูง ใจให้ปัจจัยบุคคลทำให้การฆ่าตัวตาย เช่น ข้อห้ามทางสังคม ความขัดแย้งกับการฆ่าตัวตาย เช่น (1) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (2) ทฤษฎีควบคุม

จาก (1) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) โดยเอกเกอร์ (Ronald-Akers) ที่ว่า “การเรียนรู้ในการฆ่าตัวตายมี 2 วิธี ได้แก่ (ก) การเรียนรู้ที่จะฆ่าตัวตายจาก การที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการฆ่าตัวตายที่เคยเป็นมาในอดีต (ข) เรียนรู้การฆ่าตัวตายโดยพัฒน ปราศจากการวางแผนมาก่อน” (ward กับพาก, 1994 P. 192 อ้างถึง Akers,

1985 หน้า 229) เช่น การได้อ่านถูเรื่องราวการฝ่าตัวตายจากศื่อมวลชนมา ก่อนที่จะนำมาใช้ กับตัวเอง

จาก (2) ทฤษฎีควบคุม (Control Theory) จากการที่สังคมส่วนใหญ่ เห็นว่า การฝ่าตัวตายเป็นสิ่งผิดศีลธรรม ไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่ควร การดังกล่าวจึงเป็นสิ่งต้องห้ามของสังคม เป็นพฤติกรรมที่สังคมมิได้คาดหวัง

ทั้งนี้ เจคันส์ (Jacobs 1967) ตั้งปุจฉาว่า ทำไมต้องทำไม่ได้ ทำไม่ด่องปฏิบัติตามข้อ ห้ามดังกล่าว ทั้งๆ ที่มันเป็นชีวิตของเข้าและของเชื้อเอช (ward กับพาก, 1994 หน้า 194 ถ้าถึง Jacobs 1967)

เจคันส์จำแนกกระบวนการของการฝ่าตัวตายออกเป็น 10 ขั้น ได้แก่ (1) เมื่อยุบปัญหาที่สุด ทนเกิดโศกมิได้คาดหวัง และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ (2) ที่เกิดมานานและจะทวีความรุนแรง ยิ่งขึ้น (3) เชื่อว่าใช้การแก้ปัญหา คือ ความพยายามท่านนั้น (4) จาก (3) ทำให้แยกตัวออกจาก สังคม เพราะไม่สามารถแบ่งสรรปัญหาให้กับผู้อื่น (5) ขั้นเอกสาระข้อห้ามสังคม (6) ขั้นหลุดพ้น จากข้อห้าม (7) ขั้นที่สร้างความชอบธรรม (8) ขั้นที่เห็นว่าการดังกล่าวเป็นปัจฉน้อยที่สุด (9) ขั้นหลุดพ้นจากความละอายใจและเกรงกลัวต่อบาป (10) ขั้นแนะนำว่าพระเจ้ายไทยให้หลัง ความตาย จึงทำการปฏิบัติอย่างไร (ward กับพาก, 1994 หน้า 194 ถ้าถึง Jacobs 1967) ถู P. 331-332

แนวความคิดของ เจคันส์มีภูมิใจรณิคด้วยมากหมายดังแต่ผู้ตายมิได้ตอบคำถามด้วย ตนเองเป็นเพียงสิ่งนักอกเล่าจากผู้ใกล้ชิดดังที่ “จะเห็นต์แมน เป็นผู้หนึ่งที่ไม่เชื่อว่า กระบวนการ การฝ่าตัวตายดังกล่าวสามารถใช้ทดสอบบททฤษฎีการฝ่าตัวตายได้” (ward กับพาก, 1994 หน้า 195 ถ้าถึง Schneidman 1976 หน้า 266)

2.10 นักทฤษฎีจิวัลล์พาก (Macro Subjectivist Theories) เน้นกระบวนการทางสังคมที่เป็นที่มาของ การฝ่าตัวตาย ซึ่งมี 2 ประเด็น ได้แก่

(1) กลุ่มผลประโยชน์ (Interest group Explanations) การอธิบายที่อิงถึงกลุ่ม ผลประโยชน์

(2) การอธิบายที่อิงถึงจัดการดังองค์การบริหาร (Organizational Explanations) (ward กับพาก, 1994 หน้า 195)

จาก (1) กลุ่มผลประโยชน์ เน้นคำจำกัดความ “การเบี่ยงเบน” ที่กลุ่ม ผลประโยชน์สร้างขึ้นในรูปของกฎหมายต่างๆ

ทั้งนี้ กลุ่มผลประโยชน์ เป็นกระบวนการทางสังคมที่ครอบคลุมในทุกมิติที่มนุษย์ สร้างขึ้นมา เพื่อสนับสนุนความต้องการหรือค่ามิบงของสมาชิกสังคม ที่หมายรวมถึงศีลธรรม

จริยธรรม คุณธรรม ฯลฯ กตุ่มผลประโยชน์ที่อยู่ในมิติต่างๆ เป็นผู้ให้ เป็นผู้รับภารหนด เป็นผู้สร้าง พฤติกรรม ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่เรียกว่า พฤติกรรมเมืองเบน

ดังพบได้จาก การฆ่าตัวตายในอดีตจะเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของชนชั้น (สูง) ซึ่งเป็นผู้สร้างหรือตรากรฐานะ กำหนดนโยบาย การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายจากการที่ภาษาของ สอฟฟิเมน และเว็บบส์ การฆ่าตัวตายในอดีตถือว่าเป็นการฆาตกรรม (suicide as murder) จากกฎหมายทั่วไป (common law) ของประเทศอังกฤษ การฆ่าตัวตาย(เป็น) คือ การฆ่าตัวตายในอดีต (suicide was self murder) เพราะมนุษย์เป็นผู้มีจิตวิญญาณ การลงโทษผู้ที่ฆาตกรรมคนเองคือ การวินograd สมบัติที่ดำเนินการโดย พลตัล ลอร์ด ผู้ดูแลที่ทางสีแพร์ว์ในเวลาอลาจันคิน ใช้สิ่งของที่หัวใจ และน้ำก้อนหินวางทับบนใบหน้า ในศตวรรษที่ 14 (ค.ศ. 1300-1400) กฎหมายอังกฤษให้ความหมายของการฆ่าตัวตายในอดีต (self murder) ว่าเป็นอาชญากรรมต่อต้านรัฐ

จาก (2) การอธิบายที่อิงถึงการจัดตั้งองค์การบริหารแบบองค์การ (Organizational Explanations) เน้นไปที่ผู้ที่มีอำนาจในองค์การหรือผู้ที่ทำงานในองค์การ ซึ่งมีอำนาจในการให้คำจำกัดความของการเมืองเบน ผู้ที่กำหนดการเมืองเบนและจัดทำสถิติการเมืองเบน ได้แก่ หัวหน้าองค์การ เช่น ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา ศาล นักสังคมสงเคราะห์ นักสุขภาพจิต เป็นต้น (ward กับพาก, 1994 หน้า 195)

การฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตาย (อ่อน' มิคไซด์ – ชูอิไซด์; Homicide Suicide) เป็นการผสมกันระหว่างอาชญากรรมประเภทการฆ่าตัวตาย (Criminal Homicide) กับ อัคคีนิบาตกรรม (Suicide)

จากทฤษฎียับยั้งจากภายนอก (External Restraint Theory) ตามแนวความคิดของ เบนเรและซอร์ก (1954) บุคคลแสดงออกพฤติกรรม ก้าวร้าวรุนแรง โดยมุ่งไปที่บุคคลภายนอกที่เข้าไปสัมผันชื่อตัวบุคคลก่อการก่ออาชญากรรมฆาตกรรม ขณะเดียวกันเกิดความรู้สึกถึงความบกพร่องของตนเอง ในรูปของความสำนึกรัก ทำให้การแสดงออกพฤติกรรม ก้าวร้าวรุนแรง มุ่งไปที่ปัจจัยภายใน (Internal Restraint Theory) คือ การทำอัคคีนิบาตกรรม ในท้ายที่สุด สติปัจจัย "มักเป็นชายเกินร้อยละ 90 และอาจฆ่าผู้อื่น 1 หรือหลายคน ก่อนจบชีวิตตนเองมักเกิดในครอบครัวของคนเอง เช่น การฆ่าคู่ครองและลูกช่วงเวลาผู้อื่น และกลับมาฆ่าตัวตาย ส่วนใหญ่มีระยะเวลาห่างกันเพียงในเวลาไม่กี่นาทีถึง 1 ชั่วโมง บางกรณีห่างกันหลายวัน อาจถูกที่ใช้บ่อยคือ ปืนในสหราชอาณาจักร 0.2-0.3 ต่อ 100,000 คนต่อ

ปีคิดเป็นจำนวน 1,000-1,500 คน ต่อปี ในสกอตแลนด์ “0.04 รายต่อ 100,000 คนต่อปี” (น.พ. ปราการ ตามยากรุ, 2546)

มาร์กซุค จำแนกประเภทการฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายออกเป็น 5 ชนิด คือ

- “ 1. แอม' มะรัส เจล' อะชี (Amorous Jealousy)
2. เมอ' ซี คิล' ลิง (Mercy Killing)
3. ฟิล' ลิไซด์ ซู' อิไซด์ (Filicide Suicide)
4. ฟัมิล' เบอร์ ซู' อิไซด์ (Familiar Suicide)
5. เออ' สหะ ฟัมิล' เบอร์ เมอ' เดอะ ซู' อิไซด์ (ExtraFamiliar Murder Suicide) (น.พ. ปราการ ตามยากรุ, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

1. Amorous Jealousy; แอม' มะรัส เจล' อะชี เป็นแบบที่มีสาเหตุมาจากการ “ความรัก และความทึ่งหวง” “หวานรำวง” ผู้ที่คุณรักนอกใจหรือปันใจให้ผู้อื่น ทั้งที่มีสูญเสียหรือไม่มีสูญเสีย ความรักจะหลงเหลือให้เกิดอารมณ์เครียดของ ทุกคน โถง เนยบชรีน เหมือนเคย หรือ อุณหภูมิ

แบบพฤติกรรมก้าวร้าว เช่นใช้ถ้อยคำหยาบคาย และใช้กำลังรุนแรงรุปแบบต่างๆ และลงเรียดด้วยการฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตาม “มาตรฐานมักเป็นชาย อายุ 18-60 ปี ที่ฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตาม” (น.พ. ปราการ ตามยากรุ, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

2. Mercy Killing; เมอ' ซี คิล' ลิง “การฆ่าเพื่อให้พ้นทุกข์” นำไปสู่สิ่งที่คิดว่าเป็นความสุขเกิดกับผู้สูงอายุที่รู้ไม่เท่าทันชีวิตใน “การเกิดการแก่การเจ็บและการตาย” ทำให้เกิดอารมณ์เข้มเครว่า เป็นไปได้ ลื้นหัวง่วง ว้าเหว่ แยกตัวออกจากสังคม “การฆ่าเพื่อให้พ้นทุกข์” “มักเกิดในชายสูงอายุในครอบครัวที่มีปัญหาสุขภาพ ที่เป็นโรคเพียงฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งคู่ โดยที่ผู้คนไม่สามารถจัดการกับปัญหาสุขภาพหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ มีปัญหาเข้มเครว่า ลื้นหัวง่วงมักใช้ปืนหรือยาพิษ” (น.พ. ปราการ ตามยากรุ, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

3. Filicide Suicide; ฟิล' ลิไซด์ ซู' อิไซด์ “การฆ่าลูกของตนเองแล้วฆ่าตัวตาย” จัดเป็นการฆ่าแบบยึดหลักที่เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง” (Altruistic ; ผลทຽอิส) ที่ค จากการแบ่งประเภทของ เดอร์ค ไคเม (Emili Durkheim) “กรณีแม่ฆ่าลูกอายุต่ำกว่า 1 ขวบ และฆ่าตัวตาย มีมากกว่าพ่อ การฆ่าลูกอายุมากกว่า 1 ขวบ พ่อ (40-60%) มากกว่าแม่ (16-29%) ผู้ที่ฆ่า ลูกที่มีอายุ 1-5 ขวบมักหลงผิดคิดว่าทำเพื่อลูก โดยรู้สึกว่าลูกจำเป็นต้องพึ่งพา

พ่อแม่...ซึ่งหนีความเจ็บปวดและโกรกที่ลึกลับ เพื่อไปหาความปลอดภัยสำหรับตัวเรื่องและลูก (น.พ. ปราการ ณมยากร, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

4. Familiar Suicide; ฟะมิล' เยอร์ ชู' อิไซด์ "การฆ่าสามีภิก (ที่คุณเคยใกล้ชิดสนิทสนม) ในครอบครัวแล้วฆ่าตัวตายตาม" ถ้าเกี่ยวข้องกับเงินทอง ปากห้อง เรียกว่า "ฟะมิล' เยอร์ ฟิแนน' เจียด; Familiar Financial"

สาเหตุเกิดจาก มิติทางสังคม เช่น ปัญหาครอบครัว เนื่องมาจากความพิการทางกาย ทางใจ หวานระวง หึงหวง เจ็บป่วยเรื้อรัง มิติทางเศรษฐกิจ เช่น ประสบปัญหาทางการเงิน มิติทางการเมือง เช่น สูญเสียอำนาจ หรือ ถ้ารายรุ่นบังหลวง ถูกบีบหัวปั๊บ

ผู้มีพฤติกรรมดังกล่าว มักเป็น เพศชายสูงอายุ ที่เป็นหลักของครอบครัว

วิธีการ "ฆ่าคู่สมรส ถูก ญาติ.... แม้กระถั่งตัวร์เด็บ โดยใช้รือขิง แหง บีบคอ รัดคอ... อาจ จุดไฟเผาบ้านร่วมด้วย.. และฆ่าตัวตายตาม" (น.พ. ปราการ ณมยากร, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

5 ExtraFamiliar Murder Suicide; เอก' สกระ ฟะมิล' เยอร์ เมอ' เดอะ ชู' อิไซด์ "การฆาตกรรมโดยผู้ใกล้ชิดเป็นพิเศษแล้วฆ่าตัวตายตาม" หรือ การตอบโต้ แก้เผ็ด แก้สำ (รี เทลลิเอ' ชั่น; Retaliation) หมายอ ได้แก่ผู้ใกล้ชิดเป็นพิเศษ เช่น ตีชนกับบุตร สามีกับภริยา แพทย์กับคนไข้ นายข้างกับลูกจ้าง ลูกค้ากับนายธนาคาร หัวหน้ากับลูกน้อง ที่ผู้ฆ่าตัวตายตาม คิดว่า เป็นผู้สร้างปัญหาให้แก่เขา เช่น การเรียน ฐานภาพ หน้าที่การทำงาน หนี้สิน ความเข้า เห้อ เป็นผู้ทำให้รู้สึกว่า ทำต้อง อับอาย หมดอาชีพ ถูกดูถูกเหยียดหยาม ลอกอยู่ในสภาพ ดุหนาจนต้องส่งผลให้เกิดการตอบโต้ แก้สำ โดยมีความพยายามอย่างดีแล้วเป็นพื้นฐาน "จึง ลงมือ การฆ่าผู้ที่ตนมองคิดว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ตนรู้สึกอับอายทำต้อง... คู่สมรสที่ถูกฆ่ามักจะ ไม่รู้ด้วยก่อน และมักโคนพากันที่บังหลับอยู่" (น.พ. ปราการ ณมยากร, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

ผู้สูงอายุกับการฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตาม

* ศาสตราจารย์ ดร.ตอนนา ได้แบ่งประเภทของผู้สูงอายุที่ฆ่าผู้อื่น และฆ่าตัวตายตามออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) Dependent-Protective Homicide Suicide (2) Aggressive Homicide Suicide และ (3) Symbiotic Homicide Suicide (น.พ. ปราการ ณมยากร, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

จาก (1) การฆาตกรรมที่เกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัย หรือ การฆ่าผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง พึ่งพาอาศัยแล้วฆ่าตัวตายตาม (ดิเพน' เดือนท์ พระเทค' กิฟฟ์ ชอ' มิไซด์ ชู' อิไซด์;

Dependent-Protective Homicide Suicide) "มักเป็นคู่สมรสที่อยู่กันมานาน ค่อยดูแลกัน ผู้ชาย กลัวว่าจะเสียการควบคุม เนื่องจากสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงหรือเชื่อว่ามีการเปลี่ยนแปลง มักมีอาการซึมเศร้าร่วมมีการแยกตัวและมีความเครียดทางกายอย่างและรู้สึกว่าไม่มีใครช่วยคนได้ ซึ่ง พบนประมาณ 50% (น.พ. ปราการ ถมย่างกุ้ง, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

จาก (2) การฆ่าผู้อื่นแบบก้าวร้าวแล้วฆ่าตัวตายตาม (อะเกรส์ ออ' มายเซ็ต ชู อิไซด์; Aggressive Homicide Suicide) "โดยมักเป็นคู่สมรสที่มีความขัดแย้งเป็นนิจสิน ก่อนที่จะถึงขั้นเดิกราหบ่ารัง ได้เกิดการฆ่าตามนัยยะดังกล่าวขึ้นเดียวก่อน สาหัสรุณผู้ฆ่า และฆ่าตัวตาย ตามมักจะ "มีพฤติกรรมคุกคาม เหี้ยมป้อบๆ" (น.พ. ปราการ ถมย่างกุ้ง, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค)

จาก (3) การฆ่านบุคคลที่มีความสัมพันธ์ในเชิงพิงพาลแล้วฆ่าตัวตายตาม (ซิมไบโอลิติก ออ' มายเซ็ต ชู อิไซด์; Symbiotic Homicide Suicide) จากการที่ชายและหญิงมาอยู่กินร่วมกัน ฉันท์สามีและภรรยา ทั้งที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือ "วิถีทางการทางวัฒนธรรม" ก็ เพราะมีฐานความเชื่อที่ว่า จะดีขึ้นกว่าเดิมหรือจักเกิดประโภชน์มากกว่านั้นเอง

ดังนั้น เหตุของการฆ่ามาจาก การพิงและส่วนใหญ่พนในกลุ่มผู้สูงอายุ โดย "คู่สมรส มักสูงอายุ และอยู่ด้วยกันโดยการพิงพิงกันอย่างมาก มักมีอาการป่วยทั้งคู่ สามีมีลักษณะเป็นผู้น่าด้วย ลักษณะเป็นประเทกย้อมตาม ผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มที่จะฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตาม มักจะเป็นคู่ที่อยู่กินร่วมมานาน มีปัญหาสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตใจอยู่ในช่วงวิกฤตที่จะต้องเข้าไปอยู่บ้านพักพิน มีการแยกตัวออกจากลังคอม ครอบครัว กิจกรรมต่างๆ หรือมีเรื่องโถดีบง หยารัง" (น.พ. ปราการ ถมย่างกุ้ง, 2546 อ้างถึง ศาสตราจารย์ ดร.ตอนนา) พฤติกรรม ปัจจัยฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตาม ให้สังเกตจาก "การกิน การนอน ร้องไห้ ซึมเศร้า ห้อแท้ ตื้น หวัง วิตก กังวล" (น.พ. ปราการ ถมย่างกุ้ง, 2546 อ้างถึง มาร์กซุค) หากพบพฤติกรรม ดังกล่าว จงถามและรับมีความคิดที่จะฆ่าตัวตายหรือฆ่าผู้อื่นหรือไม่ ทั้งนี้ จักทำให้เขารู้สึกว่ามีคนเข้าใจ ห่วงใย ดูแล เอาใจใส่ ซึ่งการดังกล่าวเป็นการช่วยลดเหตุการณ์เหล่านั้นลงได้

3. สาเหตุของการฆ่าตัวตาย (Suicide) "ความเหราที่มิได้สมหวังใน (ความต้องการ ต่างๆ; needs) ชีวิต" ทั้งนี้ เป็นเพราะขยายความเข้าใจในชีวิตที่ว่า "มีมิติย่อมมีสร้าง มีสูญย่อมมีทุกษ์ มีกลางวันย่อมมีกลางคืน มีร้อนเมื่หนาว ช้ำเจิดที่ตีเจิดหน ไม่มีความสมหวังในทุกสิ่งที่ตนต้องการ" จึงเป็นเหตุที่นำไปสู่ การฆ่าตัวตาย (Suicide) ซึ่งอาจแยกพินิจศึกษาได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยทางกายภาพหรือรูปพรรณลักษณะ (Physical factors, Somato type or Body type) และปัจจัยทางจิต (Mental factors) ที่เป็นเหตุของ การฆ่าตัวตาย "สาเหตุการฆ่าตัวตายเกิดจากการมีบุคลิกภาพพื้นฐานผิดปกติ และมีความเจ็บป่วยทางจิตมาก่อน...."

เป็นปัจจัยกระตุ้นให้มีพฤติกรรมหรือแนวโน้มให้มีการฆ่าตัวตาย" (อคุลย์ ต้นปีระษาร 2526 อ้างถึง พ.ญ.สุวัทนา อารีพรวรค ใน นสพ.มติชน ฉบับ 25 มิถุนายน 2526) โดยเฉพาะผู้ที่มีร่างกายไม่ครบถ้วน 32 ทำให้มีความแตกต่างไปจากผู้อื่น ประกอบกับการถูกกล้อเลียน การดื้อริหักผู้นี้ขาดความเข้าใจชีวิต ก็อาจนำไปสู่การทำอัตโนมัติ ล่าหรือสตรีที่มีรูปสวยงาม ทำให้เกิดความซึ้งซึ้งกับกล่าวว่า "เชื่อไม่สามารถอกหักกับความชราได้" ซึ่งเป็นการขาดความเข้าใจชีวิต อาจนำไปสู่การแก้ปัญหาความชราด้วยการทำอัตโนมัติ

3.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี (Social and Technological Change) เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย ทั้งสาเหตุ และวิธีการ การเปลี่ยนแปลงในบางมิติของสังคมหรือในทุกมิติ บังผลทั้งการก่อให้เกิดประโภชน์และหรือการเป็นไทย จากการศึกษาของเดอร์คเคน ปัจจัยทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำตัวตาย

ทฤษฎีวัฏจักร (The Cyclic Theory) กับการทำตัวตาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีตามทฤษฎี วัฏจักรมีลักษณะเป็นวงกลม จาก "เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ" "ข้าวเจ็ตที่ ดีเจ็ตหน" "เกิด แก่ เสื่อม ตาย" หากบุคคลรู้ไม่เท่าทันจักนำไปสู่ความเครียดเมื่อพิคหวังที่อาจนำไปสู่การทำบุญตดดอง

ทฤษฎีวัฒนาการ (The Evolutionary Theory) การเปลี่ยนแปลงเกิดจากการแข่งขัน จากเรียนรู้ สืบทอดช้อนสมบูรณ์ ผู้รอดชีวิตรอด (survival of the fittest) ผู้แพ้อาจฆ่าตัวตาย และการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เท่ากันทางวัฒนธรรม ดังที่อิงเบอร์น (William F.Ogburn)

ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีความล้าทางวัฒนธรรม (Cultural Lag Theory) ที่นำไปสู่การฆ่าตัวตายของมนุษยชาติ (Self Suicide) ที่เกิดจากภาระให้อาชญาณิเวศน์

จากทฤษฎีขัดแย้ง (Conflict Theory) หรือทฤษฎีมาร์กซ์ (Marxian's Theory) การขัดแย้งระหว่างผู้เป็นเจ้าของบ้านจับการผลิต (The Have) กับผู้ไร้บ้านจับการผลิต (The Have not) มีอยู่ในทุกสังคม ที่มิใช้สังคมคอมมิวนิสต์ของมาร์กซ์ มาร์กซ์อธิบายกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้วย จุดยืน (Thesis) จุดแย้ง (Antithesis) และจุดยุบ (Synthesis)

“จุดยืน” คือ สภาพที่เป็นอยู่

“จุดแย้ง” คือ สภาพที่ต่อต้านสภาพที่เป็นอยู่

“จุดยุบ” คือ ผลการปะทะกันระหว่าง จุดยืนกับจุดแย้ง

จากการกระบวนการดังกล่าว มีทั้งผู้ที่ประสบภัยความสูญเสีย หรือผู้แพ้กับผู้ที่ประสบภัยร้ายแรงหรือผู้ได้รับประโภชาน

สาหัสสรผู้สูญเสีย ที่ไม่สามารถปรับเข้ากับสภาพแวดล้อม ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกะทันหันอาจฆ่าตัวตาย แบบใดแบบหนึ่ง เช่น Altruistic Suicide หหการฆ่าตัวตายเมื่อพ่ายแพ้ อันอาจ รักษาภัย แบบ Fatalistic เมื่อถูกจับเป็นนักโทษ

วิธีการฆ่าตัวตาย ลัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีในขณะเดียวกัน

3.3 การเสียระบบทางสังคมกับการฆ่าตัวตาย (Social Disorganization and Suicide)

ผลจากการเปลี่ยนแปลงในทั่วโลกที่ 3.2 ได้ยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติ ด่างๆ ของสังคม บางกรณีมีการเปลี่ยนในบางมิติ บางกรณีอาจเปลี่ยนทุกมิติ ซึ่งการเปลี่ยนจะเป็นอย่างใด แต่ผลที่เกิดตามมามีทั้งที่เป็นประโยชน์และที่เป็นโทษ ในรูปของการเสียระบบทางสังคมที่บังพลังให้เกิดปัญหาด่างๆ ตามมา ดังเช่น การฆ่าตัวตาย ดังพบได้จาก ทฤษฎีอโนมี (Anomie Theory) ของเดอร์คิล์ม (Emile Durkheim) และทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่ (Structural and Functional Theory) และปัญหามีมากในช่วงหรือระยะของสังคมเปลี่ยนผ่าน (Transitional Society) ที่เกิดปารากูยการณ์ทวิมาตรฐาน (double standards) หรือมากกว่าในรูปของพหุมาตรฐาน (Plural standards) ความขัดแย้ง (Conflict) จักนำไปสู่สภาวะอ่อนเมี้ยหรือไร้บรรทัดฐาน (normlessness) ในท้ายที่สุด

3.4 การเบี่ยงเบนทางสังคมกับการฆ่าตัวตาย "การฆ่าตัวตาย" ตามความคิดของนักวัสดุวิสัย (Objectivists) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม (non conformist) หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant behavior) ชนิดหนึ่ง ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเบี่ยงเบนมีหลายทฤษฎี เช่น

- ทฤษฎีตึงเครียด (Strain Theory)
- ทฤษฎีขัดแย้ง (Conflict Theory)
- ทฤษฎีติดตรา (Labelling Theory)
- ทฤษฎีอโนมี (Anomie Theory)
- ทฤษฎีอนุวัฒนธรรม (Subculture Theory)
- ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism)

ทฤษฎีตึงเครียด (Strain Theory) กับการฆ่าตัวตาย (Suicide) "ไม่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ (economic success) อันเป็นค่านิยมทางวัฒนธรรม (cultural value) เพราะเป็นผู้ด้อยโอกาสที่เกิดจากสังคม (institutionalized means) ไม่เอื้ออำนวยฝ่ายไปสู่การฆ่าตัวตาย"

ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเมอร์ตัน (Theory of Deviant Behavior by Robert K. Merton) กับการฆ่าตัวตาย (Suicide)

แบบการปรับตัว (Mode of Adaptation)	จุดมุ่งหวัง ในชีวิต	วิธีการสถาบัน ที่ส่งมอบ ความต้องการ
Ritualism (เข้าร่วมเป็นบิ๊บ, เทราตร์)	ignored (ไม่สนใจ)	accepted (ยอมรับ)
Retreatism (บ่อนแพ้หรือหนีโลก)	rejected (ปฏิเสธ)	rejected (ปฏิเสธ)

พฤติกรรมเดรัครองมีโอกาสฆ่าตัวตายมากในสังคมที่เกิดสภาวะอินเมืองหรือการไร้บรรทัดฐานทางสังคม

พฤติกรรมหนีโลก (ของความเป็นจริง) มักแก้ปัญหาความไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยการเสพยา เส้นการพนัน โรคจิต โรคประสาทที่ร้ายแรง ก็คือ การจบชีวิตตนเอง

ทฤษฎีขัดแย้งกับการฝ่าด้วย ผู้ที่ปรับตัวเข้ากับความขัดแย้งไม่ได้หรือ ผู้ที่สูญเสียพ่ายแพ้ มีแนวโน้มฝ่าด้วย

ทฤษฎีตราหนานಪ (Labelling Theory or Stigma Theory) กับการฝ่าด้วย ผู้ที่ประสบความพ่ายแพ้ ได้รับการติดตรา "นี้แพ้" จึงฝ่าด้วย เช่น "การทำอาชญาคิริ" หุ่ง "หม้าย" ต้องใจดีเข้ากองไฟด้วยความสามี ใน "พิธีสด"

"ร้อยมลกิน" ที่เกิดจากการทำลายพรหมณ์jaray ส่งผลให้หุ่งที่ถูกขึ้นใจ ฝ่าด้วย การเป็นโรคที่สังคมรังเกียจ ได้รับการติดตราไปสู่การฝ่าด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) กับการฝ่าด้วยเป็นหัวสาเหตุ และการเรียนรู้ วิธีการฝ่าด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสัมพันธ์ที่แตกต่าง (Differential Association Theory) จาก การเข้าไปสัมพันธ์กับกลุ่มสังคม ที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการจนชีวิตคนเอง เช่น กรณี พีเพลล เทมเป็ล (People Temple) เมืองโจนส์ ทาวน์ ประเทศกาตารา และกรณีอินเดีย เช่น การฝ่าด้วยเพื่อไปปลุวรรณ์ ก่อนที่โอลจะแยกหรือถึงการลอบ sátana

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดจากทฤษฎีแรงเสริมที่แตกต่าง (Differential Reinforcement Theory) โดยเฉพาะแรงเสริมที่เกี่ยวข้องกับการให้รางวัล (reward) หรือการลงโทษ (punishment) ที่นำไปสู่การฝ่าด้วย รวมถึงการเรียนรู้ตามแนวความคิดของโคลเอน อันได้แก่ ทฤษฎีอนุวัฒนธรรม (Sub-cultural Theory of Deviance by Cohen)

เงื่อนไขความชรัมชาติ กับการฝ่าด้วย ได้แก่ (1) การเมชัญกับปัญหาอุปชีวิทยาที่ ก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ นำไปสู่การฝ่าด้วย โดยเฉพาะโรคที่เรื้อรัง เช่น เอ็คซ์ มะเร็ง หรือ โรคที่ต้องทนทุกข์ทรมาน ที่นำไปสู่การเรียกร้องสิทธิในการตาย ก่อนวาระ เช่น "นิทรรโนราชา" "มะเร็ง" ฯลฯ นอกจากการจะชีวิตในรูปของอัคคีนิماتกรรมแล้ว ยังมีผลต่อการฝ่าผู้อื่น ตายแล้วฝ่าด้วยความอึดด้วย ดังเช่น Mercy Killing (2) ปัจจัยทางกฎหมายศาสตร์ กับการฝ่าด้วย มนุษย์มีความต้องการ(needs) ในรูปของความโกรธเป็นพื้นฐาน จึงกล้าอยู่กับสภาพ กฎหมายศาสตร์ที่พร้อมจะข้อความจากภัยชรัมชาติ จึงจัดเป็นการฝ่าด้วยแบบหนึ่ง เช่น การไม่เกรงกลัวภัยจากคืนในรูปของ "ชราณสูบ" ภัยจากน้ำในรูปของ "สีนามิ" ภัยจากลมในรูปของ "พายุและอุบัติ" ภัยจากไฟในรูปของ "ภูเขาไฟระเบิด" (3) ปัจจัยเกี่ยวกับประชากร กับการฝ่าด้วย หากการเพิ่มขึ้นของประชากร โลกเป็นไปแบบที่อนาคตมนุษย์ที่อาศัยบนพื้นที่ภาพต้องยืนให้ต้านกัน ก่อนถึงสภาพดังกล่าวอาจมีวิธีการจัดการเกี่ยวกับมนุษย์บางอย่างในรูปของการจบชีวิต คนเอง เพื่อเกิดสมดุล (ระหว่างเด็ก หญิงสาว และคนชรา) ตามที่สังคมกำหนด ดังที่มีการ

แหล่งของจากจินดานการของภาคยนตร์เรื่องหนึ่ง ที่กำหนดให้บุคคลในสังคมที่อายุครบเกณฑ์กำหนด ต้องเดินทางไปสู่การจบชีวิตตนเอง หรือก่อนที่จะเข้าสู่สภาพการขาดสมดุลระหว่างมนุษย์กับโลก อาจมีการขัดแย้งแบ่งธิรพยากรโลก ในรูปของสังคมโลก ครั้งที่มีการฆ่าอาวุธที่ไว้ขอนเขามาใช้ ดังเช่น อาวุธนิวเคลียร์ ที่จัดเป็นการฆ่าด้วยแบบหมู่ (mass suicide) ของมนุษยชาติ

4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าด้วย และการฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าด้วย มีทั้ง “การล้อมครอบก่อนวันหาย” และ

“วันหายล้อมครอบ”

“แบบเฉพาะหน้า” หรือ

แบบรวมถ้วนทั่ว ที่เรียกว่าเป็นอย่างอื่นว่า วิศวกรรมทางสังคม หรือ แผนแม่บทหรือแบบการวางแผนล่วงหน้า

การป้องกัน ได้แก่ การให้การศึกษา การใช้ศาสนา การเรียนรู้ทางสังคมหรือสังคมกรณี การสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

การแก้ไข กระบวนการตรวจสอบสาเหตุเปลี่ยนแปลงสาเหตุ ขัดสาเหตุและหล่อหลอมมิตร化หรือสหจิต

ทั้งการป้องกันและแก้ไข ต้องนำกลไกต่างๆ มาประยุกต์ใช้ ดังเช่น จากแนวความคิดของ พอลสตี ไซต์ (Paul Sites) อันได้แก่กลไกทางวัฒนธรรม และเปลี่ยน กฎระเบียบ กลอุบาย กลไกบังคับ รวมถึง และถอนตัว เป็นต้น (ดูรายละเอียดใน SO 265 ปัญหาสังคม ประจำปี)

ทฤษฎีอิริยสัจ 4 ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการที่ประกอบด้วย ทุกชี สมุทัย นิรช และมนรรค ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นทฤษฎีหนึ่งที่สามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาการฆ่าด้วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดูตอนที่ 1 บทที่ 2 แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา ใน SO 265 ปัญหาสังคมประจำปี)

สำหรับแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าด้วยเป็นรายกรณีหรือในแต่ละสถานการณ์ รวมถึง การฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าด้วย

ขอให้ย้อนกลับไปพินิจศึกษา ประเด็นที่ 2 ของเรื่องนี้ที่เกี่ยวกับทฤษฎีการฆ่าด้วย และประเด็นที่ 3 ของเรื่องนี้ที่เกี่ยวกับสาเหตุของ การฆ่าด้วย นับถึงแต่สาเหตุจากภัยภาพ และจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี การเข้าระบบทางสังคม การเมืองแบบ

ทางสังคม ฯลฯ กระบวนการตรวจสอบสาเหตุ เป็นแนวทางเบื้องต้นที่จัดให้ไปสู่กระบวนการแก้ไขและป้องกันปัญหาสืบต่อไป

การป้องกันการอัคคีนิภาคและการฆ่าผู้อื่นแล้วนำตัวตายตาม ยกกว่าการป้องกันการฆาตกรรม (murder) เพราะการจับชี้วิคตันเองเป็นการกระทำ โดยคนเองซึ่งเกิดได้ทุกเวลาทุกสถานที่ แต่เป็นที่สังเกตได้อย่างหนึ่ง ก็คือ “ความเหร้า”

นโยบายป้องกันการฆ่าตัวตาย โดย ซีเดน (Seiden, 1983) (1) กลไกป้องกันแบบคลินิก(เดอะ คลิน' โนเมด: The Clinical Model) เป็นศิลปะการให้การรักษาตัวบystander ทั้งปัจจุบัน และก่อนหน้า แพทย์สามารถฟื้นตัวตาย โดย เช่น “หน่วยสabyค์วนการฆ่าตัวตาย” ที่ให้บริการป้องกันโดยอาสาสมัครตลอดเวลา 24 ชั่วโมง (2) แบบลดความเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม (The Environment risk-reduction Model : ดิ เอ็นไวรอนเมนทอล ริสค์ ริดัคชัน โนเมด) ที่เนื้อความนัยต่อการฆ่าตัวตาย ทั้งที่เกี่ยวกับ เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงมาตรการเกี่ยวกับ อารมณ์ปัจจุบัน สะพาน อาคารสูง เป็นต้น (Ward กับพาก, 1994 หน้า 199 ถัดไป Seiden, 1983)

5. ปัญหานักลุ่มน้อย (Minority Problem)

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหานักลุ่มน้อย
2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎี
3. สาเหตุของปัญหานักลุ่มน้อย
4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหานักลุ่มน้อย

1. ลักษณะทั่วไปของปัญหานักลุ่มน้อย

1.1 ศัพท์คำว่า “Minority group” ในความหมายภาษาไทย ได้แก่ “ชนกลุ่มน้อย” “กลุ่มได้ครอบครอง” หรือ “ชนต่างด้วยเชื้อชาติ” ตรงกันข้ามกับคำว่า “Majority group” ในความหมายภาษาไทย คือ “ชน กลุ่มใหญ่” “กลุ่มครอบครอง” หรือ “กลุ่มอิทธิพล”

1.2 ชนกลุ่มน้อย จัดเป็นปัญหาสังคม ที่เรียกว่า “ปัญหานักลุ่มน้อย” (Minority Problem) ในระดับรัฐของเกือบทุกประเทศ โดยเฉพาะในสมัยปัจจุบัน ซึ่งจัดเป็นยุคโลกาภิวัฒน์ (Globalization) ที่ชนต่างด้วยเชื้อชาติ รวมมาสัมพันธ์กันโดยป้าย ทั้งนี้ ปัญหานักลุ่มน้อยจัดต่อต่างกันในแต่ละประเทศ แม้ประเทศหรือสังคมเดียวกัน ปัญหาย่อมแตกต่างกันตามเงื่อนไขของเวลา ชนกลุ่มน้อยเป็นปัญหาสังคม ทั้งระดับค่าก่อว่าชาติ ระดับชาติ และโลก การพินิจศึกษาปัญหาต้องเป็นไปในลักษณะของการกระทำการกระทำระหว่างกัน (Interaction process) ทั้งชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ เพราะเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน (reciprocity)

1.3 ปัญหานักลุ่มน้อยเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ปรากฏอยู่ทั่วไป ทั้งระดับสังคมต่างๆ ระดับชาติ และระดับโลก พนได้ทั้งในโลกตะวันออก และโลกตะวันตก ฉะนั้นทั่วโลกเพียงสาเหตุของปัญหาร่วมถึงความรุนแรง

1.4 ที่มาของปัญหานักลุ่มน้อยหรือชนกลุ่มน้อยในสังคม นักเก็บข้อมูล (1) การอพยพย้ายถิ่น รูปแบบต่างๆ (2) การสังคมที่มีการกวาดต้อนเชลยของคราม การหนีสองคราม (3) การค้าทาส ถ่าเมืองขึ้นหรือการถ่าอาณาจักร (4) ความขัดแย้งทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ศาสนา การศึกษา นั้นทนาการ การจัดตั้งชั้นทางสังคม (เป็นวรรณะฐานั้นๆ ชนชั้น) เรื่องชาติ เม่าพันธุ์ ฯลฯ (5) ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ ดังเช่น การอาชีพ (6) ความขัดแย้งทางอำนาจ (7) ปัจจัยสมมูลทางด้านต่างๆ

2. ความหมาย คำจำกัดความ ทฤษฎี ชนกลุ่มน้อยและปัญหานักลุ่มน้อย

2.1 "ชนกลุ่มน้อย" (ไม่น้อย หรือ ริที กรูฟ: Minority group) กลุ่มคน ซึ่งถูกกำหนดโดยขนาดหรือส่วนของประชากรว่า มีจำนวนน้อยกว่าประชากรส่วนใหญ่ กล่าวคือ เป็นกลุ่มป้อย ซึ่งมีแบบอย่างวัฒนธรรมย่อยอยู่ภายในสังคมใหญ่ ชนกลุ่มน้อยในสังคมต่างๆ มีเอกลักษณ์หรือพันธุ์ ภูกพันกันด้วย เรื่องชาติ สัญชาติ ศาสนา หรือลักษณะอื่นๆ ทางวัฒนธรรมที่เห็นขัดเจนว่าต่างไปจากชนส่วนใหญ่ของสังคม ในสังคมที่มีปัญหาเกี่ยวกับความสามัคันพันธ์ทางเรื่องชาติ มักพบว่า ชนกลุ่มน้อยคงอยู่ในฐานะที่ถูกเดิมดันท์และได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกับคนกลุ่มใหญ่" (ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา, 2524, หน้า 166) จากความหมายข้างต้นเน้นขั้นวน การขัดกัน และความไม่เท่าเทียมที่มีสาเหตุจากความเดียดฉันท์

2.2 หนังสือสารานุกรมของอังกฤษ "ชนกลุ่มน้อย หมายถึง กลุ่มคนที่มารอยู่รวมกัน โดยมีกฎมิหลังอันได้แก่ ประวัติความเป็นมา อันเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา ภาษา เรื่องชาติ ฯลฯ ที่เป็นอย่างเดียวกัน และมีความรู้สึกว่ากลุ่มนั้นมีความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ไปจากชนกลุ่มใหญ่" (อดุลย์ ตันประยูร 2526 หน้า 314 อ้างถึง เอ็นไซคlopedia Britannica: Encyclopedias Britannica 1964) เน้นกลุ่มคนที่มีกฎมิหลังต่างไปจากชนกลุ่มใหญ่

2.3 แฟร์ไซด์ (Henry P. Fairchild) ชนกลุ่มน้อย "เป็นกระบวนการที่ วัฒนธรรม ซึ่งแตกต่างกัน ได้มาร่วมกัน" (อดุลย์ ตันประยูร 2526 หน้า 314 อ้างถึง Fairchild)

2.4 ขัดกัน บุรุษพัฒน์ ชนกลุ่มน้อย หมายถึง "กลุ่มชนที่มีเรื่องชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อถือ แตกต่างไปจากชนส่วนใหญ่ของประเทศ" (อดุลย์ ตันประยูร 2526 อ้างถึง ขัดกัน บุรุษพัฒน์)

2.5 แคมมเมเยอร์ ริทเซอร์ และ เยต์แมน (Kammeyer, Ritzer, Yetman) สาเหตุของปัญหานักลุ่มน้อยเกิดจาก “เกณฑ์จากเชื้อชาติ (race) และเกี่ยวกับชาติพันธุ์ (ethnic) ได้นำไปใช้ในการจัดลำดับชั้นทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใช้เกณฑ์ ดังกล่าวก่อให้เกิด “ชนกลุ่มใหญ่” และ “ชนกลุ่มน้อย” สำหรับชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มได้ ครอบครอง เป็นกลุ่มที่ต้องเกียรติ...ต้องอ่อน懦ในสังคมมากได้รับการกีดกันในการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ...และได้รับการเลือกปฏิบัติจากชนกลุ่มใหญ่” (Kammeyer, กับพวก 1994, หน้า 281)

ดังนั้น ชนกลุ่มน้อยนอกเหนือจาก “จำนวน” และ “บังเกี้ยงข้อกับ “อำนาจเหนือ” ทั้งนี้ คุณภาพของประชากร หรือทรัพยากรมนุษย์จำนวนน้อยแต่มีคุณภาพมากก็ย่อมเป็นกลุ่ม ที่ เรียกว่า ชนกลุ่มใหญ่ ดังแคมมเมเยอร์กับพวก ได้อธิบายไว้ว่า “ด้วยประทีสัตถย์ในความสัมพันธ์ ระหว่างชนกลุ่มน้อยกับชนกลุ่มใหญ่ คือ “อำนาจ” (Power) อันเป็นความสามารถที่กลุ่มนี้จะ ได้รับการสนับสนุนในประโยชน์และเป้าหมายของกลุ่ม แม้แต่การเผชิญการต่อต้าน อำนาจ ดังกล่าวอาจขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร (ที่มากกว่า) อาวุธ เทคโนโลยี ทรัพย์สมบัติ การศึกษา หรือเศรษฐกิจ ของกลุ่มครอบครอง (dominant group) (Kammeyer, กับพวก 1994, หน้า 281-282)

จากความหมายของ “ชนกลุ่มน้อย” ดังกล่าว มักใช้ควบคู่กับคำที่คำว่า “ชนกลุ่มใหญ่” และทั้งสองกลุ่มอยู่ในสังคมเดียวกัน โดยเฉพาะสังคมชาติรัฐในปัจจุบัน ทั้งนี้ ที่มาของหัวข้อ ชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม และแม้แต่สังคมเดียวกัน เมื่อเวลา เปลี่ยนไปการดังกล่าวยอมแพ้ต่อความเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มดังกล่าว ได้แก่ การร่วมมือ การแข่งขัน การขัดแย้ง การปรับปรุง และการผสมกลมกลืนหรือการกัดเจ็บ ทั้งนี้ การกระทำระหว่างกันดังกล่าว เป็นไปในทุกมิติของสังคม ซึ่งมีทั้งที่ไม่เป็นปัญหาและที่ เป็นปัญหา ในบางมิติหรือทุกมิติ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐาน “ความแตกต่างกัน” ระหว่าง ชนกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มครอบครองหรือกลุ่มอิทธิพลกับชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มได้ครอบครองหรือชนต่าง วัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

- (1) ภูมิหลังในทุกมิติ ของทั้งสองฝ่ายที่ตัดบีด นำไปสู่สิ่งที่เรียกว่า ความแคดต่อต่างทาง วัฒนธรรม หรือวิภาคนาการทางวัฒนธรรม
- (2) วัฒนธรรม เทม่อน (1)
- (3) ความรู้สึกที่ไม่มีเหตุผล ในรูปแบบ
- (ก) อคติ (เพรจ' ชูติส : prejudice) และ

(๒) การเลือกที่รักมักกี่ขั้นหรือการเลือกปฏิบัติ (discrimination)

(๔) การเลือกปฏิบัติที่เกิดจากทัศนคติ

(๕) การเลือกปฏิบัติที่เกิดจากสภานัมถ่างๆ

สิ่งทั่งๆ ดังกล่าวโดยเฉพาะ (๓) (๔) (๕) เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหา ก่อให้เกิดรูปแบบของเชื้อชาติพันธุ์หรือชาติพันธุ์ สัมพันธ์แบบต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ และเงื่อนไขของมิติแห่งการกาลเวลา รวมถึง เงื่อนไขปัจจัยภายนอก อันได้แก่ สังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

รูปแบบของเชื้อชาติสัมพันธ์หรือชาติพันธ์ แบบต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการกระทำระหว่างกันทางสังคม (การร่วมมือ การแข่งขัน การขัดแย้ง การปรับปรุง และการกัดเจ็บ) อาทิเช่น การทำลายล้าง การขับไล่ การล่าออก (การแยกออก) การกดขี่บีบบังคับ กระบวนการผลักดันกลืน

การทำลายล้าง (ເອົກເຫຼວມເນີນ; Extermination) หรือ เyenokaize (Genocide) จัดเป็นการกระทำระหว่างกันทางสังคม ที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง โดยชนกลุ่มใหญ่กลุ่ม ครอบครองหรือกลุ่มอิทธิพล ปฏิเสธติ�ิการมีชีวิตอยู่ของกลุ่มคนที่มีอำนาจต่าหรือกลุ่มได้ครอบครองหรือชนกลุ่มน้อย (วิลเลียม โอ'ไบร恩 : William O'Brien) วิลเลียม โอ'ไบร恩 (William O'Brien) "yenokaize" ได้แก่ การปฏิบัติการทำลายล้างให้สิ้นซากหรือบางส่วน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาติประเทศ ชาติพันธ์ เชื้อชาติ หรือกลุ่มศาสนา" (Kammeyer, กับ พาก 1994, หน้า 306 อ้างถึง O'Brien 1968 หน้า 516)

yenokaize ในอดีต ได้แก่ ปราบปรามการณ์ ระหว่างปี ค.ศ. 1935 – 1945 นาซีท่านนำกลุ่มชาวเยิว และกลุ่มชนที่มิใช่ aryann (gon-Aryan) เช่น ยิปซี (Gypsies) มากกว่า 6 ล้าน คน "ประเทศเลิกๆ ในทวีปแอฟริกา ชื่อว่า บูรา" ตี (Burundi) กลุ่มอิทธิพล ตุตซี (Tutsi) มีประชากร 15% ทำชุมชนกลุ่มต้อยอิทธิพล ชูตู (Hutu) มีประชากรร้อยละ 85% ถึง 100,000 คน" (อ่านรายละเอียดใน (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 309-310 อ้างถึง Le marchand 1975) ในระยะ แรกของการบุกเบิกโลกใหม่ในเมริกาเหนือ ผู้อพยพพิวิ化ไว้ได้ทำการชนชาติ อินเดียนแดง ล้มตายเป็นจำนวนมากถึงกับมีทัศนคติกับอินเดียนแดงว่า "อินเดียนแดงที่ดีคือ อินเดียนแดงที่ตายแล้ว" นอกจากนี้ยังพบการชนชาติเมาร์ (Maori) ในนิวซีแลนด์ ทั่วเมเนีย พระสงฆ์ที่มหาวิทยาลัย "ลามันกา" อินเดียถูกชนชาติตะวันออกที่เป็นอาณาจักรของอังกฤษ ฯลฯ การดังกล่าวเพื่อให้เหลือชาติพันธ์เดียว

การขับไล่ (อิคสพัล' ชัน: Expulsion) มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการทำลายล้าง "เป็นการจัดซักกลุ่มน้อยออกจากพื้นที่ ครอบครองของกลุ่มอิทธิพล" การขับไล่จำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ "การขับไล่โดยตรง กับ การขับไล่ทางอ้อม" (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 308 อ้างถึง Simpson and Yinger 1985 หน้า 19-20) การขับไล่โดยตรงเป็นการใช้อำนาจรัฐ เช่น พระอำนาจทางทหาร หรือ ตำรวจ ดังตัวอย่าง ประเทศสหรัฐฯ ช่วงคราวรัฐที่ 19 ขับไล่ คนเมริกันเชื้อสายอินเดียน ข้ายึดจากตะวันออกของแม่น้ำมิชิชิบิบี ระหว่างสงครามโลก ครั้งที่ 2 พลเมืองเมริกันเชื้อสายญี่ปุ่น ถูกบังคับให้พยพบ้านในค่ายกักกัน

สำหรับการขับไล่ทางอ้อม เป็นการบีบบังคับด้วยวิธีการต่างๆ ที่ทำให้ถูเหมือนว่า เป็นไปโดยสมัครใจของผู้อพยพ เช่น ผู้บังคับหัวคนาเริสท์นิการาไปรุดดอนเพนท์ เป็นพากแรกที่ถูกบีบให้พยพบ้านไปอาศัยในอาณานิคมเมริกัน ชาวเชื้อสายเมืองนี้บังคับห้ามทางตรงและทางอ้อม ให้ลี้ภัยถึงถิ่นฐานบ้านเรือน ในบุคคลเดียวหรือกรณีสภาพไฟเว็บตัวสัตว์ มีอำนาจเหนือบุคคล ตะวันออก ได้มีบังคับให้บ้านพันพยพลี้ภัย (refuge) ไปบังประจำอื่น ฯลฯ

การไล่ออก (เอกสกูล' ชัน: Exclusion) หรือการแยกออก "เป็นความคิดที่เกิดจาก นโยบายปฏิเสธการยอมรับกลุ่มที่มีพันธุกรรมต่างกัน" การกระทำอาจออกมากในรูปของ การกำหนดจำนวนผู้อพยพข้ามชาติจากประเทศต่างๆ สำหรับในบางประเทศ อาจไม่ได้วันส่วน แบ่ง (โคว'ทะ: quota เลย ดังเช่น นโยบายของสวีเดน ในปี ค.ศ. 1917 บังคับใช้ปี ค.ศ. 1924 และยกเลิกในปี ปี ค.ศ. 1965" (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 313) การกดซี่บังคับ (อะ เพรา'ชัน: Oppression) แตกต่างไปจาก การทำลายล้าง การขับไล่และการไล่ออก คือ "เป็น ระบบที่ยอมรับ (การมีอยู่ของ) ชนกลุ่มน้อย แต่ใช้ชนกลุ่มน้อยเป็นข้า (ทาส) และกำหนด ตำแหน่งสังคมให้อยู่ในระดับต่ำ จำกัด ลิทธิที่พึงมีพึงได้" (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 312) เป็นระบบของความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ดังเช่น สังคมทาส (Slavery) แรงงานทาส จัดเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่นำไปใช้ประโยชน์ในสังคม ดังเช่น สังคมทาส ในสังคมเมริกัน สังคมทาสได้ ยกเลิกไปแล้วตามกฎหมาย แต่การเอาเบร์ยัน กินแวง ฉกประไบชันก็ยังคงมีอยู่ ซึ่งพนได้จาก คุณขาวเอาเบร์ยันค่า หรือกรณีการใช้แรงงาน ใน รูป แนวของ การกำหนดหรือให้ค่าจ้างที่ ที่ปรากฏโดยทั่วไปในประเทศไทยต่างของสังคมโลกที่สาม ด้วยย่าง การกดซี่บังคับ ได้แก่ "ลัทธิ หรือระบบ อะพาร์ทהיท (Apartheid) ในแอฟริกาใต้ ซึ่ง เป็นการแบ่งผิวหรือการแบ่งแยกชนชาติ จัดเป็นการพัฒนาแบบแบ่งแยก (separate development)" (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 312) หรือเป็นการแบ่งแยกแล้วปกครอง (deviled and rule) ซึ่งระบบดังกล่าวทำให้คุณขาวมี อำนาจ (ทุกด้าน) เหนือคนค่าและรวยสูงในทรัพยากรถึงร้อยละ 85 ที่เหลือร้อยละ 15 แห่ง

ความต้องการส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งเป็นคนที่มากกว่า 2 ใน 3 ของประชากรทั้งหมด (69%) (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 312)

กระบวนการผสมกลมกลืน (อะซิเมลเลชัน: Assimilation) หรือกระบวนการนำเข้าและทำให้เหมือนหรือคล้ายกัน หรือกระบวนการย้อมและดูดซึม เป็นกระบวนการที่ชนกลุ่มใหญ่ สมองคิดน์ต่อชนกลุ่มน้อยด้วยการเสาะหาวิธีการ ทำให้เหมือนกัน โดยการดูดซึมให้เกิดการบูรณาการกลุ่มที่ต่างกันเข้าด้วยกัน ให้เข้ากันได้กับวัฒนธรรมหลักของสังคม การดังกล่าวจึงเป็นการทำให้สังคมเป็นหนึ่งเดียว (Homogeneous society)

ในสังคมอเมริกันกระบวนการผสมกลมกลืนมี 2 แนวความคิด คือ (1) การปรับตัวให้เข้ากันได้กับวัฒนธรรมอเมริกัน (แองโกล คัมฟอร์มิท: Anglo-conformity) (2) การผสมผสานของชนชาติและวัฒนธรรม (เมลติ้ง พอยท์: Melting Pot) ต่างๆ เข้าด้วยกัน

จาก (1) การปรับตัวให้เข้ากันได้กับวัฒนธรรมอเมริกัน หรือการปรับตัวให้เข้ากับชนกลุ่มใหญ่ (Anglo-conformity) ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ว่า “ชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยทึ่งวัฒนธรรมเดิม และยอมรับวัฒนธรรมชนกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มครอบครอง” (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 313 อ้างถึง Cole and Cole 1954) ซึ่งอาจเป็นสูตรได้ดังนี้

$$A+B+C = A \quad \text{ทั้งนี้ } A \text{ คือ } \text{ชนกลุ่มใหญ่}$$

หรือกลุ่มครอบครอง ส่วน B และ C คือชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มได้ครอบครอง ที่จัดตั้งขึ้นรับวัฒนธรรมของกลุ่มครอบครอง หากต้องการได้วิธีการปฏิบัติจากสังคม เลิกเช่น ก่อตุ้นครอบครอง(Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 313 อ้างถึง Newman 1973 หน้า 53) นโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นในสังคม แต่ขณะเดียวกันเป็นการแทรกแซงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย

จาก (2) การผสมผสานชาติพันธุ์และวัฒนธรรม (The Melting Pot) คือ (1) แยกเป้าหมายสูงสุดของการห้อมล้อมวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ไม่เน้นความแตกต่างของชาติพันธุ์ ซึ่งแตกต่างไปจากการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของกลุ่มครอบครองนั่นคือ การผสมผสานชาติพันธุ์หรือการหลอมเข้าด้วยกันของวัฒนธรรม อาจเป็นสูตรได้ ดังนี้

$A+B+C = D$ ก่อตัวคือ A B และ C เป็นวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่ “ต่างกันมารวมเข้าด้วยกัน” (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 308 อ้างถึง Newman 1973 หน้า 63) ตั้งนี้ เมลติ้ง พอยท์ จึงเรียกว่า “จับฉ่าย” โดยแต่ละชาติพันธุ์หรือแต่ละวัฒนธรรมที่มาร่วมกันเข้าด้วยกันสร้างวัฒนธรรมที่มีประกายเจิดจรัส มาก่อนของความต้องการของสังคมนั้นๆ อันได้แก่วัฒนธรรม D (ดี) นั่นเอง

กระบวนการผสมกลมกลืน (Assimilation) ตามแนวความคิดของ มิลตัน กอร์ดอน (1964) ท่านผู้นี้เห็นว่า กระบวนการผสมกลมกลืนไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว โดยๆ แต่มีกระบวนการที่เข้ามาเกี่ยวข้องที่สำคัญ 2 กระบวนการ คือ (1) กระบวนการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (คลาสโซะเร็ล อะชิมมิเลชัน:Cultural Assimilation) หรือ กระบวนการปรับแบบแผนวัฒนธรรม (อะคัลทิวเรชัน:Acculturation) และ (2) กระบวนการผสมกลมกลืน ทางโครงสร้าง (สหัศิชาร์ล อะชิมมิเลชัน:Structural Acculturation) (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 314 อ้างถึง Milton Gordon, 1964)

กระบวนการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมหรือ (1) เป็นกระบวนการที่ชนกลุ่มน้อยยอมรับวัฒนธรรมของกลุ่มครอบครองแล้วในทุกด้าน โดยเฉพาะค่านิยม ความเชื่อ ภาษา และ พฤติกรรมต่างๆ แต่ชนกลุ่มน้อยจำนวนมากยังไม่สามารถมีส่วนร่วมทางสังคมในมิติต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของ (2) กระบวนการผสมกลมกลืนทางโครงสร้างที่ จัดต้องทำหน้าที่ไปพร้อมกันกับ (1) ซึ่งกระบวนการตาม (2) เกิดขึ้นดังแต่ละกระบวนการตาม (2) มี 2 ขั้น คือ ก.กระบวนการผสมกลมกลืนทางโครงสร้างขั้นปฐมภูมิ ได้แก่ การที่คนต่างชาติพันธุ์ มีการกระทำการระหว่างกัน และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ในมิติต่างๆ ของสังคม (รวมถึงมีตรากฎ การสมรส) แบบไม่เป็นทางการ กระบวนการตั้งกล้าวชนต่างชาติพันธุ์ จักมีศักยภาพแตกต่างกัน (อ่านรายละเอียดใน Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 314) (ข) กระบวนการผสมกลมกลืนทางโครงสร้างขั้นทุติยภูมิ เป็นการประسانเข้าด้วยกันของชนต่างชาติพันธุ์ แบบไม่เป็นทางการเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา องค์กรทางการเมือง เพื่อนบ้าน การสาธารณูปโภค ทุษฎี พหุนิยมหรือทวินิยม (พูล' เรลลิติซึม:Pluralism) เป็นทฤษฎีที่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งมีความคิดตรงกันข้ามกับการแบ่งแยก (เซฟพะเร' ทิซึม:Separatism) เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อว่า “วัฒนธรรมที่แตกต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้ (coexist)” ซึ่งนิวแมน (Newman, 1973) ให้สูตรไว้ว่า $A+B+C = A+B+C$ ทั้งนี้ A B และ C ได้แก่ ชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อยู่ร่วมกับสังคม ผลของการรวมกันดังกล่าว = $A+B+C$ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ยังคงรักษาวัฒนธรรมของตนเช่นที่เคยเป็นตลอดเวลา” (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 315 อ้างถึง Newman, 1973 หน้า 67) กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อยู่ร่วมกันตาม ทฤษฎีพหุนิยม “ต้องใช้ความอดกลั้นในการกระทำการระหว่างกัน ทางสังคม เพื่อความแตกต่าง

ทางวัฒนธรรม แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้ (coexist) ภายในประเทศเดียวกันที่มีลักษณะทางการเมืองและเศรษฐกิจเป็นแบบเดียวกัน ดังพื้นที่จากสังคมอเมริกัน ที่มีอาณาที่ 1,200 ควาเมื่อ ซึ่งสมาชิกของศาสนาครุณั่งๆ ดังกล่าวส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในชีวิตทางการเมือง และวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจของประเทศร่วมกัน

อย่างไรก็ตามมีกลุ่มนั่งๆ จำนวนหนึ่ง ยังคงไว้ซึ่งความเชื่อและวิถีชีวิตแบบตั้งเดินของชาติพันธ์ และหรือศาสนา โดยไม่เข้าร่วมสังคมทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็น "การแยกออก" หรือการแบ่งแยก (Separatism)

การแบ่งแยกหรือการแยกออก (เซฟเพร์ ทีชีม: Separatism)

กลุ่มชาติพันธ์ที่พยายามรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ กลุ่มชาติพันธ์นี้พยายามดำเนินชีวิต แบบตั้งเดินของเชื้อชาติ ศาสนา โดยไม่เข้ามีส่วนร่วมทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยพยายามคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของกลุ่มตน การดังกล่าวจัดเป็น การรักษาไว้ซึ่งสิ่งที่สังคมหลักเรียกวัฒนธรรมในกลุ่มบ่อยว่า "อนุวัฒนธรรม" (subculture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของ "อนุสังคม" (subsocieties) ด้วยกลุ่มที่เข้าร่วงไว้ซึ่งอนุวัฒนธรรม ในสังคมอเมริกัน ได้แก่ อามิลช (Amish) อัคเตอร์ริท (Hutterites) และชาชิดิค ไฮส (Hasidic Jews) เป็นต้น กลุ่มดังกล่าวพยายามรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยพยายามรักษาไว้ทั้งทางสังคม และสภาพภูมิศาสตร์ โดยแยกอยู่เป็นสัดส่วนในสังคมที่เข้าเป็นพอดเมือง ปฏิกริยาของชนกลุ่มน้อยที่มีต่อกลุ่มครอบครอง (หรือกลุ่มอิทธิพล หรือชนกลุ่มใหญ่) มีหลายรูปแบบ อาทิเช่น การยอมรับและการนิ่งเฉย การต่อต้านและการเมืองขุนนำ การหนีหรือการหลีกเดี่ยง บัญชาและการถอนดัว

การยอมรับ (แอคเชพ'เทินซ: Acceptance) และการนิ่งเฉย (แอค' ควิอสเซนซ: Acquiescence) (ยอมบ่อน ยอมรับในใจ) เป็นปฏิกริยาของชนกลุ่มน้อย "ยอมรับสถานภาพค่า กว่าความที่ชนกลุ่มใหญ่กำหนด" หรือยอมให้ชนกลุ่มใหญ่มีอำนาจเหนือการยอมรับในใจหรือ การยอมรับหรือการนิ่งเฉย บางครั้งเป็นสิ่งจำเป็นต้องการทำเพื่อความอยู่รอดในสังคม เป็นปฏิกริยาที่เป็นหัวใจและต่อการยอมรับ และไม่แสดงการต่อต้าน "ดังปรากฏการณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาทางตอนใต้ การจัดสำคัญชั้นทางสังคมให้กับคนแอฟริกันอเมริกัน คล้ายกับระบบวรรณะ คือ "คนดีอยู่กับดีอยู่ในฐานะผู้รับใช้คน ขาว" แม้ในยุค 1960-1970 คำว่าผิวขาวยังใช้อำนาจมากให้กับคนผิวดำ แม้ว่า คนดำจะเป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาเอกทางพิสิกซ์กิดาม" (Kammeyer, กับพาก 1994) การยอมรับยังมีรูปแบบอื่นๆ เช่น การยอมรับการถูกผลักดันทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม

การต่อต้าน (Resistance) และการเมืองหน้า (คอนฟรอเมทชัน:Confrontation) ปฏิกริยาการต่อต้านของชนกลุ่มน้อยที่มีต่อชนกลุ่มหาดใหญ่ เป็นปฏิกริยาไม่ยอมรับสถานภาพต่างๆ ที่ชนกลุ่มหาดใหญ่กำหนดให้ มีหลายรูปแบบ เช่น “การรวมตัวกันเพื่อต่อต้าน (boycotts) การประท้วง (strikes) การกระทำที่ข้อบังคับด้วยกฎหมาย (legal action) กิจกรรมทางการเมือง (political activities) การใช้ผู้ชุมนุมประท้วงแบบไม่รุนแรง (nonviolent mass protest) รวมถึงการใช้วิธีรุนแรงแบบต่างๆ” (Kammeyer กับพาก 1994, หน้า 317) ส่วนชนกลุ่มหาดใหญ่ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อคงไว้ซึ่งสถานภาพเดิม (status quo) คือการมีอำนาจเหนือชนกลุ่มน้อย ทุกวิธีไม่ว่าแม้แต่วิธีการฆาตกรรม (murder) ลงประหารทัณฑ์ (lynching) ลัทธิการก่อการร้าย (terrorism) การรังควานจูงใจ (harassment) การดังกล่าวบังผลให้ชนกลุ่มน้อยชาวเมริกัน แอฟริกัน (African Americans) ต้องต่อสู้กับการเลือกที่รักมักที่ซั่ง การแบ่งแยกจากชนบนธรรมเนียม การจัดลำดับชั้นที่เสมือนกับระบบวรรณะ (caste system) เป็นระบบทะเวลารายงาน

“การต่อต้าน กล่างศตวรรษที่ 20 (ค.ศ. 1950) และ ค.ศ. 1960 เช่นในรัฐబอมิ่งแคนาดา-บามา ตลอดช่วงศตวรรษที่ 20 คนผิวค่าประท้วงโดยใช้ขบวนการทางกฎหมาย เพื่อให้ได้รับสิทธิ์ที่ตึกว่า หรือสถานภาพที่ตึกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งขบวนการเพื่อสิทธิมนุษยชน (Civil Rights Movement) ผลการดำเนินการของคนผิวค่าดังกล่าว ทำให้ชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ในอเมริกานำไปใช้ เช่น คนอเมริกันเชื้อสายอินเดียน คนอเมริกันเชื้อสายอิตาเลียน สำหรับคนอเมริกันเชื้อสายเม็กซิโกและกลุ่ม อิสแปน นิค ที่มีวัฒนธรรมภาษาสเปนเป็นกลุ่มคนที่มีประชากรมากถึง 22 ล้านคน จึงมีบทบาททางการเมือง โดยเฉพาะในการออกเสียงเลือกตั้ง (Voting) ในรัฐแคลิฟอร์เนีย นิวยอร์ก เท็กซัสและฟลอริดา ซึ่งจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น คาดว่า จักมีอิทธิพลเพิ่มมากยิ่งขึ้นในอนาคต” (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน (Kammeyer, กับพาก 1994, หน้า 319 และ Gonzalez 1991) “การหนีหรือการหลีกเลี่ยงปัญหา (อะวอยด์ เดินชา:Avoidance) และการถอนตัว (วิช-ตรอเอล:Withdrawal) จัดเป็นปฏิกริยาของชนกลุ่มน้อยที่มีลักษณะหันไม่ยอมรับและไม่ต่อต้าน โดยมุ่งแยกตนไปจากชนกลุ่มหาดใหญ่ โดยดิบต่อน้อยที่สุด การดังกล่าวบังผลให้ชนกลุ่มหาดใหญ่ก้าวท้ายแทรกแซงวัฒนธรรมได้ยาก จึงเป็นเสมือนໄลกานังให้ชนกลุ่มน้อยที่เก็บกันอดีตและการเลือกที่รักมักที่ซั่ง ทำให้ชนกลุ่มน้อยรักษาวัฒนธรรมเฉพาะตนไว้ได้ ดังตัวอย่างชนกลุ่มน้อยในสหราชอาณาจักรที่ใช้วิธีการนี้ คือ (1) ชาวไอริช (Irish) ที่อพยพเข้าสหราชอาณาจักรระหว่างศตวรรษที่ 19 ซึ่งนับถือศาสนาคริสต์ศาสนิกหลีกเลี่ยงชาวเมริกันที่นับถือโปรเตสแตนท์ โดยการใช้วิธีการสร้างสังคมในลังคอม คือใช้ใบสั่ง โรมันคาಥอลิก

เป็นศูนย์กลางของระบบ สถาบันต่างๆ ตามวัฒนธรรมของชาวีอิหริข อาทิเช่น โรงเรียน, โรงพยาบาล สถานเดี่ยงดูเด็ก สถานที่ดูแลคนตาบอด คนบ้า เด็กกำพร้า บ้านพักคนชรา การต่างๆ เป็นทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมคนเมริคันเชื้อสายอิหริขให้มีความเข้มแข็งและสร้างไว้ซึ่งเอกภาพลักษณะเด่นเฉพาะของตน รูปแบบของการหนีหรือการเดี่ยงปัญหาแบบสุดโต่ง ได้แก่ ลักษณะการแยกตัวอยู่ต่างหาก (Separatism) เป็นวิธีการที่ติดต่อกันชนกถุ่มใหญ่เท่าที่จำเป็น ซึ่งมักนำไปสู่ความขัดแย้งกับชนกถุ่มใหญ่ ดังปรากฏในประเทศที่อยู่ในยุโรปตะวันออก เช่น (1) เชคโกสโลวาเกีย (Czechoslovakia) (2) ยูโกสลาเวีย (Yugoslavia) ทั้ง 2 ประเทศจะมีที่อยู่ในปกครองของสหภาพโซเวียต (Soviet Union) ภายใต้การจัดตั้งกรุงรัฐเมืองเบลgrade ซึ่งมักถูกมองว่าเป็นประเทศที่ถูกต้อง แต่ไม่สามารถสร้างบูรณาการรวมหมู่บ้านได้ เมื่อจากได้รับแรงกดดันเกี่ยวกับ "ความเป็นอิสระและเสรีภาพของชาติพันธ์" สำหรับในประเทศสหราชอาณาจักร "การแยกตัว" ของชนกถุ่มน้อยเป็นประเด็นที่ถูกเดิม และมีข้อเสนอจำนวนมาก (Kammeyer, กับพาก 1994)

3. สาเหตุของปัญหาชนกถุ่มน้อย

".... ในสังคมที่มีปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ มักพบว่าชนกถุ่มน้อยถูกอยู่ในฐานะที่ถูกเดิมดัน และได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกับชนกถุ่มใหญ่" (พจนานุกรมตัพพ์ สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524, หน้า 116)

ความไม่สงบกับพวก ก่อตัวถึงสาเหตุของชนกถุ่มน้อยไว้ว่า "การจัดลำดับชั้นทางสังคมที่ใช้เกณฑ์จากเชื้อชาติและเกี่ยวกับชาติพันธ์ ก่อให้เกิด "ชนกถุ่มใหญ่" กับ "ชนกถุ่มน้อย" ซึ่งชนกถุ่มน้อยถูกกลุ่มได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกับชนกถุ่มใหญ่... ต้องอ่านใจในสังคม มักได้รับการถูกกันในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และได้รับการเลือกปฏิบัติจากชนกถุ่มใหญ่..." (kammeyer, กับพาก 1994 หน้า 281) ความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความแตกต่างทางเชื้อชาติและชาติพันธ์ นำไปสู่การปฏิบัติต่อคนที่ไม่เสมอภาค และเป็นแบบการรังเกียจเดิมดัน โดยทั่วไปเป็นการปฏิบัติของชนกถุ่มใหญ่ที่กระทำต่อชนกถุ่มน้อยในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำลายถัง การไล่หรือแยกออก การกดซึ่งบังคับ การปรับปรุงเข้าหากันและการลงโทษกลุ่มน้อย เป็นต้น

การกระทำของชนกถุ่มใหญ่ ส่งผลให้ชนกถุ่มน้อยมีปฏิกริยาต่างๆ ดังเช่น การยอมรับรูปแบบต่างๆ และการต่อต้านรูปแบบต่างๆ รวมถึงการหนีหรือการหลีกเลี่ยงปัญหาปัญหาชนกถุ่มน้อยเป็นการกระทำระหว่างกันของทั้ง ชนกถุ่มน้อยและชนกถุ่มใหญ่ ส่วนฝ่ายใดกระทำก่อนหลัง

ขึ้นอยู่กับสภาวะของแต่ละสังคมที่ต่างกัน แม้สังคมเดียวกันเมื่อเวลาเปลี่ยนไป ปัจจัยบัญชาเปลี่ยนแตกต่างตามไปด้วย ดังพจน์ได้จาก

3.1 บัญชาชนกลุ่มน้อยในแต่ละสังคมแตกต่างกัน ดังเช่น

สหรัฐอเมริกา ล้วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการเหยียดผิว ที่คนผิวขาวมีต่อชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันและเชื้อสายอินเดี้ย และการที่คนผิวขาวอพยพเข้าไปในทวีปอเมริกา นำอินเดียน-แดงถึงกับมีคำกล่าวที่ว่า “อินเดียนแดงที่ดี คือ อินเดียนแดงที่ตายแล้ว” (The only good Indian is the dead Indian)

ประเทศไทยเปรียบเสมือนเป็นผู้นำ ทำการชนชาตชนกลุ่มน้อยชาวบ้านและชนกลุ่มที่มิใช่ชาวบ้าน เช่น อิปซี ระหว่างปี ก.ศ. 1935-1945 มากกว่า 6 ล้านคน

ประเทศไทย ตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย ดูดซึมประชากรร้อยละ 15 เป็นกลุ่มอิทธิพล (ชนกลุ่มใหญ่) ทำการชนชาตชนกลุ่มน้อย (กลุ่มได้ครอบครอง ซึ่งมีประชากรร้อยละ 85) ชาวชูชู มากกว่า 1 แสนคน สาเหตุจากความแตกต่างทางชาติพันธุ์

แคนาดา (Canada) มีความแตกแยกทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ระหว่าง 2 ชาติ คือ อังกฤษกับฝรั่งเศส โดยเฉพาะในแคว้น魁北克

ปากีสถาน ใช้ศาสนาอิสลามแยกเป็นอิสระจากประเทศไทยเดียว ด้วยสาเหตุจากเชื้อชาติเม่าพันธุ์ ส่งผลให้ปากีสถานจะวนออกเปลี่ยนไปเป็น บังคลาเทศ

ประเทศไทยเดียว เป็นผลมาจากการจัดตั้งด้วยชั้นทางสังคม แบบ วรรณะ (ถ่านราษฎร์เดียวเพิ่มเติมในประเทศไทยที่ 2 ความหมาย ทฤษฎีของบทนี้ ประกอบ)

3.2 บัญชาชนกลุ่มน้อย กลุ่มได้ครอบครองหรือชนชั้นทางวัฒนธรรม เป็นบัญชาที่มีสาเหตุมาจากการกระทำระหว่างกันทางสังคม ที่ปรากฏรูปแบบของความสัมพันธ์ต่างๆ ล้วนใหญ่ที่เป็นบัญชาแมกเกี่ยวกับรูปแบบ การแข่งขัน การขัดแย้ง และการกัดกินภายใน ระหว่างชั้น 2 กลุ่มในสังคม ดังนั้น การพินิจคีกษาบัญชาต้องกระทำทั้ง 2 กลุ่มพร้อมกัน รวมถึงปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญในบัญชาภิการวัฒน์

3.3 สาเหตุบัญชาชนกลุ่มน้อย ที่เกิดจากปัจจัยทางกาย (กายภาพ) และจิตใจ ปัจจัยทางกายภาพ (Physical factors) หรือรูปพรรณลักษณะ (Somato type) หรือร่างกาย (Body type) เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ (race) และชาติพันธุ์ (ethnic) ที่แตกต่าง นำไปสู่การแบ่งคนในสังคมเป็นชนกลุ่มใหญ่ และชนกลุ่มน้อย และก่อให้เกิดบัญชาแตกต่างกันไป ดังพจน์ได้จากกรณีคนผิวขาวกับคนเอเชียและอเมริกัน กรณีชาวบ้านมิใช่ชาวบ้าน (อิว, อิปซี) กรณี ดูดซึมชูชู ในประเทศไทย กรณีชาวอเมริกันผิวขาวกับคนเมริกันเชื้อสายอิสแปนนิค

3.4 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับชนกลุ่มน้อย กระบวนการทางประชากร ซึ่ง ประกอบด้วยการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น (1) การย้ายถิ่นจากชนบทเข้าเมือง การย้ายถิ่น ระหว่างภูมิภาคระหว่างประเทศและโลกเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดชนชั้นทางวัฒนธรรม นอกเหนือไปจาก (2) การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม และ (3) การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีจากการดัน หรือ ขันตัว เป็นแบบบั้นถุนในบุคคลภารกิจ ล้วนอื้ออำนวยต่อการเกิดชนกลุ่มน้อยได้ ครอบครองหรือชนชั้นทางวัฒนธรรม

3.5 การเสียระบบทางสังคมกับชนกลุ่มน้อย จากการที่มีชนชั้นทางวัฒนธรรมมาตัด อยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดทวิภัณฑ์ที่บังผลทำให้เกิด ทวินมาตรฐาน (double standards) เป็นอย่างน้อย ทำให้เกิดความแตกต่างในมิติค่าทางฯ นำไปสู่อุดมคติ โดยแต่ละวัฒนธรรมมักยึดเชื้อชาติ แห่งพื้นที่ของตนเป็นศูนย์กลาง (ethnocentrism) สังผลให้เกิดความล้าเอียงในการกระทำ ระหว่างกันทางสังคม โดยเฉพาะ การแข่งขัน ที่นำไปสู่ความขัดแย้ง และหั้นชนกลุ่มใหญ่และชน กลุ่มน้อย ล้วนให้ภูมิมั่นใจใช้กำลังดัดสินความขัดแย้ง

3.6 การเบี่ยงเบนกับชนกลุ่มน้อย ผู้ก่อเหตุด้วยความเบี่ยงเบน ได้แก่ "กกลุ่มผู้มี ล้านาเงินหรือกลุ่มอิทธิพล หรือกลุ่มครอบครองหรือชนกลุ่มใหญ่" ดังนั้น วัฒนธรรมของชน กลุ่มน้อย กลุ่มได้ครอบครองหรือชนชั้นทางวัฒนธรรม จึงจัดเป็นวัฒนธรรมเบี่ยงเบนโดยอัตโนมัติ (ดังนั้น การเบี่ยงเบนทางสังคมจึงจัดเป็นสาเหตุหนึ่งที่บังผลให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อย) และชน กลุ่มน้อย โดยทั่วไปก่อตัวเนื่องรัฐธรรมนตรีรองวัฒนธรรมของตนการดังกล่าวเป็นการเบี่ยงเบน โดยบริสุทธิ์

3.7 โครงสร้างทางสังคมและกลไกทางสังคมมีลักษณะที่บังผลเป็นสาเหตุของ ปัญหาชนกลุ่มน้อย เช่นเดียวกับกับการเสียระบบทางสังคม การเบี่ยงเบนทางสังคม ทั้งนี้ ชน กลุ่มน้อยในบางประเทศยามยามสร้าง "สร้างสังคมขึ้นในสังคม" ดังพบได้จากการณ์ อเมิร์ช (Amish) อัลเทอร์เริร์ต (Hutterites) ชาติคิ ยิวส์ (Hasidic Jews) ไอริช (Irish) ในรูปของ อนุสังคม (subsocieties) ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ที่เน้น เอกพัฒนาในกลุ่มของตน ดิตต่อกับชนกลุ่ม ใหญ่เท่าที่จำเป็น แต่มักไม่ได้รับการยอมรับจากชนกลุ่มใหญ่

3.8 ปัจจัยทางธรรมชาติกับสาเหตุปัญหาชนกลุ่มน้อย การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ (1) ปัจจัยทางชีววิทยา (2) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (3) ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ในทางที่เป็น ไทยกับมนุษย์ สัตว์และพืช ก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่น เสาะหาปัจจัยที่เป็นคุณ มังผลให้เกิด การขัดแย้ง การแข่งขัน รวมถึงการสองครั้ม ผู้ชนะจัดเป็นชนกลุ่มใหญ่ ผู้แพ้แพ้จัดเป็นชน กลุ่มน้อย

3.9 สองครามกับปัญหาชนกลุ่มน้อย การขัดแย้งที่ตัดสินด้วยการใช้กำลังก่อให้เกิดผู้ชนะ เป็นชนกลุ่มใหญ่ สรวนผู้แพ้จัดเป็นชนกลุ่มน้อย บังกอกให้เกิดการอพยพบ้ายถิ่นที่ก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยตามมา ดังพบได้จาก คนไทยเชื้อสายเวียดนาม เชมร ลาว พม่า

3.10 เศรษฐกิจกับปัญหาชนกลุ่มน้อย "ความยากจน" ก่อให้เกิดการอพยพบ้ายถิ่น และหากเจ้าของถิ่นเดิมมีมาตรการที่ไม่รัดกุม จักเกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยในกาลต่อไป "ความต้องการแรงงานในการผลิต" ที่ก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยพมไจจากการนี้ ดังคณาจารย์ เป็นชนกลุ่มน้อยที่เป็นทรัพย์สมบัติของนาย回事ในบุคลากร พวกค้าขายสัมภัณฑ์และบริการในชัย ภาคเทศากรรโนในบุรีรัมย์และเมืองรากเหง้า ทำให้ชาวนาพื้นที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่ปราบโก โถบัวในบุรีรัมย์ และดินแดนที่ชาวบุรีรัมย์ปอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ และเกิดความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มใหญ่กับชนกลุ่มน้อยเป็นในลักษณะ อคติ ล้าเอียง ฉกประไบช์ ด้อยโอกาส

3.11 "การพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันของโลก" ทำให้เกิดการขับถ่ายถิ่นที่มีสาเหตุจากการประกอบอาชีพ เช่น ชาวจีนอพยพเข้าทิวปอเมริกาเห็นดี เป็นกรรมกรสร้างทางรถไฟในสหรัฐฯ พม่าเข้าประเทศไทยเพื่อทำงานที่ราก รวมทั้งกัมพูชาและลาวการดึงกล่าวหาการควบคุมไว้ประเทศไทยจัดนำมานำมาซึ่งปัญหาชนกลุ่มน้อยต่อไป

3.12 ลักษณะนิคม การทำงานในระบบโรงงานที่เป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ราวปี ค.ศ. 1750 ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ในประเทศอังกฤษและแพร่กระจายสู่ส่วนต่างๆ ในทวีปยุโรปและดินแดนที่ชาวบุรีรัมย์ปอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐาน อาทิ เช่น ในอเมริกาเห็นดี (สหรัฐฯ และแคนาดา) ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น

การทำงานในระบบโรงงาน นอกเหนือจากเงิน (money) เครื่องจักร (machine) การบริหารจัดการ (management) แล้ว ที่สำคัญคือ วัสดุต้น (material) และตลาด (marketplace) เพื่อรองรับปริมาณคนค้าที่เป็นการผลิตครัวเรือนจำนวนมาก (mass production) ความต้องการวัสดุต้น และตลาดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยอุตสาหกรรมต่างๆ ในทวีปยุโรป แสวงหาอาณานิคม จากประเทศไทยที่อ่อนแอด (ทางทหารและการเมือง) กว่าที่ส่วนใหญ่อยู่ในโลกที่ 3

ลักษณะนิคมจึงก่อให้เกิดผลกระทบของชนกลุ่มน้อยกับชนกลุ่มใหญ่ตามมา

4. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาชนต่างด้วยธรรมหรือก่อให้ครอบครองหรือชนกลุ่มน้อย

ผลกระทบโลกภัยโลกภัยวัฒน์ (Globalization) ที่โลกเสรีมีนเป็นหมู่บ้าน (Global village) ในระบบสุริยะจักรวาล (Solar System) การหลักเลี่ยงปัญหาชนต่างด้วยธรรมจึงเป็นเรื่องยากมาก ดังนั้น ชนต่างด้วยธรรมจึงเป็นปัญหาของเกือบทุกสังคม (ชาติรัฐ)

4.1 นโยบายที่ใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาชนต่างด้วยวัฒนธรรม จากอ็ตติงปัจจุบันมี 2 แนว ได้แก่ (1) แนวที่ 1 เป็นแนวนโยบายที่ใช้วิธีการ (บังคับ) ค่อนข้างรุนแรง นิยมใช้ในอ็ตติงไม่วันแม้ผู้ที่เรียกตนเองว่า "เป็นผู้เจริญ" (civilise) ผ่านพัฒนาความดูร้าย (savage) และป่าเดือน (Barbarian) มาแล้ว ได้แก่นโยบาย (ก) แยกพวก (Segregation) (ข) ทำลายล้าง (Extermination or Genocide) (ค) กีดกันให้อายุร์แยก (expulsion) (ง) แบ่งแยกดินแดน (Separation) (จ) อาณานิคม (Colonialism) (2) แนวที่ 2 เป็นแนวนโยบายทุ่นแสวงความหลักศิลปะรวม และเป็นที่นิยมยอมรับในปัจจุบัน เพราะยึดหลักความเสมอภาค ติ่หิรันธุษย์ชน และไม่ใช้วิธีการแบบรุนแรง ได้แก่ นโยบาย (ก) รวมพวก (Integretion) (ข) ผสมผสานชาติพันธุ์ (Amalgamation) (ค) ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Pluralism) (ง) ผสมกลมกัน (Assimilation) (คณะกรรมการวิชาสังคมวิทยา 2538)

4.2 แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาชนต่างด้วยวัฒนธรรมตามความคิดของ แคบเนะเหย่อ กันพวก เป็นแนวคิด "ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติเพื่อพันธ์" (race and ethnic relations) ซึ่ง เป็นผลมาจากการกระทำระหว่างกัน ทางสังคม (social interaction) หรือกระบวนการทาง สังคม (social process) ซึ่งมีผลระหว่างกัน (reciprocal) เพราะเป็นกระบวนการบุคคลวิถี (two way process) ทั้งนี้ แนวความสัมพันธ์เป็นทั้งการร่วมมือ การแข่งขัน การชัดเจ็บ การปรับปรุง และการผสมกลมกัน ลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นทั้งในและระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชน กลุ่มน้อย แนวคิด "ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติเพื่อพันธ์" ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาชนต่าง ด้วยวัฒนธรรม" ได้แก่ (ก) การทำลายล้าง (Extermination or Genocide) (ข) ขับไล่ (Expulsion) (ค) การไล่ (ขับ) ออก (Exclusion) (ง) การ (กดขี่) มีบังคับ (oppression) (จ) กระบวนการ การผสมกลมกัน (Assimilation) ประกอบด้วยการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ (Anglo-conformity) และการผสมผสานชาติพันธุ์และวัฒนธรรม (The Melting Pot) (Kammerer, Ritzer, Yetman, 1994)

กระบวนการผสมกลมกันตามแนวคิดของ มิลตัน กอร์ดอน (Milton Gordon) ได้แก่ (1)กระบวนการผสมกลมกันทางวัฒนธรรม (Cultural Assimilation) หรือกระบวนการปรับ แผนทางวัฒนธรรม (Acculturation) (2) กระบวนการผสมกลมกันทางโครงสร้าง (Structural acculturation)

ทฤษฎีพหุนิยม (Pluralism) ซึ่งตรงกันข้ามกับทฤษฎีการแบ่งแยก (Separation) ที่เชื่อ ว่า วัฒนธรรมที่แตกต่างอยู่ร่วมกันได้ (Coexist)

4.3 การแก้ไขและป้องกันปัญหาด้วยการพัฒนาศึกษา "ปฏิริยาทางจากของชนกลุ่ม ใหญ่และชนกลุ่มน้อย"

ปฏิกริยาของรับ ชนกถุนน้อยที่มีต่อชนกถุนใหญ่ โดยสัมผัส* เมื่อชนกถุนน้อยต้องกว่าชนกถุนใหญ่ในทุกด้าน รวมถึงจำนวนคน ขณะที่ชนกถุนใหญ่มีปฏิกริยาแสดงถึงความน่าทึ่ง กดซี่ ขมเหง รังแก เอาเปรียบ เช่น ความลับพันธ์ระหว่างนายทักษัน พาสใช้กลไกที่ดีกันแน่นปาก การตัดส่วนประชากร ชนกถุนใหญ่ ชนกถุนน้อย ปรากฏการณ์ในประเทศไทยเชิงค์ปอร์ พยายามรักษาตัวส่วนชนกถุนใหญ่ไว้แบบต่างๆ เพราžeเชื้อสายจีนและมีความรู้มักนิยมไม่แห่งงานหรือมีบุตร จึงพยายามให้เข้าไปในบ้านเจ้าตัวเพื่อสมดูลของประชากร ใน ตะวันออกกลาง พยายามใช้ศาสนาเพื่อทำให้ตั้งคอมเป็นเอกภาพ ดังเช่น ในอิหร่าน ประเทศไทย อาฟغانistan ภายใต้การนำชาติบ้าน พยายามใช้ศาสนาอบเดือนชาติพันธ์ ทั้งชนกถุนใหญ่และชนกถุนน้อยควรหลีกเลี่ยงปฏิกริยาการใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องตัดสินความขัดแย้ง เพราžeจักนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ ละเมิดเพิ่มพูนไม่รู้จักจบสิ้น

ปฏิกริยาการต่อต้าน (Resistance) และ การเผชิญหน้า (Confrontation) เป็นปฏิกริยาของชนกถุนน้อยและส่งผลให้ชนกถุนใหญ่แสดงปฏิกริยาต่อต้านกัน แต่มักเป็นไปแบบที่รุนแรงกว่า

ปฏิกริยาหนีหรือหลีกเลี่ยงปัญหา (Avoidance) และ การถอนตัว (Withdrawal) ของชนกถุนน้อย มักได้รับการสนับสนุนในการต่อต้านช่วงรุนแรงจากชนกถุนใหญ่เป็นส่วนมาก ยกเว้นจะใช้วิธี การตั้งก่อสร้างชนกถุนน้อยมีจำนวนที่ต่อรองก่อนชั่งสูง ดังเช่นกรณีชาวมิวาร์ท ให้ชนกถุนใหญ่บอมบ์วันสถาปนาภาค ทั้งนี้ ซึ่งอยู่กับวัฒนธรรมของชนกถุนใหญ่ด้วย ดังเช่น ใน สังคมอเมริกัน เป็นแบบพหุสังคม (Plural Society) ที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันตั้งก่อสร้าง

ความสั่งท้าย

จากการพินิจศึกษา ปรากฏการณ์ที่มนุษย์มากว่าร่วมกันเป็นสังคม ภายใต้สภาวะ หมวดต้อนแบบเมืองหรือสังคมเมือง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่มนุษย์ในเมืองหรือชาวเมืองสร้าง มิได้ต่างๆ แบบเมืองหรือวัฒนธรรมเมือง เพื่อสนับสนุนความต้องการของคนเมืองหรือชาวเมือง ในปรากฏการณ์ตั้งก่อสร้างมีทั้งสิ่งปกติ (normality) หรือสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ และสิ่งที่เป็นโทษ ซึ่งจัดเป็นปรากฏการณ์อปปอดิ (abnormality) หรือเมืองพิการหรือเมืองเป็นโรค (urban pathology) อันได้แก่ ปัญหาต่างๆ ในเมือง (urban problems) นั้นเอง ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจาก มนุษย์ที่เป็นคนเมืองเองหรือสิ่งที่ชาวเมืองสร้างขึ้นที่เรียกว่าวัฒนธรรมเมือง รวมถึงสิ่งแวดล้อม ของเมืองที่มากของปัญหามีทั้งเขตนาและไม่เขตนา เป็นทั้งจากมนุษย์หรือสังคม เป็นทั้งแบบ ชุมชน บารมีภูมิภาคและมหาภูมิภาค ฯลฯ โดย “ปัญหามีอยู่แต่จะแหกต่างกัน และแม้แต่เมืองเดียว กัน เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป ปัญหามีอยู่บ่อมแตกต่างตามไปด้วย”

โดยที่ปัญหามีอยู่มานานหลายศตวรรษ จึงเป็นการยากที่จะฝ่าปัญหานั้นตามากล่าว อธิบายในที่นี้ เนื่องจากจำกัดด้วยขอบเขต และเนื้อหาของกระบวนการวิชา ดังนั้น จึงได้ยกด้วยย่างปัญหานี้มาให้ทำการพินิจศึกษาพอสั้น些 โดยแต่ละปัญหาได้นำเสนอเป็น 4 ประเด็น คือ (1) ลักษณะทั่วไปของปัญหา (2) ความหมาย คำจำกัดความ หรือทฤษฎี (3) สาเหตุของปัญหา และ (4) แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา เป็นดัง

ปัญหาที่ได้ยกมาให้เป็นแนวทางในการพินิจศึกษา ได้แก่

1. ปัญหามลภาวะหรือมลพิษ
2. ปัญหาผู้สูงอายุ
3. ปัญหาอาชญากรรมการยาดกรรม
4. ปัญหาอัตลินนาดกรรม
5. ปัญหานักลุ่มน้อย

ศัพท์ที่ควรรู้

Utopia (ยูโทป' เพีย)

ต้นแบบที่มีเรื่องราวทางการเมือง สังคม

ที่สมบูรณ์ หรือสังคมในอุดมคติ

Social abnormality (โซ' เชิล แอนบอร์' เมล้อท') ความผิดปกติทางสังคม

Social normality (โซ' เชิล นอร์' เมล้อท') ความปกติทางสังคม

Social pathology (โซ' เชิล พะโซล' อะเจ') พยาธิวิทยาทางสังคม สังคมเป็นโรค สังคมพิการ

Social problems (โซ' เชิล พราบ'n' เดิม) ความผิดปกติทางสังคม ปัญหาสังคม

Elite deviance (อเล็กซ์ ดี'เวนช') การเบี่ยงเบนของชนชั้นผู้นำ เช่น อาชญากรเสื้อคลุมปากขาว (white collar workers) หรืออาชญากรเสื้อคลุม กการติดรา การให้ฉาบชา

Labeling (เล' เบลลิ่ง)

รอยลบกิน ความอับอาย ตราหนาป

Stigma (สติก' มะ)

ปฏิริยาทางสังคม การได้ดอนทางสังคมที่มีต่อ ประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคม

Social reaction (โซ' เชิล รีแอค' ชัน)

มลพิษ มลภาวะ สิ่งที่ทำให้สกปรก ของเสีย

Pollutant (พะลูต' เทินท)

ที่ให้อากาศน้ำ ดิน อาหารอันตราย

Pollution (พะลูต' ชัน)

ที่เกิดจากการต้มตือ โรงงาน และสารเคมี

กระบวนการที่ทำให้เกิดอันตรายจากอากาศ

น้ำ เสียง ดิน อาหาร ฯลฯ ที่ส่งผลต่อการ

	คำนิยามของมนุษย์
Cultural lag (คัล' เซอร์เริล แลก)	ความล่าทางวัฒนธรรม หรือวัฒนธรรมล่า ความล่าหลัง เกิดจากการที่วัฒนธรรม 2 ประเทศ คือ วัฒนธรรมทางวัฒนุกันวัฒนุ วัฒนธรรมทาง วัฒนุกันอย่างต่อต้าน หรือวัฒนธรรมทางอย่างต่อต้าน อย่างต่อต้านเปลี่ยนแปลงเป็นไปในอัตราที่ไม่เท่ากัน
Smog (สมอก)	หมอก (fog) ผสมกับควัน (smoke) เป็นควันหมอก
Eldery (เอล' เดอร์รี)	ผู้สูงอายุ คนชราวัยที่สาม (Third quarter of life) อายุระหว่าง 50-75 ปี อายุเรียกที่ยังใหม่ หรือ (young old) อายุระหว่าง 65-74 ปี
Criminal Homicide (คิริม' มะเนิล ซอ้ม' มิไซด์)	อาชญากรรมการฆาตกรรม
Crime (ไครม')	อาชญากรรม
Criminal (คิริม ' มะเนิล)	อาชญากร
Suicide (ซู' มิไซด์)	อัคคีนิบากกรรม การฆ่าตัวตาย
Homicide Suicide (ซอ้ม' มิไซด์ ซู' มิไซด์)	อัคคีนิบากกรรม การฆาตกรรม การฆ่าผู้อื่น ก่อนแล้วฆ่าตัวตายตาม
Minority problem (ไม่น้อยที่ พรอน' เลิม)	ปัญหาชนกลุ่มน้อย
Melting Pot (เมลติ้ง ' พ็อก)	การผสมผสานของชนชาติและวัฒนธรรม ต่างๆ เข้าด้วยกัน

ชื่อที่ควรทราบ

- Robert K.Merton (โรเบิร์ต เค. เมอร์ตัน)
 Dahrendorf (ดาห์เรนดอร์ฟ)
 Solokin (โซโลกิน)
 Karl Marx (คาร์ล มาเร็กซ์)
 Kammeyer, Ritzer, Yetman (คัมมายเยอร์ ริทเซอร์ เยต์แมน)
 Malinowski (มาลินอฟสกี)
 Cole and Cole (โคล และ โคล)

Newman (นิวแมน)

Milton Gordon (มิลตัน กอร์ดอน)

ทดสอบความสามารถ ข้อสอบแบบอัตนัย

1. จงอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "Urban abnormality" "Urban pathology" "Urban problems"
2. Pollution และ Pollutant เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับค่ากล่าวว่า "มนุษย์เมืองอาการเสื่อมบั้งแต่เกิดการปฏิวัติทางอุดมสាងรวมเป็นต้นมา" พร้อมยกเหตุผลประกอบ
4. จงอธิบายถึงปัญหา "อัคตินิบาตกรรม" มาพอดังเบี้ยปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (๑) ลักษณะทั่วไปของปัญหา (๒) ความหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (๓) สาเหตุของปัญหา และ (๔) แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. ปัญหามีอยู่ที่ใดที่ปรากฏในคัมภีร์ "สังคมวิทยาเมือง" (SO 267) เท่านั้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ จงอธิบาย พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ข้อสอบแบบปรนัย

1. ปัญหามีอยู่ (Urban problems) มีความหมายเช่นเดียวกันกับดังตัวเลือกใด
 - (1) สังคมแบบเมืองเป็นโรค (Urban Pathology)
 - (2) ภาวะอปปันธิของเมือง (Urban Abnormality)
 - (3) อุดมรัฐของเพลทโตร (The Republic by Plato)
 - (4) ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกหั่งหมด
2. ปัญหามีอยู่มีสาเหตุมาจากการใด
 - (1) ชาวเมือง (2) วัฒนธรรมแบบเมือง
 - (3) ตึ่งแวดล้อมภายในสภาพแวดล้อมเมือง (4) ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกหั่งหมด
3. ปัญหามีอยู่พบร้าในระดับใด
 - (1) ระดับชุมชน (micro level) (2) ระดับมัชฉินภาค (Meso level)
 - (3) ระดับมหภาค (Macro level) (4) ข้อ 1) และ 3) (5) ถูกหั่งหมด
4. ปัญหามีอยู่ที่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงสังคม ได้แก่ปัญหาอะไร
 - (1) การฆ่าตัวตาย (Suicide) (2) อาชญากรรม (Crime)
 - (3) ข่มขืนกระทำชำเรา (Rape) (4) ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกหั่งหมด

5. ปัญหาเมืองที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ปัญหาอะไร
(1) ผู้สูงอายุ (The Eldery) (2) ปัญหาครอบครัว (Family Problem)
(3) ปัญหามลภาวะ (Pollution) (4) ข้อ 1) และ 3) (5) ถูกทั้งหมด
6. ปัญหาเมืองที่เกิดจากการเสียระบบทางสังคม ได้แก่ปัญหาอะไร
(1) ปัญหาครอบครัว (Family Disorganization)
(2) ปัญหาการว่างงาน (Unemployment) (3) ปัญหาความยากจน (Poverty)
(4) ปัญหาการไร้เสถียรภาพทางการเมือง (Political instability) (5) ถูกทั้งหมด
7. ปัญหาเมืองที่เกิดจากปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ปัญหาอะไร
(1) ชนกลุ่มน้อย (2) ชนต่างด้วยธรรมชาติ
(3) ก่อให้ครอบครอง (4) ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกทั้งหมด
8. ปัญหาเมืองที่เกิดจากปัจจัยที่อยู่อาศัย คือ ปัญหาอะไร
(1) ชุมชนแออัด (2) อดีม
(3) แหล่งเสื่อมโทรม (4) ข้อ 2) และ 3) (5) ถูกทั้งหมด
9. ปัญหาเมืองที่เกิดจากปัจจัยทางชีววิทยา ได้แก่ปัญหาอะไร
(1) โรคระบาด (2) การขาดแคลนอาหาร
(3) อุดตันที่มีพ่อคณเมืองต่างเชื้อชาติต่างเผ่าพันธุ์
(4) ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกทั้งหมด
10. ปัญหาเมืองที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ปัญหาอะไร
(1) จากดิน เช่น "ชวนีสูบ" (2) จากน้ำ เช่น "ซีนา米"
(3) จากลม เช่น "เยอร์เคน" (4) จากไฟ เช่น "ไฟป่า" (5) ถูกทั้งหมด
11. ปัญหาเมืองที่เกิดจากปัจจัยทางประชากรศาสตร์ คือปัญหาอะไร
(1) การอพยพจากชนบทเข้าเมืองที่เกิดจากปัจจัยผลักดัน
(2) การมีประชากรมากเกินการสนองตอบความต้องการของชาวเมือง
(3) การมีประชากรน้อย ทำให้ต้องพยายาม (force) ทำให้ถึงกับเสียเมือง
(4) ข้อ 1) และ 3) (5) ถูกทั้งหมด

12. ตัวเลือกใดไม่ก่อให้เกิดปัญหาเมือง
- การแบ่งมนุษย์ออกเป็นเพศชายและหญิง
 - การแบ่งมนุษย์ออกเป็นเพศชาย เพศหญิง ทอนตี เกย์คิงส์และเกย์ควินส์
 - การจัดลำดับชั้นทางสังคม เป็นวรรณะฐานันดร และชนชั้น
 - ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกห้ามด
13. ชาวเมืองไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับอะไร
- การเกิด (2) การแก่
 - การเจ็บ (4) การตาย
 - ผิดห้ามด
14. เมื่อชาวเมืองมีการกระทำระหว่างกันทางสังคม จักต้องมีการสร้างตั้งให้ขึ้นมาเป็นตัวช่วย
- บรรทัดฐานแบบเมือง (Urban norms)
 - สถานภาพและบทบาท (Status and Roles)
 - การบังคับใช้ทางสังคมหรือสิทธิฐานมุติทางสังคม (Social sanctions)
ด้วยการให้รางวัล (rewards) และการลงโทษ (punishments)
 - ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกห้ามด
15. บรรทัดฐานแบบเมือง (Urban norms) ได้แก่ตัวเลือกใด
- การสร้างกฎ (rule making)
 - การบังคับใช้กฎ (rule enforcing)
 - การบังคับใช้กฎโดยทั่วไป (rule transmitting)
 - ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกห้ามด
16. บรรทัดฐาน (norms) หรือมาตรฐาน (standards) แบบใดที่ก่อให้เกิดปัญหางานชาวเมือง
- เอกมาตรฐาน (single standard)
 - ทวิมาตรฐาน (double standards)
 - พหุมาตรฐาน (Plural standards)
 - ข้อ 2) และ 3) (5) ผิดห้ามด

17. เมืองขนาดเล็กที่มีจำนวนประชากรน้อย จะประสบปัญหาอะไร
(1) โรงมหรสพ เช่น โรงภาพยนต์กิจภาก เพวะจะมีรายได้ไม่คุ้มทุน
(2) ขาดพิพิธภัณฑ์ เพาะปลูกทุนสูง แต่ไม่มีคนเข้าชม
(3) ไม่สามารถเก็บภาษีได้มากพอที่จะสร้างสวนสาธารณะ ลวนสหาร์ ฯลฯ
(4) ข้อ 1) และ 2) (5) ถูกทิ้งหมด
18. เมืองที่มีประชากรมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่วิกฤตในเขตเมือง (Urban crisis)
ได้แก่ เมืองที่มีลักษณะเช่นนี้
(1) เอกนคร (Primate city)
(2) มีความเป็นเมืองมากเกินไป (Over urbanization)
(3) เมืองมหานคร (Metropolis) (4) ข้อ 1) และ 2) (5) ผิดทั้งหมด
19. ลั่งใต้ทำให้การขยายตัวเมืองเป็นไปแบบกระทันหัน นำมาซึ่งภาวะไม่พึง
ประ tud ต่างในรูปของปัญหาตามมา
(1) การอพยพของชาวชนบทเข้าเมือง เนื่องจากปัจจัยผลักดันจากชนบท เช่น
อุทกภัย วาตภัย กัยแจ้ง
(2) อัตราการเพิ่มความชุมชนชาติที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว
(4) ข้อ 1) และ 2) (5) ผิดทั้งหมด
20. เมืองในประเทศตามตัวเลือกใดที่ประสบปัญหาน้อย
(1) ประเทศที่พัฒนาแล้ว
(2) ประเทศในสังคมโลกที่ 1
(3) ประเทศที่กำลังพัฒนาในสังคมโลกที่ 3
(4) ข้อ 1) และ 2)
(5) ถูกทิ้งหมด